TÜRKİYE TEKSTİL SANAYİİ İŞVERENLERİ SENDİKASI AYLIK DERGİSİ

TEKSTİL İŞVEREN

SAYI: 401 • MAYIS 2014

S&P, Türkiye'yi uyardı

Yalın üretimin avantajları

Rekabette başarı 'farklılaşma'da yatıyor

Hazır giyim dolara meydan okuyor!

İran ile TTA Anlaşması, sektörü nasıl etkileyecek?

DB'den Gümrük Birliği raporu

Hürriyet ile iş birliği yaptık

Tekstilde Üretim ne kadar yerli?

İNOVASYONLA REKABET DÖNEMİ

Borsada en fazla tekstil temsil ediliyor

HALKA AÇILAN KAZANIYOR!

+

YAZILARIYLA * ŞÜKRÜ KIZILOT VE MAHFİ EĞİLMEZ TEKSTİL İŞVEREN'DE

TEKSTİL İŞVEREN

TÜRKİYE TEKSTİL SANAYİİ İŞVERENLERİ SENDİKASI AYLIK DERGİSİ

SAYI: 401 • MAYIS 2014

Türkiye
Tekstil Sanayii İşverenleri
Sendikası
Metrocity A Ofis Blok Büyükdere Cad. No: 171 K: 19 34330 1. Levent - İstanbul
Tel: (0212) 344 07 77 (Pbx) Fax: (0212) 344 07 66-67
www.tekstilisveren.org.tr info@tekstilisveren.org.tr

Gümrük Birliği'nde yeni düzenleme ihtiyacı

Dünya Bankası, nisan ayında sunduğu özel bir raporla Türkiye ile Avrupa Birliği ülkeleri arasındaki Gümrük Birliği Anlaşması'nın kapsamlı bir değerlendirmesini yaptı. Rapora göre, Gümrük Birliği uygulaması her iki taraf için de ticareti artırdı, ancak güçlendirilmesi gerekiyor. Dünya Bankası'nın Uluslararası Ticaret Birimi'nde kıdemli ticaret ekonomisti olarak görev yapan ve raporun başyazarı olan Ian Gillson'a göre, yapılacak bu değişiklikler; her iki tarafın küresel ticaretinde artışa, yükselen piyasa ekonomilerinin artan rolüne ve AB'nin doğuya doğru genişlemesine uyum sağlamasına yardımcı olabilecek. Sektörümüz açısından da bu tespitlerin tamamına katılıyor ve öneminin altını bir kez daha çizmek istiyorum.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) yayımladığı Dış Ticaret Endeksi'ne göre, dolar kurunun yüzde 8.9 yükseldiği Kasım 2013 ile Şubat 2014 arasındaki dönemde hazır giyimin dolar bazında birim endeks değeri 109.5'ten 118.3'e yükseldi. Bu rakam dolardaki yükselişe rağmen Türkiye'den yapılan hazır giyim ihracatının dolar bazında fiyat olarak yüzde 8 yükseldiğini gösteriyor. Tekstil sektöründe ise bu durum kendini fiyat kırmama şeklinde gösterdi. Kasım ayında dolar bazında 111.7 olan tekstil ihracatı endeksi Ocak 2014'te 112 oldu. Bu güzel verilerin ışığında ithalatı ek vergiyle frenleyerek satışlarımızı dolarla yapmamızın sektörümüze nasıl büyük bir katkı sağladığını vurgulamak istiyorum.

Bu tespitimizi somut rakamlarla da pekiştirelim. Tekstil Sektörü Yerlilik Raporu 2013'e göre, Türkiye iplik üretiminin yerlilik payı yüzde 54.2, kumaş üretiminin yerlilik payı yüzde 65.4 ve ev tekstili üretiminin yerlilik payı ise yüzde 65.2. Yerli üretim, özellikle dövizin aşırı oynaklık gösterdiği dönemlerde büyük bir güvence. Tekstil ve hazır giyim sektörünün bu alandaki başarının diğer sektörlere de örnek olmasını diliyorum.

Muharrem Kayhan
Yönetim Kurulu Başkanı

Tekstil İşveren Dergisi

Mayıs 2014 Sayı: 401

Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası Adına İmtiyaz Sahibi
Muharrem Kayhan

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Av. Başar Ay

Yayın Kurulu
Av. Samim Ergeneli
Levent Oğuz
Mine Şenkul Ergüven
Lerzan Öztürk
Av. Çiğdem Subaşı
Av. Ömer Emre Kaynak
Bora Kocaman
Ceren Ermiş
Çiğdem Yıldız
Gamze Kılınç
Hasan Güven

İdari Merkezi
Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası
Metrocity A Ofis Blok Büyükdere Cad. No: 171 K: 19
34330 1. Levent-İstanbul
Tel: (0212) 344 07 77 (Pbx)
Fax: (0212) 344 07 66-67
www.tekstilisveren.org.tr

Görsel Yönetmen
Murat Kars

Baskı
Bilnet Matbaacılık
Biltur Basım Yayın ve Hizmet A.Ş.
Yukarı Dudullu Organize Sanayi Bölgesi 1. Cadde
No: 16 Ümraniye / İstanbul
Tel: 444 44 03 Faks: 0216 365 99 07-08

Yayın Türü:
Yerel, Aylık, Süreli
ISSN: 1307-6566

Tekstil İşveren Dergisi, Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası tarafından aylık olarak yayınlanır. Kaynak gösterilmek suretiyle alıntı yapılabilir. Dergide bulunan imzalı yazıların sorumluluğu yazarlara aittir.

Büyümeye devam!

Malum; tekstil, deri, hazır giyim; yarattığı istihdam, katma değer ve ihracat yoluyla sağladığı döviz geliri açısından Türkiye'nin en önemli sektörlerinin başında geliyor. Sektörün toplam üretim değeri 48.6 milyar dolar, ihracatı 27.7 milyar dolar, yaklaşık 900 bin kişiye istihdam sağlıyor. Türk ekonomisi için bu kadar büyük öneme sahip olan sektörümüz, yatırımlarla büyümesini sürdürüyor.
Elbette sektörümüzün, günümüz finans sektörünün olmazsa olmazı borsada ne oranda temsil edildiği de önemli. Şimdilik, büyüklük olarak değil, ama şirket sayısı olarak değerlendirildiğinde, borsada en çok temsil edilen sektörlerden biri olarak karşımıza çıkıyor. Sektörden 25 firma, borsada işlem görüyor. GİP ve SİP'teki firmalarla birlikte sayı 30'a yaklaşıyor.
Tekstil ve hazır giyimden bu kadar iç açıcı değerlendirmeler gelirken, S&P'nin yaptığı açıklamayı dikkatli okumak gerekiyor. Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Standard&Poor's, Türkiye'de büyümeye yönelik belirsizlikler bulunduğunu belirterek, "Türk şirketleri için ana risk, kredi büyümesindeki yavaşlamanın beklenenden daha hızlı olmasıdır" açıklamasını yaptı.
Yine de içimizi ferah tutmakta fayda var. Sektörümüzün temelini rekabet oluşturuyor. O halde her zaman daha iyisini araştırmamız gerekiyor. Sadece rekabet de değil, üretimden yönetime her adım çok dikkatli atılmalı. İşte bu noktada, Japonya'da 1940'larda uygulanmaya başlanan yalın üretim sistemi örnek alınabilir. Nitekim son yıllarda Türkiye'de de Yeşim Tekstil, Hugo Boss gibi firmalarda uygulanıyor.
Tüm bu konuların detaylarını, dergimizin ilerleyen sayfalarında okuyabilirsiniz. Ancak şimdi, ayrı bir parantez açmak istiyorum.
Sendikamıza 28.5 yıl hizmet veren eski genel sekreterimiz Avukat Ercüment Rona, emeklilik günlerinde resim sanatına yoğunlaştı ve geçtiğimiz ay içerisinde dördüncü sergisini açtı. Ercüment Bey'i tebrik ediyorum.
Her şeyin gönlünüzce olması dileğimle…

Av. Başar Ay
Genel Sekreter

14 Ekonomi Hürriyet

TEKSTİL SEKTÖRÜ 2013'TE 15.2 MİLYAR DOLAR CARİ FAZLA VERDİ

Cari Açığın İlacı Tekstil Dosyası

27.7 milyar dolar

907 bin

%3.5

%3.9

2 milyon kişi

707 milyar $

Gelecek tekstil ve hazır giyimde

27.7 milyar $

15.2 milyar $

16 milyar TL

20.9 milyar TL

59 bin 659

SEKTÖRDEN GÖRÜŞLER

AB'ye 16 milyar dolar ihracat

Yatırımlar artarak sürüyor

Katma değeri çok yüksek

140 bin yeni istihdam

DEMOKRATİK sektör

Son 3 yılda yatırımlar fazlasıyla arttı

Tekstil ve hazır giyim 3 yılda 40 milyar doları aşkın cari fazla verdi

19

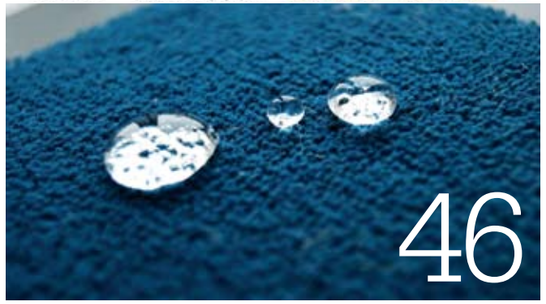

3 Başkandan

5 Editör

8 Kısa haberler

10 Dünyada çalışma hayatı

12 Aklımızda kalanlar

14 **Halka açılan kazanıyor!**
Tekstil sektörü, büyüklük olarak olmasa da şirket sayısı açısından, borsada en fazla temsil edilen sektörlerden biri.

19 **Tekstil ve hazır giyim gündem yaratıyor**
Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası, Hürriyet gazetesiyle iş birliğine gitti.

20 **S&P'den kritik açıklama**
Standart&Poor's, Türkiye'de büyümeye yönelik belirsizlikler olduğuna işaret etti.

22 **DB'den kritik Gümrük Birliği raporu**
Dünya Bankası, nisan ayında sunduğu özel bir raporla, Türkiye ile AB arasındaki Gümrük Birliği anlaşmasının değerlendirmesini yaptı.

26 **Üretim ne kadar yerli?**
Tekstil Sektörü Yerlilik Raporu 2013, yerlilik oranlarını ortaya koydu.

34 **Yalın üretim ve Yalın yönetim trendi**
Japonya'da 1940'larda başlanan Yalın Üretim Sistemi, son yıllarda Türkiye'de de uygulanıyor.

38 **Çözüm 'Yalın' üretimde!**
Yalın Yönetim Sistemleri işletmelere avantajlar sağlıyor.

40 **Büyük yatırımlara vergi sürprizi**
Prof. Dr. Şükrü Kızılot yazdı.

42 **İran ile imzalanan TTA ve getirileri**
İran ile Türkiye arasında imzalanan Tercihli Ticaret Anlaşması'nın getireceği katkıları, AKSA Akrilik Mali İşler Direktörü Eren Ziya Dik ile konuştuk.

46 **İnovasyonla rekabet dönemi**
Dünyada rekabetin artması ile birlikte farklılaşma, farklı ürün sunma, rekabetin olmazsa olmazları haline geldi.

50 **Önümüzdeki dönemde döviz kurları nasıl yönlenecek?**
Mahfi Eğilmez analiz etti.

52 **Hazır giyim dolara meydan okuyor!**
Dolar kurundaki yükselişe rağmen Türk hazır giyim sektörü, fiyat kırmak bir yana, dolar bazında fiyat artırdı.

54 **Doğuştan ressam**
Levent Tenis Kulübü'nde dördüncü sergisini açan eski genel sekreterimiz Ercüment Rona, resme olan ilgisini anlattı.

56 **Tasarım dünyasının en cesur ismi**
Niyazi Erdoğan'ın mimarlıktan ayrılıp tasarım dünyasına girmesi her şeyi değiştirdi. Çünkü artık erkek modasında da renkli çiçekler açabiliyor.

60 Kültür sanat

62 1 şehir 4 otel

64 İngilizce özetler

66 Fuar takvimi

Maliye Bakanı Mehmet Şimşek

ÖZELLEŞTİRMEDE HEDEFİN ÜZERİNE ÇIKILACAK!

Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, Körfez fonlarıyla ve uluslararası yatırımcılarla görüşmeler yapmak üzere Katar'a gitmeden önce özelleştirme uygulamalarına ilişkin konuştu. Tüm dünyanın ekonomik sıkıntı içinde olduğu 2013 yılında, hedeflerinin çok üzerine çıkarak, özelleştirmelerden 12.5 milyar dolarlık gelir elde ettiklerini belirterek, "Bu yıl da yaklaşık 7 milyar dolar olan özelleştirme geliri hedefinin yakalanacağına, hatta bu tutarın üzerine çıkılacağına inancımız tam" dedi.

ABD EKONOMİSİNDE İSTİHDAM ARTIŞI

ABD ekonomisinde nisan ayında, Ocak 2012 tarihinden itibaren en güçlü aylık istihdam artışı gerçekleşti. ABD ekonomisi nisan ayında 288 bin iş yarattı. En güçlü büyüme, profesyonel ve iş hizmetlerinde gerçekleşti. Bu sektörlerde ay boyunca 75 bin ek iş yaratıldı. İşsizlik oranı ABD Çalışma Bakanlığı verilerine göre yüzde 6.3 düştü. Ancak ekonomistler, bu verilerin, işgücü büyüklüğündeki keskin düşüş nedeni ile göze hoş göründüğü konusunda uyarıyorlar.

Altın ithalatı yüzde 105 arttı

Altın ithalatı nisan ayında, bir önceki aya göre yüzde 105 artarak 4.16 tona yükselirken, ilk dört ayda 13.46 ton oldu. Borsa İstanbul Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasası verilerine göre altın ithalatı ocak ayında 6 ton, şubatta 1.27 ton, mart ayında ise 2.03 ton olmuştu.

EVTEKS açılıyor!

Türkiye Ev Tekstili ve Sanayicileri Derneği'nin (TETSİAD) CNR Holding Kuruluşu İstanbul Fuarcılık (ITF) iş birliği ile düzenlediği, dünyanın kendi alanındaki en büyük ikinci fuarı olma başarısını elde eden 'EVTEKS Uluslararası Ev Tekstili Fuarı' CNREXPO'da 20'nci kez kapılarını açmaya hazırlanıyor. 21-25 Mayıs tarihleri arasında düzenlenecek fuara her yıl olduğu gibi bu yıl da ev tekstili sektöründen yoğun katılım olması bekleniyor.

İSTANBUL 11'İNCİ SIRADA

İngiliz The Guardian gazetesi, dünyanın marka değeri en yüksek olan 25 şehrini açıkladı. Saffron Marka Danışmanlığı'nın dünyanın önde gelen 57 şehrini, sahip oldukları doğal güzellikler, iklim, alt yapı, ulaşım, ekonomik refah, sosyal medya popülaritesi gibi birçok kategoride kıyaslaması ile oluşturdu. Dünyanın marka değeri en yüksek şehrinin ABD'nin Los Angeles kenti olduğu görülürken, İstanbul listede 11'inci sırada kendine yer buldu.

Başbakan Yardımcısı Ali Babacan

"Büyüme sürdürülebilir olmalı"

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD), Avrupa'da yaşanan finansal krizin ardından büyüme eğilimine geçen dünya ekonomilerinin bir daha aynı krizi yaşamaması için alınması gereken yapısal önlemleri masaya yatırmak üzere Paris'te toplandı. Başbakan Yardımcısı Ali Babacan, "Krizin getirdiği ekonomik sorunlar geride kaldı. Şimdi büyüme umudu var. Ama bu sürdürülebilir olmalı" dedi.

TEKSTİLBANK DÜNYA DEVİNE SATILDI!

Dünyanın en büyük bankası Çinli ICBC, Tekstilbank'ın yüzde 75.5 hissesini satın almak üzere anlaştı. Reuters'ın ICBC'ye dayandırarak verdiği haberde, Tekstilbank için yüzde 75.5 hisseye ilişkin değerleme 669 milyon lira oldu. Kalan hisseler için çağrı yapılabilecek. Böylece Tekstilbank'ın tamamı için biçilen piyasa değeri toplam 886 milyon TL, yaklaşık 418 milyon doları buluyor. Tekstilbank hisselerinin Borsa İstanbul'daki son piyasa değeri ise 613.2 milyon TL, yani 289 milyon dolar seviyesinde.

ANADOLU KEÇECİLİĞİNİN MODERN YORUMU

Selçuk Gürışık ve Ali Alev'in ortak çalışmalarıyla 'giyilebilir sanat'ın deneysel örneklerinin sergilendiği doğa dostu tekstilin sanatla buluşması, nisan ayında İstanbul Teknik Üniversitesi Rektörlük Sanat Galerisi'nde gerçekleşti. Anadolu keçeciliğine getirdiği modern yorum ve bu sanatın yaşamasına yaptığı katkıyla alanının öncü isimlerinden Selçuk Gürışık'ın asistanı Ali Alev ile birlikte hazırladığı, 'Selçuki & Ali - Elyaf Sanatı Sergisi', sanatseverlere ikilinin yeni çalışmalarını görme imkânı tanıdı. Geleneksel keçe sanatı, gerek geçmişi ve taşıdığı kültürel değer, gerekse doğa dostu bir üretim sürecine ve malzeme yapısına sahip olması nedeniyle, hem tarihi hem de güncel bir öneme sahip. Yün kullanılmasına karşın kırkma yöntemi ile yapıldığı için hayvanların öldürülmesine gerek olmaması nedeniyle, kürke karşı bir model olarak da sunulan elyaf sanatı ürünlerinin hazırlanışında; bambu, pamuk, ipek gibi farklı malzemelerden de yararlanılıyor.

CANAVARIN DÖNÜŞÜ!

Türkiye İstatistik Kurumu'nun verilerine göre, nisanda enflasyon aylık yüzde 1.34 arttı ve yüzde 0.8 olan beklentileri altüst etti. Yıllık enflasyon da yüzde 9.38'e fırlayarak Nisan 2012'den beri görülen en yüksek seviyeye çıktı. Çift haneli enflasyon uzak değil. Ekonomistler mayısta enflasyonun çift haneye çıkmasını bekliyor. Enflasyon rakamı 22 Mayıs'taki Para Politikası Kurulu'ndan faiz indirimi bekleyenlerin de hayallerini suya düşürdü.

Avrupa'da sanayi istihdamının geleceği

Sendikacılar, Avrupa'da sanayiye tekrar dönüşü sağlamak için IndustriAll Avrupa İşçi Sendikası'nın manifestosunu, 2 Nisan'da Madrid'de açıkladılar. Sendika Başkanı Michael Vassiliadis, manifestoyu sunarken, "Manifesto, Avrupa'da yeniden sanayileşme için tam bir yol haritası oluşturuyor. Yüksek inovasyon potansiyeline sahip kuvvetli bir sanayi olmaksızın, AB sanayiinin tamamen toparlanması, uygun iş ve düzgün geçim şartları sağlaması imkânsız olacaktır" dedi.

Manifesto 11 temel politika unsurunu içeriyor:

- Ekonomiye yeniden start verilmesi
- Ekonomi yönetimini sorumlu kılmak
- Sanayi politikasının sosyal boyutunun geliştirilmesi
- Finans sektörünü eski konumuna döndürmek
- Yeni nitelikli iş alanları yaratılması
- İnovasyonun desteklenmesi
- Geleneksel sanayi sektörlerinin yeniden keşfedilmesi
- Enformasyon ve iletişim teknolojisinin sosyal ve ekonomik faydalarının maksimize edilmesi
- Sanayi politikasının talep tarafının ele alınması
- Sürdürülebilir, uygun fiyatlı ve güvenilir enerji için çaba sarf edilmesi
- Küresel ticaretin işçiler için faydalı olmasını sağlamak

BAŞLAMA VURUŞUNA KADAR 4 BİN İŞÇİ ÖLECEK

İngiliz Guardian gazetesi, 2020 Dünya Kupası'na ev sahipliği yapmak için 62 milyar dolar ayıran, yeni stadyumlar, oteller, alışveriş merkezleri ve metrolar inşa eden Katar'da göçmen işçilerin çalışma koşullarıyla ilgili bir araştırma yaptı. Habere göre, Katar'da göçmen işçiler, 'modern kölelik' koşullarında çalıştırılıyor. Haftada 12 işçi yaşamını yitiriyor. Çalışma koşulları düzeltilmezse, 2020 Dünya Kupası'nın başlama vuruşuna kadar 4 bin işçi hayatını kaybedecek.

Genç sendikacılardan yeni girişim

Avusturya, Çek Cumhuriyeti, Almanya, Macaristan, Polonya, Slovakya ve İspanya'dan genç sendikacılar 'Avrupa'da genç nesil için daha iyi bir gelecek yaratmak' sloganı ile 2-3 Nisan 2014 tarihlerinde düzenlenen bir Avrupa konferansına katıldılar. 'Sosyal bir Avrupa Yaratmak' konulu Avrupa Diyalog Konferansı'nın bir bölümü gençlere ayrıldı. Bu etkinlik ile genç işçilerin yüz yüze kaldığı zor şartlar hakkında farkındalık yaratmak ve politika belirleyicilerin dikkatini gençlerin sorunlarına çekecek acil politika değişimi için çağrıda bulunmak amaçlandı. Avrupa'daki altı işçi sendikası federasyonuna bağlı gençlik örgütleri de Avrupa'daki genç işçilerin kritik durumuna dikkat çekmek üzere 2 Nisan'da bir toplantı düzenlediler. Avrupalı genç sendikacılar, eylemleri ile 'işyeri ve AB seviyelerinde aksiyona', 'nitelikli istihdam ve eğitim imkânları için yatırıma' ve 'uzun vadeli çözümler için uzun vadeli kampanyalara' ihtiyaç olduğunu vurguladılar.

28 NİSAN DÜNYADA İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GÜNÜ

2014 yılı İş Sağlığı ve Güvenliği Günü'nün ana konusu, kimyasalların kullanımında iş sağlığı ve güvenliği oldu. Konuya işaret eden bir ILO raporu, kimyasalların yararlı olabileceğini, ancak işçiler, işyerleri, toplum ve çevre için potansiyel risklerini önlemek ve kontrol etmek üzere gerekli adımların atılması gerektiğini gösteriyor. ILO raporu, işyerinde kimyasalların üretiminin ve kullanımının doğru bir şekilde yönetilmesini amaçlayan ulusal politika ve stratejilerin geliştirilmesi ve uygulanmasında, hükümetlere, işverenlere, işçilere ve işçi örgütlerine işbirliği yapmaları çağrısında bulunuyor. Amaç, kimyasalların üretimi ve kullanımı yoluyla sağlanan faydaları muhafaza ederken, diğer taraftan da ulusal ve uluslararası faaliyetlerle işçilerin maruziyetini ve kimyasalların çevreye emisyonunu en aza indirgemek.

Brezilyalı işçiler daha fazla hak istiyor

Brezilya'da farklı sektörlerinden 40 bin işçi, işçi hareketinin gündemini müzakere etmek, hükümete ve Milli Kongre'ye baskı ve gösteri yapmak amacıyla 9 Nisan'da sokaklara çıktı. Sendikalar, işçi sınıfının 'Daha fazla hak için ve yaşam kalitesi için' sloganıyla sekizinci yürüyüşüne olumlu bir cevap verilmezse daha geniş kapsamlı eylemler yapacaklarını belirttiler. İşçi sendikalarının sunduğu müşterek talep listesi, ücret ödemeleri azaltılmaksızın çalışma süresinin 40 saate düşürülmesini, taşeron uygulamasının genişletilmesine yönelik yasa tasarısından vazgeçilmesini, gelir vergisi oranlarında değişiklikleri, asgari ücrette artışı, toprak reformunu, sağlık, güvenlik ve eğitime yatırımı ve insana yakışır işi kapsıyor.

Ürdün'de Suriyeli mülteci krizi

Ürdün'de çalışmakta olan Suriyeli mültecilerin işgücü piyasasında yarattığı olumsuz etkilerin kapsamlı tedbirlerle tersine çevrilebileceği vurgulandı. 'Suriyeli Mülteci Krizinin Ürdün'de İşgücü Piyasası Üzerindeki Etkisi' konulu ILO raporunda, Ürdünlü işçilerin yerini alan Suriyelilerin sayısının sınırlı olduğu, Suriyeli mültecilerin çoğunu barındıran vilayetlerde işsizliğin artış göstermediği, ancak Suriyelilerin ekonomik faaliyet oranının (yüzde 48.5), Ürdünlülerinkinden (yüzde 36.5) daha yüksek olduğunun tahmin edildiği, Suriyeli erkek mültecilerin geleneksel olarak Ürdünlülerin ilgisini çekmeyen tarım ve inşaat gibi sektörlerde kayıt dışı olarak çalıştıkları ifade ediliyor. Rapora göre, Suriyeli işgücü artışının başlıca etkileri olarak, kayıt dışı istihdam ile birlikte ücretlerde gerileme görülüyor. Bunun sebebi olarak da yasaların yaptırım gücündeki zayıflık neticesinde işverenlerin kayıt dışı işçi istihdam etmesi ve aylık ulusal asgari ücret olan 190 Ürdün dinarından (268 ABD Doları) daha düşük seviyede ücret ödenmesi gösteriliyor.

Fas'ta tasarruf politikaları protestosu

Fas'taki işçi sendikaları, hükümetin uygulamaya koyduğu tasarruf politikalarını protesto için, 6 Nisan'da Kazablanka'da 10 bin civarında katılımcı ile büyük bir yürüyüş düzenledi. Yürüyüş, vatandaşların ve işçilerin satın alma gücünün gerilemesine ve yakın zamanlarda işçi hakları ihlallerindeki artışlara yol açan politikaları tekrar değerlendirmek ve işçi sendikaları ile ciddi bir diyalog kurmak konusunda Fas hükümetinin isteksizliğine cevap olarak gerçekleştirildi. İşçi sendikalarına göre, hükümet, uluslararası finans kuruluşlarının baskısı altında tasarruf tedbirlerini uyguluyor ve bu da ilk sırada nüfusun en yoksul kesimine darbe vuruyor.

Rana Plaza tazminatında sorun

Tarihteki en fazla ölüm yaşanan sanayi kazalarından bir olan Rana Plaza faciasından bir yıl sonra, çok uluslu konfeksiyon markaları, mağdurlara adil bir tazminat ödemek için gerekli olan 40 milyon doları karşılayamıyorlar. Dakka şehrinde bulunan sekiz katlı Rana Plaza konfeksiyon fabrika binası 24 Nisan 2013'te çöktüğünde, bin 100'ün üzerinde kişi ölmüş ve 2 bin kişi de yaralanmıştı. Bağış fonuna markaların katkısı ne yazık ki yetersiz kalıyor, şimdiye kadar sadece 15 milyon dolar civarında bir tutar fona ödendi. Fon, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) tarafından belirlenen esaslara uygun olarak, mağdurlara ve ailelerine mali ve tıbbi destek sağlamak üzere kuruldu.

Bilgi için: Lerzan Öztürk, lozturk@tekstilisveren.org.tr, Tel: (0212) 344 07 77

Euro Bölgesi ekonomik performansı

Euro Bölgesi'ndeki ekonomik performans, Almanya'daki üretimin hız kazanmasının etkisiyle, yaklaşık son üç yıllık dönemdeki en yüksek artışı kaydetti. 23 Nisan 2014'te açıklanan Euro Bölgesi'nin Markit Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI), 2014 Mart ayındaki 53.1 seviyesinden 2014 Nisan ayında (öncü gösterge değere göre) 54'e yükseldi. Bu, Mayıs 2011'den bu yana gerçekleşen en yüksek değer oldu. Ayrıca, 52.9 seviyesindeki beklentileri aştı. 50 ve üstündeki değerlerin ekonomik büyümeyi gösterdiği endekse göre, ekonomi son 10 ay boyunca büyüdü. *KAYNAK: MARKIT*

ÇİN İLE ABD ARASINDA MÜZAKERELER BAŞLADI

Çin Halk Cumhuriyeti ile ABD arasında karbondioksit emisyonlarının azaltılması için yeni dönem müzakereleri başlatıldı. Uzmanlar, bu gelişmenin 20 yıllık küresel iklim değişikliği müzakerelerindeki en umut verici gelişme olduğunu söylüyor. Çin Halk Cumhuriyeti'nin iklim konularındaki baş müzakerecisi Xie Zhenhua, Pekin ile Washington arasında sürdürülen pratik görüşmelerin aynı zamanda her iki ülkeye de 'büyük ülke ilişkileri' kurma imkânı tanıyacağına dikkat çekti. *KAYNAK: FINANCIAL TIMES*

Xie Zhenhua

AB'de 'made in' etiketi zorunluluğu

Avrupa Parlamentosu, 15 Nisan 2014 tarihinde gıda hariç bütün ürünlerde menşe ülkelerin 'made in' etiketlerinin konulmasını zorunlu hale getiren taslağı oyladı. Bu oylama, üretim zincirinin parçalı yapısına rağmen, tüketicilerin aldıkları ürünlerin nerede üretildiğini anlayabilmeleri için önemli bir adım olarak görülüyor. Söz konusu uygulama halihazırda AB'de zorunlu değil. Birçok üye ülke, uygulamanın değiştirilmeden, aynen devam etmesini istiyor ve söz konusu ülkelerin tüketim malı güvenliği düzenlemesi tartışmaları sırasında uygulamaya karşı çıkacakları öngörülüyor. *KAYNAK: EURACTIV*

ÇİN'İN BÜYÜME HIZI DURGUNLAŞIYOR

Dünyanın ikinci büyük ekonomisi olan Çin, 18 ayın en düşük büyüme rakamlarına ek olarak, hayal kırıklığı yaratan diğer ekonomik göstergeleri ile ülkenin yavaşlama sinyalleri gösterdiği konusunda endişe yaratıyor. Yaklaşık 30 yıllık çift haneli büyüme rakamlarından sonra Çin hükümetinin daha çok iç talebe yönelik duruşu sebebiyle büyümenin yavaşladığı söylenebilir. Ekonomistlere göre, 2014 yılında 7.3 ve 2015'te 7.2 olarak tahmin edilen büyüme oranları, 1990 yılından beri en düşük büyüme rakamı olacak. *KAYNAK: EKONOMICTIMES*

DTÖ'nün dünya ekonomik performans öngörüsü

Dünya Ticaret Örgütü tarafından gerçekleştirilen ve 2035 yılı itibariyle dünya ekonomisinin görünüme ilişkin çıkarımlarda bulunmayı hedefleyen bir çalışmanın sonuçları, büyük ölçekli bölgesel ticaret anlaşmaları üzerinden gerçekleşen ticaret işlemlerinin azalabileceğine, dolayısıyla da yükselmekte olan 'bölgeselleşme' eğiliminin tam tersine dönebileceğine işaret etti. Bu durumun çok taraflı platformlardaki ticaret ortaklıklarının önemini koruyacağı anlamına geldiğini belirten çalışma sonuçları, dünya ekonomisinde yeni oyuncuların da yer alabilmesi için dinamik ve açık bir ekonomi-ticaret ortamına ihtiyaç duyulacağının altını çizdi. *WORLD TRADE ORGANIZATION*

Almanya'da asgari ücret yükseliyor

Alman hükümeti, on yıllardır uygulanan, ücretlerin ve çalışma saatlerinin işletmeler ve sendikalar tarafından toplu sözleşmeler ile kararlaştırıldığı geleneksel ücret yapısından uzaklaşarak, gelecek yıldan itibaren yürürlüğe girecek ve bir saati 8.50 euro (11.75 dolar) olacak asgari ücret yasa tasarısını onayladı. Halihazırda daha düşük ücretlerle çalışan yaklaşık 5 milyon Alman işçiyi hedefleyen asgari ücretin, mevcut bölgesel ve sektörel ücret anlaşmaları göz önüne alınarak, iki yıllık geçiş dönemi ile 2015 yılında yürürlüğe girmesi planlanıyor. Çalışma Bakanı Andrea Nahles, "Almanya'da uygunsuz derecede düşük ücretlerle çalışmak zorunda olan çok fazla insan var. Gelecekte adil ödeme olacak" dedi. *KAYNAK: ECONOMY WATCH*

Almanya Çalışma Bakanı Andrea Nahles

Zenginlerden daha yüksek vergi!

Hükümet tarafından teklif edilen düzenlemeye göre, küresel varlığının yüzde 20'si kadarı Hindistan'da olan şirketler, yeni vergi faturalarıyla karşı karşıya kalabilirler. Hükümetin hazırladığı yeni düzenlemeyle zengin insanların daha yüksek vergiler ödemesi gerekiyor. 2010 yılında yapılan önceki düzenlemede şirketlerin yapacağı dolaylı transferler, şirketin varlıklarının yüzde 50'si ülke sınırları içindeyse vergilendiriliyordu. Vergi Gelirleri Departmanı'nın sitesinde yer alan açıklamada, söz konusu yüzde 50'lik oranın çok yüksek olduğu ve bir şirketin üç farklı ülkede yüzde 33.3 oranında varlığı olması durumunda hiçbir ülkede vergi vermeyeceği söyleniyor. Ayrıca, yeni vergi düzenlemesiyle yıllık geliri 100 milyon Rupi'nin (1.6 milyon dolar) üstünde olanlardan da daha fazla vergi toplanması isteniyor. *KAYNAK: REUTERS BLOG*

KÜRESEL İSTİHDAM AÇIĞI ARTIYOR

Uluslararası Para Fonu IMF ve Dünya Bankası'nın 2014 İlkbahar toplantılarına ilişkin olarak bir açıklama yapan Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Genel Müdürü küresel istihdamın artmakta olduğu uyarısını yaptı ve hane halkı satın alma gücünün artırılmasına yönelik tedbir alınması çağrısında bulundu. ILO Genel Müdürü Guy Ryder, finansal krizin en yüksek noktasında oluşan büyük çaptaki küresel istihdam açığının kapanmadığını ve küresel ekonominin ihtiyaç duyulan istihdamı yaratacak büyüme hızına ulaşmadıkça bu açığın genişleyeceğini vurguladı.

AB'NİN GERİ DÖNÜŞÜM POLİTİKASI

Avrupa Komisyonu, AB'nin atık hedeflerini gözden geçirmek için hazırlanırken, AB'nin israf toplumunun simgesi olan 'plastik sektörü', kaynak verimliliği tartışmalarının odak noktalarından biri haline geldi. AB'nin atık yönetmeliğinin ana hedeflerinin gözden geçirilmesi, atıklar konusunda direktiflerin uygunluğunun kontrol edilmesi ve plastik atıklarla en iyi nasıl başa çıkılır konusunun değerlendirilmesini içeriyor. 2020 yılı itibariyle AB'nin arazi doldurmanın (çöplük olarak) elimine edilmesi, yeniden kullanım ve geri dönüşümün maksimum fizibil seviyede gerçekleştirilmesi, geri dönüştürülebilir atıklardan enerji kazanımının sınırlanması ve çöp üretiminin azaltılması konularında istekli hedefleri var. *KAYNAK: EURACTIV*

Bilgi için: Çiğdem Yıldız, cigdem.yildiz@tekstilisveren.org.tr, Tel: 0212 344 07 77

Halka açılan kazanıyor!

Borsa İstanbul, Türkiye ekonomisinin en önemli oyuncularından biri. Şirketlere, ucuz kaynak yaratmanın yanında, kurumsallaşma gibi birçok avantaj sağlıyor. Tekstil sektörü, büyüklük olarak olmasa bile şirket sayısı olarak, borsada en fazla temsil edilen sektörlerden. Piyasa uzmanları, sadece büyük şirketlerin değil, küçük şirketlerin de halka açılabileceğini kaydediyor.

Şirketler, halka arzlar yoluyla kaynak ihtiyaçlarına kalıcı çözümler üretebilirler.

Tekstil, deri, hazır giyim sektörü yarattığı istihdam ve katma değer, ihracat yoluyla sağladığı döviz geliri açısından Türkiye'nin en önemli sektörlerinin başında geliyor. Sektörün toplam üretim değeri 48.6 milyar dolar, ihracatı 27.7 milyar dolar, yaklaşık 900 bin kişiye istihdam sağlıyor. Türk ekonomisi için bu kadar büyük öneme sahip olan sektör, yatırımlarla büyümesini sürdürüyor.

Peki bu kadar önemli bir sektör, Borsa İstanbul'da ne oranda temsil ediliyor? Borsada sektör şirketlerinin konumu nasıl? Sektör şirketleri, neden borsada hisselerini halka açmalı? Halka arzın getirdiği imkânlar ve yükümlülükler neler, tüm bu sorulara yanıt arayacağız. Sermaye piyasası temelde; tasarrufları verimli yatırımlara yönlendirerek ekonominin büyümesine katkıda bulunur. Halka arzlar bir anlamda sermaye piyasasının başlangıç noktasıdırlar. Şirketler, halka arzlar yoluyla yatırımcılara ulaşıp kaynak ihtiyaçlarına kalıcı çözümler üretebilirler.

Borsada payı düşük

Türkiye'de Borsa İstanbul, 1986 yılından bu yana faaliyet gösteriyor. Öncelikle şunu belirtmek gerekiyor. Sektör, Türkiye ekonomisinde bu kadar büyük bir rol almasına rağmen, piyasa değeri açısından büyüklük olarak henüz Borsa İstanbul'da istenen seviyede değil.

Sektörden 25 firma, borsada işlem görüyor. GİP ve SİP'teki firmalarla birlikte sayının 30'a yaklaştığı belirtiliyor.

Bugün itibariyle Borsa İstanbul içinde piyasa değeri olarak payı yüzde 1'in altında.

Bunda Borsa İstanbul'daki banka, telekom gibi dev şirketlerin ağırlığının yanında büyük tekstil, deri, konfeksiyon şirketlerinin çoğunluğunun Borsa İstanbul'da yer almamasının da etkisinin olduğunu söylemek mümkün.

Ancak şirket sayısı olarak değerlendirildiğinde, borsada en çok temsil edilen sektörlerden biri olarak karşımıza çıkıyor. Sektörden 25 firma, borsada işlem görüyor. GİP ve SİP'teki firmalarla birlikte sayının 30'a yaklaştığı belirtiliyor.

Bugüne kadar bu şirketlerin halka açılmamasının birçok nedeni olabilir.

TÜRKİYE SERMAYE PİYASALARI BİRLİĞİ BAŞKANI ATTİLA KÖKSAL

Borsa, küçük şirketler için de fırsatlarla dolu

"Tekstil sektörü temsilcilerine, halka açılmanın sadece büyük şirketler tarafından kullanılabilecek bir finansman yöntemi olmadığını belirtmek isterim. Bu, küçük ölçekli şirketlerin de kullanabilecekleri bir finansman yöntemi. Zaten halka açılma suretiyle elde edilebilecek fonlar, büyüme potansiyeline sahip küçük şirketler açısından çok daha önemli. Yanı sıra halka açılma bu şirketler için, yerli ve yabancı şirketlerle işbirliğine gidebilme olanaklarının oluşumunda etkili oluyor. Borsamızda bulunan İkinci Ulusal Pazar ve Gelişen İşletmeler Piyasası, küçük ve orta ölçekli şirketlerin pay senetlerinin işlem görebileceği pazarlar. Bu pazarlar, KOBİ statüsünde olan bu şirketler için bazı maliyet avantajları da sağlıyor. Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği olarak borsada daha fazla halka açık şirket görmek istiyoruz. Yapılan çalışmalar sonucunda halka arz süreci kolaylaştırıldı, maliyetler düşürüldü. Diğer taraftan ülkemizin çeşitli yerlerinde tanıtım toplantıları düzenlendi. Ancak, iyi niyetle oluşturulmuş olan bu esnek ortama karşın, pay senedi halka arzlarının büyük bölümünün nicelik ve nitelik itibariyle beklenilen düzeyde olmaktan uzak olduğu gözlemlendi. Yapılan hatalardan dersler çıkardık, sektör adına özeleştiri yaptık ve 2013 yılında üyeler için hisse senedi halka arzlarına yönelik sektör ilkeleri oluşturuldu."

BORSA İSTANBUL YÖNETİM KURULU BAŞKANI DR. İBRAHİM TURHAN

Halka arz olacak şirketler, hazırlıklarını iyi yapmalı

"Halka açılma niyetinde olan şirketlere hukuki alt yapıda olası eksiklerin tamamlanmasından (ruhsatlarının tamamlanması, önemli davaların sonuçlanması vs.) sonra başvuruların yapılmasını öneriyoruz. Yine halka arz gelirinin kullanım yerine ilişkin olarak, şirkete ve dolayısıyla da yatırımcılarına pozitif getiri sağlayacak cazip bir projenin olması lazım. İyi bir hazırlık süreci geçirilmeli ve yine şirket sahibinin yüksek beklentilerinden çok, gerçekçi veriler ile fiyat tespiti yapılmasını tavsiye ediyoruz. Halka arzların finansman, likidite, tanıtım, kurumsallaşma, ikincil halka arz imkânı, kredibilite gibi avantajları var. Ancak bunun ilave yükümlülüklerinin de olduğu bilinmeli. Bunlar; periyodik olarak mali tabloların kamuya açıklanması, bağımsız denetim, özel durum açıklamaları ve kurumsal yönetim ilkelerine uyulması şeklinde sayılabilir."

Ancak günümüz ekonomik yapısında, kurumsallaşma, tanınırlılık, kredibilite, dış kaynak bulmada kolaylıklar gibi birçok faktör, bunun yanında halka açılma konusunda Borsa İstanbul yönetiminin yaptığı çalışmalar, bu sayının artmasını sağlayabilecek faktörler olarak görülebilir.

Avantajı çok

Şirketler, halka arz yoluyla alternatif finansman yöntemlerine göre çoğu zaman görece düşük maliyetli ve daha uzun vadeli finansman kaynağı yaratabiliyor. Halka arz sonrasında da daha düşük maliyetli sermaye artırımı ve ikincil halka arz gibi yöntemlerle sermaye gereksinimlerini karşılayabilmekteler.

Halka açılmak, şirketlerde şeffaflığı ve kurumsallığı artırdığı gibi, kreditörler nezdindeki kredibilitelerini olumlu etkileyerek krediye erişimi kolaylaştırıyor. Bunun dışında, borsada işlem görüyor olmak, şirketin prestij ve tanıtımına da olumlu katkı sağlayan bir faktör. Yanı sıra, finansman yapısı sağlıklı, yaygın tanınan halka açık şirketler yurt içi ve yurt dışındaki işletmelerle daha kolay işbirliğine gidebiliyor.

Sorumluluklar da var

Öte yandan, her finansman kaynağında olduğu gibi, halka arzın da birtakım maliyetleri var. Halka arz aşamasında aracı kurum ve düzenleyici otoritelere ödenen ücretler ve tanıtım giderleri en önemli maliyetleri oluşturuyor.

Bunun yanı sıra, halka açılma şirketlere kamuyu aydınlatma, kâr dağıtım zorunluluğu, finansal tabloların bağımsız denetimi ve ilanı, belli durumlarda çağrıda bulunma gibi çeşitli yükümlülükler getiriyor. Rekabet açısından bakıldığında

Son 4 yılda 6 tekstil şirketi halka arzla Borsa İstanbul'dan 84.8 milyon dolar kaynak sağladı

Halka arz olan şirket	Halka arz yılı	İşlem gördüğü pazar	Halka Arz Şekli	Halka Arz Oranı (%)	Halka arz hasılatı (Bin $)
Royal Halı İplik Tekstil Mobilya San.	2013	Ulusal Pazar	Sermaye Artırımı ve Ortak Satışı	28.75	42636
Dagi Giyim Sanayi ve Ticaret	2011	İkinci Ulusal Pazar	Sermaye Artırımı	34.95	15.466
Hateks Hatay Tekstil İşletmeleri	2011	İkinci Ulusal Pazar	Sermaye Artırımı ve Ortak Satışı	15.48	9.352
Arbul Entegre Tekstil İşletmeleri	2014	İkinci Ulusal Pazar	Sermaye Artırımı ve Ortak Satışı	37.04	9.341
Sanifoam Sünger Sanayi ve Ticaret	2012	Gelişen İşletmeler Piyasası	Sermaye Artırımı	37.91	5.561
Rodrigo Tekstil Sanayi ve Ticaret	2013	Gelişen İşletmeler Piyasası	Sermaye Artırımı	29.41	2.443

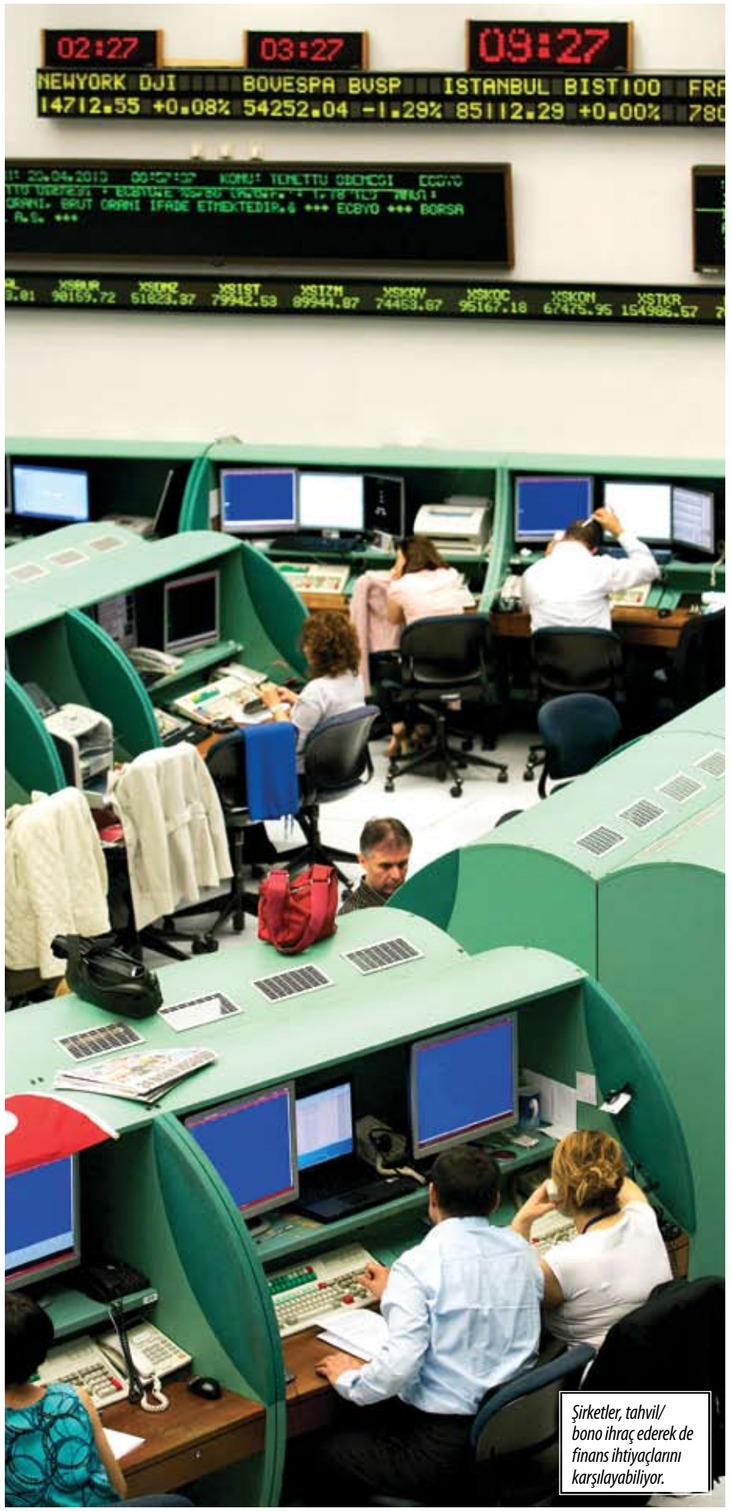

Şirketler, tahvil/bono ihraç ederek de finans ihtiyaçlarını karşılayabiliyor.

Halka arz hakkında önemli bilgiler

• **Halka arz hikâyesi:** Şirketin halka arz amacının tespiti, yatırım ihtiyacının tespiti ve finansman ihtiyacının hesaplanması ile oluşturulabilecek bir halka arza uygun bir hikâyesinin olup olmadığına bakılır. Örneğin sermaye artırımı yöntemi ile arz hedefleniyorsa söz konusu finansmanın kullanılacağı alanın halka arz hikâyesi ile uyumlu olması, ortak satışı hedefleniyorsa şirketin öz sermaye getirisi, temettü verimi gibi temel değerlendirme kriterleri önem kazanır.

• **Zamanlama:** Potansiyeline henüz ulaşmamış şirketlerin halka arz yatırımcısı nezdinde görece daha yüksek iskontoya tabi tutulacağı varsayımı altında uygun zamanlamanın belirlenmesi önem arz ediyor.

• **Faaliyet süresi:** Şirketin kuruluşundan itibaren en az 3 takvim yılı geçmiş olması ve son 3 yıllık döneme ilişkin mali tablolarının yayımlanması.

• **Hukuki gereksinimler:** Şirket içerisinde varsa çapraz iştiraklerin/sermaye ilişkilerinin eliminasyonu, şirketin sade ve kolay anlaşılır bir yapıya kavuşmuş olması. Ayrıca mümkünse faaliyet dışı varlıkların da eliminasyonu. Şirketin üretim ve faaliyetini etkileyecek önemli hukuki uyuşmazlıkların bulunmaması; şirketin son 1 yıl içinde ortaklık faaliyetlerine 3 aydan fazla ara vermemiş olması; tasfiye veya konkordato istenmemiş olması; kuruluş ve faaliyet bakımından hukuki durumu ile paylarının hukuki durumunun tabi oldukları mevzuata uygun olduğunun belgelenmesi.

• **Ana sözleşme tadili:** Şirket esas sözleşmesinin pay halka arzına uygun hale getirilmesi, şirket paylarında devir veya tedavülünü kısıtlayıcı kayıtlar ve pay sahibinin haklarını kullanmasına herhangi bir engel olması durumunda bu maddelerin düzenlenmesi, kurumsal yönetim ilkelerine uygun maddelerin ana sözleşmeye dâhil edilmesi.

• **Sermaye ile ilgili gereksinimler:** Sermayenin tamamının ödenmiş olması; Ödenmiş/Çıkarılmış sermayede başvuru tarihinden önceki 2 yıl içinde varlıkların gerçeğe uygun değere taşınması suretiyle oluşan değer artış fonları bulunmaması.

• **İlişkili taraflarla olan faaliyetler:** İlişkili taraflardan olan ticari olmayan alacakların, tüm alacaklara oranının yüzde 20'yi veya aktif toplamına oranının yüzde 10'u geçmemesi gerekiyor.

• **Bağımsız denetim:** Geriye dönük 3 yıllık bağımsız denetim raporu ve halka arz tarihine bağlı olarak ara dönem bağımsız denetim raporları gerekiyor.

• **Kârlılık:** Şirketin öz sermaye, halka arz edilen hisse senetlerinin piyasa değeri, halka arz edilen hisse senetlerinin ödenmiş veya çıkarılmış sermayeye oranı gibi değişkenlere bağlı olarak bulunduğu gruba göre son 2 yılın en az birinin mali tablolarına göre ya da her ikisinde de vergiden önce kâr edilmesi isteniyor. (*)

• **Taraflar:** SPK, Borsa İstanbul, Bağımsız Denetim Şirketi, Hukuk Danışmanı/Danışmanları, Yerli ve Yabancı Yatırım Bankası/Bankaları, Reklam ve Halkla İlişkiler Şirketleri, Yurtiçi Konsorsiyum Üyeleri gibi birçok taraf halka arz sürecine dâhil oluyor.

(*) Yukarıda anılan kriterlerin bir kısmı SPK, bir kısmı Borsa İstanbul kotasyon kriterlerinden. Borsa İstanbul'un düzenlemekte / üzerinde çalışmakta olduğu ve yakında yürürlüğe girmesi beklenen 'Kotasyon Kriterleri' çerçevesinde, sermaye büyüklüğü ve halka arz edilecek büyüklüğe bağlı yeni koşullar getirmesi bekleniyor.

Halka arzın getirileri

İş Yatırım Kurumsal Finansman Müdürü Mete Gorbon, halka arzın getireceği imkânları ve yükümlülükleri şöyle sıralıyor:

Halka arzın getirebileceği imkânlar:

- Kurumsallaşma
- Kaynak yaratma
- Daha güçlü mali yapı
- Artan prestij ve gündemde yer alma
- Finansal ve/veya stratejik ortak edinme kolaylığı
- Kredibilitenin artması
- Borçlanma senedi ihraç sınırlarında genişleme
- Ortakların mevcut paylarının likidite kazanması ve kişisel servetin artırılması imkânları

Halka açık olmanın getirdiği yükümlülükler:

- Kâr dağıtım zorunluluğu (nakden ve/ veya pay olarak)
- Özel durum açıklamaları
- Bağımsız denetim
- Mali tablo ve raporların ilanı
- İlişkili taraflarla işlemler
- Pay sahipleri ile ilişkiler birimi
- Lisanslı personel

ise kamuya açıklanmak zorunda olan bilgiler, halka açılan şirketle rakipleri arasında asimetrik bilgiye yol açabiliyor.

Her şirket açılmalı mı?

Halka arz yöntemi her şirket için doğru finansman kaynağı olmayabilir. Bu değerlendirmeyi yapabilmek için öncelikle şirketin mali yapısı, finansman gereksinimleri, büyüme projeksiyonları, kurumsal yapısı gibi pek çok unsur incelenmeli, bu veriler doğrultusunda halka arzın olası getiri ve maliyetleri karşılaştırılmalı. Ayrıca, halka açılmayı planlayan şirketler, kurumsal yönetim ilkelerini benimsemiş, yatırımcı menfaatlerini koruyacak şekilde yapılanmayı hedeflemiş olmalı.

Halka açık şirket olmanın yükümlülüklerini çeşitli sebeplerle yerine getiremeyecek olan şirketlerin, finansman ihtiyaçlarını tahvil/bono ihracı ya da finansal ortaklık gibi alternatiflerle karşılaması daha sağlıklı olabilir.

Bono da çıkarabilirsiniz

Sermaye piyasalarında tek finansman yolu hisse senedi halka arzı değil. Şirketler finansman ihtiyaçlarını ortaklık yoluyla karşılayabilecekleri gibi tahvil/bono ihraç edip, borçlanarak da karşılayabilir. Şirketler, ne yazık ki henüz bu piyasadan çok fazla yararlanmıyor. Oysa özel sektör tahvil ihraçları, banka kredilerinin aksine çeşitli olanaklar sunuyor. Bunlara örnek, banka kredilerinin aksine tahvilin vadesine şirketin karar verebiliyor olması. Bir diğer esneklik de genellikle kısa vadeli alınabilen banka kredilerinin aksine tahvilin vadesinin daha uzun belirlenebilmesi. Genellikle kredi sözleşmesinde şartları belirleyen taraf banka olduğu için, örneğin bir kriz döneminde kredinin erken ödenmesi istenebilir. Tahvil ihracında böyle bir risk de yok. Aracı kurumlar, halka arz ve tahvil ihracı süreçleri boyunca şirketlerle eşgüdümlü olarak çalışmalar yürüterek bu süreçte şirketlerin yanında yer alıyor. Bu kapsamda tekstil sektöründe faaliyet gösteren şirketlere aracı kurumlar ile bağlantıya geçerek, şirket yapılarına en uygun finansman yöntemini tespit etmelerini öneren Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği Başkanı Attila Köksal, "Birliğimiz internet sitesinden halka arza aracılık yetki belgesi bulunan kurumlara rahatlıkla ulaşabilirler" diyor.

TEKSTİL VE HAZIR GİYİM GÜNDEM YARATIYOR

14 11 Nisan 2014 Cuma — Ekonomi — Hürriyet

TEKSTİL SEKTÖRÜ 2013'TE 15.2 MİLYAR DOLAR CARİ FAZLA VERDİ

Cari Açığın İlacı Tekstil Dosyası

Tekstil, Hazır Giyim İhracatı 27.7 milyar dolar — Sektörün kayıtlı istihdamı 907 bin

%3.5 — %3.9 — 2 milyon kişi — 707 milyar $

Gelecek tekstil ve hazır giyimde

TÜRKİYE ekonomisinin yumuşak karnı cari açıkla nasıl mücadele edileceği konusu hemen her platformda gündeme getirilirken, Türkiye'de 'batts, batacak' demişen tekstil ve hazır giyim sektörü geçen yıl 15.2 milyar dolar cari fazla vermesiyle dikkat çekti.

27.7 milyar $

15.2 milyar $

16 milyar TL

20.9 milyar TL

59 bin 659

140 bin yeni istihdam

DEMOKRATİK sektör

Son 3 yılda yatırımlar 4 kattan fazla arttı

16 MİLYAR TL TEŞVİK

SEKTÖRDEN GÖRÜŞLER

AB'ye 16 milyar dolar ihracat

Yatırımlar artarak sürüyor

Katma değeri çok yüksek

Tekstil ve hazır giyim 3 yılda 40 milyar doları aşkın cari fazla verdi

12 — Ekonomi — Hürriyet

TEKSTİL SEKTÖRÜ 2013'TE 15.2 MİLYAR DOLAR CARİ FAZLA VERDİ

Cari Açığın İlacı Tekstil Dosyası

Türkiye'ye 5 milyar $'lık FIRSAT PENCERESİ

Sektörün beklentileri

ÖZEL SEKTÖR TEMSİLCİLERİ OLARAK UZLAŞMAYA VARDIK

Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası, Hürriyet gazetesiyle iş birliğine gitti. Gazetenin ekonomi sayfalarında işlenen haberlerde öneriler de sunuluyor.

Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası, Hürriyet gazetesiyle yaptığı iş birliği kapsamında gündeme getirdiği haberlerle, tekstil ve hazır giyim sektörünün öncelikli konularını ele alıyor. 'Cari Açığın İlacı Tekstil Dosyası' adlı haber çalışması, haftada bir gün Hürriyet gazetesinin ekonomi sayfalarında yayımlanıyor. Türkiye'nin geçen yıl gerçekleştirdiği 27.7 milyar dolarlık ihracat ve sağladığı 918 bini aşkın istihdamla stratejik öneme sahip sektörlerinden olan tekstil ve hazır giyim, bu iş birliği ile sektörün kamuoyundaki algısını güçlendirmeyi ve bu alanda yapılacak yatırımları cesaretlendirmeyi hedefliyor. İşlenen haberlerde özellikle, tekstil ve hazır giyimin geçen yıl 15.3 milyar dolarlık cari fazla verdiği bilgisinin yanı sıra, yeni teşvik sisteminin sektör için daha efektif nasıl kullanılabileceğine ilişkin öneriler getiriyor. Önümüzdeki dönemde ele alınacak haberlerde de yine sektörün öne çıkan güçlü noktaları ve daha da geliştirilmesi için önerilerin yer aldığı dosya konularının işlenmesi planlanıyor.

10 — Ekonomi — Hürriyet

TEKSTİL SEKTÖRÜ 2013'TE 15.2 MİLYAR DOLAR CARİ FAZLA VERDİ

Cari Açığın İlacı Tekstil Dosyası

Dünya devlerinin iştahı kabardı

S&P'den kritik açıklama

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Standard&Poor's, Türkiye'de büyümeye yönelik belirsizlikler bulunduğunu belirterek, "Türk şirketleri için ana risk, kredi büyümesindeki yavaşlamanın beklenenden daha hızlı olmasıdır" açıklamasını yaptı.

STANDARD & POOR'S RATINGS SERVICES

Türkiye'nin bu yıl 2.4, önümüzdeki yıl ise 2.7 büyümesi öngörülüyor.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Standard&Poor's'un (S&P) internet sitesinde 28 Nisan 2004'te yayımladığı raporda, büyük Türk şirketlerinin geçmiş dönemlerde politik ve ekonomik belirsizliklerin üstesinden geldiği belirtildi.

Türkiye'nin geçmişte yaşadığı bu tecrübenin, mevcut durumda da ülkedeki şirketlere donanım sağladığı kaydedilen raporda, bu firmaların temkinli olmaya devam ettiği, ayrıca coğrafi ve faaliyet alanlarındaki operasyonlarını çeşitlendirerek iç risklere karşı mücadele ettiği vurgulandı.

Raporda, 2014 ve 2015 yılları için Türkiye'de düşük olsa da pozitif bir büyüme gerçekleşeceği öngörülerek, büyümenin 2014 yılında yüzde 2.4 ve 2015 yılında yüzde 2.7 olmasının beklendiği ifade edildi.

Türkiye'nin dış kırılganlıklarının, ekonomiyi sert düşüş riskiyle karşı karşıya getirdiğine işaret edilen raporda, "Türkiye'de finans dışı şirketler için kredi büyümesindeki yavaşlamanın beklenenden daha yüksek olması ana risktir. Politik meseleler, özellikle kamu altyapı projelerinden gelir sağlayan şirketler için artan bir endişedir. Ekonomik baskılara rağmen Türk şirketleri az da olsa büyümeyi planlıyor. Bazı durumlarda bu planlar şirketlerin stratejilerinin büyük bir kısmını oluşturuyor. Çünkü şirketler gelir kaynaklarını iç ekonomiden dış piyasalara doğru artırmaya çalışıyor. Ancak bu durum iç tüketici kredilerindeki büyümenin yavaşlamasını değiştirmiyor" denildi.

Pozitif büyüme beklentileri olmasına rağmen Türkiye'de sert düşüş riskinin bulunduğu bildirilen raporda, Türkiye'nin mali ve parasal politikalarının ülkeyi bu tür sert düşüş riskleriyle karşı karşıya getirdiği kaydedildi.

Raporda, zayıf büyümenin Türkiye'nin mali performansında bozulmaya yol açabileceği ve Türkiye'nin finansal sektöründeki varlık kalitesini de olumsuz etkileyebileceği dile getirilirken, ancak bu durumun yönetilebilir olduğu belirtildi.

Türkiye'nin politik ve iş ortamının daha az öngörülebilir bir yapıya sahip olduğu öne sürülen raporda, bu durumun Türk ekonomisinin dayanıklılığını ve uzun süreli büyüme potansiyelini olumsuz etkileyebileceği işaret edildi.

Fırsatlar var ama…

Raporda, Türk şirketleri için fırsatlar olmasına rağmen, şu anki politik ve ekonomik ortamda birtakım riskler ve belirsizliklerle karşı karşıya kalındığı vurgulanırken, şu ifadelere yer verildi:

"Tüketici kredi büyümesi dikkat edilmesi gereken diğer bir konu. Türk bankaları 2010 yılından beri en hızlı kredi büyümelerini gerçekleştirdi. Son 4 yıldır iç kredi stoklarının Gayrisafi Yurtiçi Hasıla'ya (GSYH) oranı yüzde 20'den fazla artarak yüzde 60 civarına yaklaştı. Tüketicilere ve KOBİ'lere verilen kredilerdeki artış bu kredilerin büyümesine yol açtı. Tüketici kredilerindeki büyümenin 2014 yılının ilk aylarında yavaşlaması öngörülüyor. Ancak kredi büyümesinin kontrol altında olması bankalar için olumlu. Kredi büyümesinin ne kadar düşüş göstereceği ve ekonomik büyümenin şirketlerin talebini ne kadar etkileyeceğini söylemek için çok erken.

Özel sektörün açık döviz pozisyonu geçmiş 10 yılda GSYH'ın yüzde 4'ünden yüzde 20'sine yükseldi. Bununla birlikte, biz Türk şirketlerinin devalüasyon riskine hazırlıklı olduğunu gözlemledik. Yurt dışındaki ihracat ve satışlarına güvenen şirketler, doğal fiyat değişikliklerine karşı alınan tedbirlerin etkisini maksimize etme eğiliminde. Genelde Türk firmalarını, maliyetlerini kontrol altında tutmada dirayetli bulduk. Böyle bulmamızın en önemli nedeni, Türk firmalarının genellikle kurumsal kriterler içinde ve bizim değerlendirme bileşeni puanlamasında iyi net kârlılığı deneyimlemesidir. Türkiye'de büyümeye yönelik belirsizlikler var. Merkez Bankası'nın cari işlemler açığını azaltmak için kredi büyümesini kontrol altında tutma planlarından dolayı, Türk şirketleri için ana risk kredi büyümesindeki yavaşlamanın beklenenden daha hızlı olmasıdır."

DB'den kritik Gümrük Birliği raporu

Dünya Bankası, nisan ayında sunduğu özel bir raporla, Türkiye ile Avrupa Birliği ülkeleri arasındaki Gümrük Birliği Anlaşması'nın kapsamlı bir değerlendirmesini yaptı. Rapordan çıkan sonuç özetle şu: "Gümrük Birliği uygulaması her iki taraf için de ticareti artırdı, ancak güçlendirilmesi gerekiyor."

Dünya Bankası tarafından AB-Türkiye Gümrük Birliği Anlaşması'nın değerlendirilmesine yönelik olarak yapılan çalışma, 8 Nisan 2014 tarihinde İstanbul'da yapılan bir panelle kamuoyuna duyuruldu. Sendikamız Danışma Kurulu Üyesi Mustafa Denizer, Genel Sekreter Av. Başar Ay, Genel Sekreter Yardımcısı Levent Oğuz ve Araştırma Uzmanı Bora Kocaman'ın da katıldığı toplantıda açıklanan rapor, Gümrük Birliği kapsamında yaşanan sorunların çözümüne yönelik önemli öneriler getiriyor.

Rapora göre, ekonomik analizler, bir Serbest Ticaret Anlaşması (STA) yapılmış olması halinde Türkiye'nin AB'ye ihracatının yüzde 7.2, AB'nin Türkiye'ye ihracatının ise yüzde 4.2 kadar daha düşük olacağını özellikle ortaya koyuyor. Ancak, iki taraf arasındaki ikili ticaretin değeri önemli oranda artmasına rağmen, küresel ekonomideki değişiklikler Gümrük Birliği'nin ele alması gereken yeni sorunlar doğurmuş durumda. Raporun dikkat çektiği konu, spesifik olarak, sanayi ürünlerinin çoğunu kapsayan ticaret düzenlemesinin tarım ve hizmetleri de kapsayacak şekilde genişletilmesi ve üçüncü ülkeler ile yapılacak STA'lar için paralel müzakerelerin resmileştirilmesi ihtiyacı.

Revizyon şart

Dünya Bankası'nın Uluslararası Ticaret Biriminde Kıdemli Ticaret Ekonomisti olarak görev yapan ve raporun başyazarı olan Ian Gillson'a göre yapılacak bu değişiklikler; her iki tarafın küresel ticaretinde artışa, yükselen piyasa ekonomilerinin artan rolüne ve AB'nin doğuya doğru genişlemesine uyum sağlamasına yardımcı olabilecek. Gillson, değerlendirmelerine şöyle devam ediyor: "1995 yılından bu yana küresel ekonomide bazı tektonik değişimler yaşandı. Bugün artık Türkiye ile AB arasındaki ticaret ilişkilerinin belirli bölümlerinin acil olarak yeniden düşünülmesi gerekiyor. Daha fazla entegrasyona ihtiyaç duyuluyor."

Rapora göre, ticaret ilişkisinin hizmetler ticaretini de kapsayacak şekilde genişletilmesi statik bazda tahmini olarak 1.1 milyar dolar düzeyinde bir kazanım sağlayabilir. Hizmetler sektörü Türkiye'nin GSYH'sının yüzde 60'ını oluşturuyor. Ancak sektör Gümrük Birliği kapsamında yer almıyor. Bazı kilit sektörlerde, hizmetler ticaretiyle ilgili düzenlemelerin açıklık düzeyi Türkiye ile AB ülkeleri arasında farklılık gösteriyor.

Tarım, Türkiye'nin GSYH'sinin yüzde 10'unu oluşturuyor ve şu anda Gümrük Birliği'nin kapsamı dışında. Hem hizmetler hem tarım ticaretinin açılması aynı zamanda diğer STA'larda son zamanlarda gözlenen eğilimlerle de uyumlu olacak. Dünya Ticaret Örgütü'nün (DTÖ) çok taraflı ticaret müzakerelerinin Doha Turu'ndaki yavaş ilerleme karşısında, hem Türkiye hem AB, STA'ları bir politika önceliği haline getirdi. Bununla birlikte, Gümrük Birliği'nin mevcut tasarımı kapsamında, Türkiye'nin AB'nin üçüncü ülkelerle olan müzakerelerinde masaya oturmasına izin verilmiyor. Türkiye'nin aynı ülkelerle aynı anlaşmaları yapabilmesi halinde bu bir sorun oluşturmayacak, ancak her zaman paralel anlaşmalar yapılamıyor. Örneğin Türkiye, AB ile STA imzalayan Cezayir, Güney Afrika veya Meksika ile bir anlaşmaya varamadı. Gillson bu konuda şunları belirtiyor:

"Bu asimetri, potansiyel olarak her iki taraf için de oldukça maliyetlidir. Bu durum, mevcut Gümrük Birliği düzenlemesi kapsamındaki faydaların kilit bir kaynağı olarak kaldırılmış olan menşe kontrollerinin tekrar uygulamaya konulması riskini doğurmaktadır."

Raporda ayrıca taşımacılık kotaları, iş vizeleri ve ticaret politikası savunma araçları gibi Türkiye ile AB arasındaki ticaretin artmasının önündeki bir dizi başka engel de değerlendiriliyor. Ticaretin önündeki bu caydırıcı etkenlerin nasıl aşılabileceği ile ilgili öneriler sunuluyor.

Raporda öne çıkan değerlendirmeler ise şöyle…

Öncü bir girişim

Türkiye ile AB arasındaki Gümrük Birliği, halen benzeri bulunmayan öncü bir girişim olarak ele alınıyor. 1995 yılında uygulamaya konulan Gümrük Birliği, AB ile Türkiye arasındaki ticaret ilişkilerinde çok önemli bir an olarak tarihe geçmiş durumda. Türkiye ile olan GB, AB'nin üye olmayan bir devlet ile gerçekleştirdiği ilk işleyen GB niteliği taşıyor. AB'nin hukuk sisteminin bir bölümünü başka bir ülkeyle paylaşmak için gerçekleştirdiği ilk girişimlerden biri olması açısından da son derece önemli. Türkiye ayrıca aday ülke statüsüne kavuşmadan önce AB ile Gümrük Birliği'ne giren 3 ülkeden biri konumunda.

Yapılacak değişikliklerle, 1.1 milyar dolarlık kazanım sağlanabilir.

20 yıllık ilişki

AB ile Türkiye arasındaki ticaret entegrasyonu son 20 yılda önemli ölçüde gelişti. İki taraf arasındaki ikili ticaretin değeri, 1996 yılından bu yana dört kattan fazla arttı. AB'den Türkiye'ye olan DYY (doğrudan yabancı yatırım) akışındaki artış da Türk ve Avrupalı şirketler arasındaki ürün ağların entegrasyonUNdaki derinleşme gibi önemli düzeyde gerçekleşti. GB bu gelişmeleri destekledi ve çoğu sanayi ürünündeki ithalat tarifelerinin düşürülmesi yoluyla söz konusu dönemde Türkiye'nin üretkenlik artışına katkıda bulundu.

GB ayrıca Türk Gümrük İdaresi'nin (TGİ) modernizasyonu gibi yollarla Türkiye'de ticaretin kolaylaştırılmasına ve gümrük reformuna önemli bir ivme kazandırdı. Türkiye için büyük ekonomik öneme sahip olan bu iyileştirmeler, Türkiye'nin son 10 yıldaki güçlü ihracat performansının merkezinde yatıyor.

Üstünlükleri neler?

Gümrük Birliği, Türkiye'nin sanayi ürünlerine uyguladığı tarifeler için bir çıpa sağladığından ve ikili ticarette menşe kurallarına duyulan ihtiyacı ortadan kaldırdığından dolayı AB ile Türkiye arasında yapılabilecek bir serbest ticaret anlaşmasından daha fazla fayda sağladı. Bir kısmi denge modeli (SMART) kullanıldığında ve menşe kuralları ile ilgili maliyetler değer bazında yüzde 2 ile 6 arasında varsayıldığında, Türkiye'nin AB'ye olan ihracatının STA kapsamında yüzde 3.0-7.2 arasında daha düşük olacağı ortaya çıkıyor. Menşe kurallarının daha kısıtlayıcı olması ve Türkiye'nin sanayi ürünlerine yönelik En Çok Kayrılan Ülke (MFN) tarifelerini mevcut düzeylerinde tutması halinde, AB'nin Türkiye'ye ihracatının yüzde 4.2 daha düşük olacağı veya Türkiye'nin sanayi ürünlerine uyguladığı ithalat tarifelerini 1993 seviyelerine gelecek şekilde değiştirmesi halinde AB'nin Türkiye'ye ihracatının yüzde 0.7 daha yüksek olacağı görülüyor.

Tasarım kusurları

Gümrük Birliği'nin 1995 sonrası dönemdeki uygulaması, Türkiye'nin ekonomik büyüme modelinde önemli değişiklikler ve küresel ekonomide tektonik değişiklikler ile rastlaştı. Bu dönemde küresel ticarette şimdiye kadar görülmemiş boyutta bir artış yaşandı ve bunda büyük ölçüde yükselen piyasa ekonomilerinin artan zenginliği ve AB'nin doğuya doğru genişlemesi rol oynadı. Bu değişen dinamiklerden karşılıklı olarak faydalanmak her iki taraf için de önemli bir mekanizma olmuştur. Bununla birlikte, GB küresel ticaret entegrasyonunun değişen dinamiklerine cevap verme bakımından giderek daha az donanımlı hale geldi. Gümrük Birliği'nin bir zamanlar çok az rahatsız edici olan tasarım unsurları artık daha bağlayıcı

hale gelmeye başladı. Dolayısıyla, Gümrük Birliği'nin her iki taraf için daha iyi sonuçlar verecek ve değişen küresel ticaret ortamından tamamen yararlanmalarını sağlayacak şekilde işleyebilmesi için değişikliklere ihtiyaç duyuluyor.

Yeni dengeler

2000'li yıllarda AB'nin Orta ve Doğu Avrupa'ya doğru genişlemesi, Türkiye-AB ticaret ilişkisini yöneten çerçevenin acil bir şekilde yeniden düşünülmesi ihtiyacının altını çizen bir başka temel gelişme. Bu gelişme hem Türkiye hem başka ülkeler için fırsatlar ve zorluklar sunuyor. Türkiye için genişleyen bir AB, Gümrük Birliği kapsamında yararlanılabilecek genişleyen bir pazar anlamına geliyor. Aynı zamanda AB üyelerinin daha gelişmiş ve daha büyük pazarları için artan rekabet anlamı taşıyor.

AB ile daha derin entegrasyona bağlılığın sürdürülmesi şart, aksi takdirde Türkiye entegrasyon faydalarını yeni AB üyelerine bırakma riski ile karşı karşıya kalabilir. Bu değerlendirmede sunulan kanıtlar, Türkiye'nin AB'ye yüksek teknoloji ihracatı bakımından daha şimdiden yeni AB üyelerinin (örneğin Macaristan) gerisinde kaldığını gösteriyor.

İÇERİĞİN GELİŞTİRİLMESİNE DAİR ÖNERİLER

- Kazanımların en üst düzeye çıkarılabilmesi için asimetrilerin düzeltilmesi,
- STA'lar için paralel müzakerelerin resmileştirilmesi,
- Önceden yeterli görülen Türk meslek sahipleri için spesifik bir vize kategorisi veya 'yeşil şerit' oluşturulması,
- GB kapsamındaki ticaret için karayolu taşımacılık izinlerinin serbestleştirilmesi,
- Ticari Korunma Aracı soruşturmaları başlatılmadan önce bunlarla ilgili daha iyi koordinasyonun sağlanması,
- Tercihli ticaretin birincil tarım ve hizmetleri kapsayacak şekilde genişletilmesi,
- İhtilaf çözüm mekanizmasının güçlendirilmesi,
- Türkiye'nin müktesebatı kendi mevzuatına aktarma sürecinin şeffaflığının artırılması.

Ortaya çıkan asimetriler

Dünya Ticaret Örgütü Doha Turu Çok Taraflı Ticaret Müzakereleri'ndeki yavaş ilerleme karşısında, hem Türkiye hem AB daha fazla STA yapılmasını bir politika önceliği olarak belirledi. Bu politika değişikliği, AB'nin üçüncü ülkeler ile STA müzakerelerinde bulunabilmesi ancak Türkiye'nin AB üyesi olmaması sebebiyle müzakerelerde masaya oturmasına izin verilmemesi bakımından GB tasarımında önemli bir asimetri ortaya çıkardı. Bu durum iki tarafın da ticaret ortaklarından aynı anlaşmayı elde edebilmesi halinde özellikle sorun yaratmıyor. Ancak, uygulamada, üçüncü ülkeler ile her zaman paralel anlaşmalar yapılmadığından (örneğin AB-Meksika anlaşması) bu Türkiye için güç bir durum doğurmuş durumda. Bu asimetri yokluğu GB'den elde edilen faydalarının kilit bir kaynağını oluşturan menşe kontrollerinin yapılmasını riske attığından, her iki taraf için de potansiyel olarak oldukça maliyetli.

Genişletilme önerileri

Gümrük Birliği'nin tarım ve hizmetleri de kapsayacak şekilde genişletilmesi, her iki taraf için de önemli faydalar sağlayabilir. Türkiye'nin GSYH'sinde tarım yüzde 10'luk, hizmetler ise yüzde 60'lık bir paya sahip, ancak bu sektörler GB'nin kapsamı dışında bırakıldı. Türkiye'nin ortalama tarımsal MFN (en fazla kayrılan ülke) tarifesi çok yüksek (yüzde 41.7). Tarımsal ticaret aynı zamanda tarife kotalarına ve fiyat düzenlemesine tabi. Bu durum hem AB hem Türkiye'de yüksek derecede bir koruma yaratmış durumda. Türkiye neredeyse tüm AB üye devletleriyle potansiyelin altında ticaret yapıyor. Bu durum, bu alanda ticaretin artırılması konusunda kullanılmayan bir potansiyelin mevcut olduğunu gösteriyor.

Yeni ihtiyaçlar

Türkiye'nin AB ile olan ticaretinde sürekli büyümenin sağlanması için daha fazla reforma ihtiyaç duyuluyor. Artan ticaret, artan miktarda ve değerde malın hareketini gerektiriyor. Dolayısıyla, özellikle transit olmak üzere, GB kapsamındaki malların serbest dolaşımını sınırlayan karayolu taşımacılığı izinleri, tıpkı ikili ticareti sınırlayan Ticaret Politikası Savunma Araçlarının (TDI) kullanımı gibi kilit bir endişe kaynağı oluşturuyor.

İş amacıyla seyahat eden kişilere ilişkin AB vizelerinin algılanan kısıtlayıcılığı da benzer şekilde bir endişe kaynağı. Bu üç alanın hepsinde politika eylemi gerekiyor. GB bağlamında, malların serbest dolaşımını engellediğinden dolayı karayolu taşımacılığı kotalarının ve transit izinlerinin serbestleştirilmesi gerekiyor. AB üye devletlerinin Türk meslek üyelerine uyguladıkları ve çok fazla evrak işi ve yüksek ücretler barındıran mevcut vize rejimi de AB ile Türkiye arasındaki iş ve ticaret ilişkilerinde önemli sonuçlar doğuruyor.

Türk şirket yöneticilerinin ve iş insanlarının AB ile ticaret yapabilmek için yoğun bir şekilde seyahat etmesi gerekli. Basit belge gereklilikleriyle önceden yeterliliği saptanan iş insanları için uzun süreli ve çoklu giriş olanağı tanıyan özel bir vize kategorisinin oluşturulması, ikili ticaret üzerinde olumlu bir etki yaratacaktır. Son olarak, Türkiye ile AB'nin birbirlerinden son dönemde kullandıkları ve ekonomik olarak önemli Ticaret Politikası Savunma Araçları kullanımları ticareti tehdit edebilir. Türkiye ve AB, 1 milyar dolardan fazla mal ticaretini etkileyen Ticaret Politikası Savunma Araçlarına sahip veya halihazırda öneriliyor. Potansiyel olarak önemli düzeydeki bu etkiyi azaltmak için, soruşturmaların başlatılmasından önce bu önlemlerin kullanımı ile ilgili olarak taraflar arasında daha fazla istişare yapılması gerekli.

İşadamlarına uygulanan AB vize kısıtlamaları endişe yaratıyor.

Neler yapılabilir?

Mevcut veya genişletilmiş bir Gümrük Birliği'nin faydalarının en üst düzeye çıkarılması için, karar verme ve katılımdaki asimetrilerin düzeltilmesi gerekli. GB ile ilgili kararlarda Türkiye'nin katılım ve istişare sürecindeki asimetriler başlangıçtaki anlaşma tasarımından kaynaklanıyor. Çünkü başlangıçta, bu anlaşmanın Türkiye tam AB üyeliğine doğru ilerlerken geçici bir düzenleme olması bekleniyordu. Dolayısıyla, GB'nin her iki taraf için faydalarının en üst düzeye çıkarılabilmesi ve Türkiye'nin tam AB üyeliğine geçiş sürecinde GB'nin yeni alanları kapsayacak şekilde genişletilmesi halinde benzer sorunların ortaya çıkmasının önlenmesi için, anlaşmanın daha dengeli bir şekilde işlemesinin sağlanması gerekiyor. Bu noktada ilk uygulanabilecek en iyi çözüm, katılım müzakerelerini ilerletmek olacak. AB üyeliği, müktesebatın geliştirilmesinde Türkiye'ye doğrudan girdi sağlama ve oy kullanma olanağı sağlayarak bu asimetrileri ortadan kaldıracak. Bununla birlikte, hali-hazırda mevcut olmayan istişare ve bilgi paylaşımı mekanizmalarının geliştirilmesi gibi, bu asimetrilerin etkilerinin azaltılabilmesi için her iki tarafça atılabilecek bazı uygulamaya dönük adımlar bulunuyor.

Şeffaf bir mekanizma

AB müktesebatının Türkiye mevzuatına aktarılmasında şeffaflığı sağlayacak resmi bir mekanizmaya ihtiyaç var. Bu mekanizma 'bildirim açığının' azaltılmasına yardımcı olacak ve GB kapsamındaki teknik düzenlemelerin uyumlaştırılması çalışmalarının sürdürülmesini sağlayacak. Güncelliğini yitiren prosedürler müktesebata uyum sürecini olumsuz etkiliyor. AB ve Türkiye, Türk mevzuatına aktarılacak düzenlemelerin bir listesini en son 1997 yılında yayınladı.

Paralel müzakereler

Çeşitli taraflar arasındaki paralel müzakereler için resmi yapıların geliştirilmesi, ortak ticaret politikalarının formülasyonundaki dengesizliklerin giderilmesine yardımcı olacaktır. Şöyle ki, Gümrük Birliği'nin kilit faydalarından birisi, AB ile Türkiye arasındaki ikili ticarette menşe kurallarına duyulan ihtiyacı ortadan kaldırmasıdır. Ancak, AB'nin Türkiye'nin yeterli katılımı olmaksızın üçüncü ülkeler ile ticaret anlaşmaları müzakere etme ve imzalama sürecindeki asimetriler, ticaretin saptırılmasını önlemek amacıyla menşe kontrollerinin yapılmasını riske ediyor. Özellikle ABD ve Kanada gibi büyük ülkeler ile AB arasındaki serbest ticaret anlaşmalarının artması, Türkiye için potansiyel kayıpların artması riskini doğuruyor. Ortak ticaret politikasının oluşturulmasında taraflar arasında ikili diyaloğun geliştirilmesine yönelik iyi yönetilen paralel müzakereler, bu sorunun çözülmesine yardımcı olabilir.

Bu noktada, AB ile Türkiye'nin STA müzakerelerini yaklaşık olarak aynı zamanda başlatmasını ve sonuçlandırmasını sağlamayı amaçlayan ve üçüncü ülkeler ile temel AB müzakerelerini yansıtan paralel müzakereler en akla yatkın çözümdür.

İhtilafların çözümü

İşleyen bir İhtilaf Çözüm Mekanizması'nın (İÇM) uygulanması, Gümrük Birliği'nin piyasa erişim yükümlülüklerinin ve ticaret imtiyazlarının yeniden dengelenmesine yardımcı olabilir. Ayrıca herhangi bir anlamlı ticaret anlaşmasında kaçınılmaz olarak ortaya çıkan çeşitli "ticareti bozucu etkenleri" ortadan kaldırabilir. GB kapsamındaki mevcut İÇM, sadece koruma önlemlerinin süresiyle ilgili anlaşmazlıklarla sınırlı olduğundan, yeterince etkili değil. Daha geniş bir çeşitliliğe sahip olası ihtilaflar için tek bir tarafın dava açabileceği bir ihtilaf çözüm mekanizmasına geçiş, ticareti bozucu etkenlerin ortadan kaldırılmasında daha etkili olacak.

KAPAK

Üretim ne kadar yerli?

Türkiye tekstil sektörü, yerli ürünlerin yanı sıra ithal girdiler de kullanıyor. Sektörün yerlilik oranı her dönem tartışma konusu olurken, Tekstil Sektörü Yerlilik Raporu 2013, yerlilik oranlarını ortaya koydu. Rapora göre, Türkiye iplik üretiminin yerlilik payı yüzde 54.2, kumaş üretiminin yerlilik payı yüzde 65.4 ve ev tekstili üretiminin yerlilik payı yüzde 65.2.

Üretimde yerlilik payının artması, sektörümüz için büyük önem arz ediyor.

Türkiye'nin emek yoğun sektörlerinin başında yerini alan tekstil sektörü her dönem önemini koruyor. Küresel rekabette yerli ürünlerin yanı sıra ithal ürünleri de kullanarak üretim yapan sektörde, zaman zaman ithal girdi oranı tartışılıyor. Tekstil Sektörü Yerlilik Raporu 2013, sektördeki yerlilik oranını tespit etmesi bakımından önemli bir rapor niteliği taşıyor.

Sektöre ışık tutan rapor hazırlanırken, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından 'yıllık sanayi ve hizmet istatistikleri' kapsamında sınıflandırılan yaklaşık 90 bin firmadan 'imalat sanayiinde' faaliyet gösteren 12 bin 087 firma, çalışmadaki birinci grup firma olarak alındı.

İkinci grup firmalar ise, dış ticaret firmalarından oluşuyor. Bu firmalar imalat yapmayan, 2010 yılında ithalat yapmış firmalar içinden ticaret firması olanların ve bu firmalar içinden de en fazla ithalat gerçekleştiren 13 bin firmadan oluştu.

Rapora göre, 2011 yılı itibariyle, Türkiye iplik üretiminin yerlilik payı yüzde 54.2, kumaş üretiminin yerlilik payı yüzde 65.4 ve ev tekstili üretiminin yerlilik payı yüzde 65.2 olarak karşımıza çıkıyor.

Üretimde kullanılan girdiler

Sektörlerde üretim için kullanılan toplam girdi içerisinde (ithal+yerli girdi) yerli girdi oranı iplik sektöründe yüzde 35.4, kumaş sektöründe yüzde 48.3 ve ev tekstilinde yüzde 50.4 oluyor. Kumaş sektörünün yerli iplik sektöründen aldığı girdilerin kullandığı yerli girdiler içindeki payı yüzde 25 iken, ev tekstili sektörünün yerli kumaş ve iplik sektörlerinden aldığı girdilerin yerli girdiler içindeki payı yüzde 30.4 oldu.

> Üretim için kullanılan toplam girdi içerisinde yerli girdi oranı iplikte yüzde 35.4, kumaşta yüzde 48.3 ve ev tekstilinde yüzde 50.4.

Tekstil sektöründe yapılan ithalatın çok önemli bir kısmı sektörün kendisi tarafından kullanılıyor. Bu yönüyle tekstil sektörü diğer sektörlerden önemli ölçüde ayrışıyor. Sektörde yapılan ithalatın yüzde 50'sinden fazlası yine sektörün kendisi tarafından kullanılıyor.

920 firma analiz edildi

Tekstil sektörünün detaylı incelendiği bölümde, ihracatının yüzde 90 ve fazlasını tekstil sektörü kapsamındaki iplik, kumaş ve ev tekstili ürünlerinden oluşan 920 imalatçı firmanın verileri analiz edildi. 920 firmanın

Çalışma için toplam 920 firma analiz edildi.

Rapor nasıl hazırlandı?

Tekstil Sektörü Yerlilik Raporu 2013 hazırlanırken, TÜİK tarafından 'Yıllık sanayi ve hizmet istatistikleri' kapsamında sınıflandırılan yaklaşık 90 bin firmadan 'imalat sanayiinde' faaliyet gösteren 12 bin 87 firma, çalışmadaki birinci grup firma olarak alındı. Birinci gruptaki firmalar yalnızca imalat yapan firmalar olup, ticaret ya da hizmet firmaları kapsam dışında bırakıldı. Bunun nedeni ise; çalışmanın, imalat sanayi sektörlerinin üretimde kullandıkları ithal ara ve yatırım malı üzerinden sektörel ithalat bağımlılıklarına odaklanması. Çalışmada kullanılan ikinci firma setinde, ilkinden farklı olarak yalnızca 'dış ticaret firmaları' kapsama alındı. İmalat yapmamakla beraber ithalat odaklı çalışan dış ticaret firmalarının listesi, 2010 yılında ithalat yapmış firmalar içinden ticaret firması olanların ve bu firmalar içinden de en fazla ithalat gerçekleştiren 13 bin firmanın seçilmesiyle oluşturuldu. İmalat firmalarında kullanılan yönteme paralel olarak ithalatçı firmaların 36 sektör bazında dağılımında da firmanın en çok hangi üründe ithalat yaptığı tespit edilip buna uygun sektörde firmanın faaliyet gösterdiği kabul edildi.

tamamı imalat yapan şirketlerden oluşurken, imalatın dışında tekstil ürünleri ticareti ile uğraşan firmalar, çalışma kapsamının dışında bırakıldı. 920 firmanın 527'si kumaş, 217'si ev tekstili ve 176'sı iplik sektöründe yer aldı. Yerlilik analizinde, yurt içi satış, beyan satış, beyan alış, ihracat, ithalat gibi beş çeşit veri kullanıldı. Bu veriler ile tekstil sektörünün yerlilik oranı, yurt içi satışlar, ihracat, doğrudan ithalat, dolaylı ithalat ve sektörel satışlar değişkenlerinden hareketle oluşturulan formül ile hesaplandı.

> Yerlilik analizi yapılırken, firmaların yurt içi satış, beyan satış, beyan alış, ihracat, ithalat gibi beş çeşit verileri kullanılarak sonuca ulaşıldı.

Yerlilik oranı ne oldu?

Yerlilik oranı, yalnızca tekstil sektörü için, iplik, kumaş ve ev tekstili ürünleri için ayrı ayrı olmak üzere, yalnızca bu ürünlerin üretiminde kullanılan 'ithal ara malı' esas alınarak, 2011 yılı verileri üzerinden hesaplandı. Bu açıdan 'ithal bağımlılık oranı', 'yerlilik oranı'ndan daha üst bir kavram oluyor. Yerlilik oranı ise, bütünüyle ithal girdiye odaklanması nedeniyle üründeki ithal girdi çıkarıldıktan sonra üretimin ne derece yerli olduğunu ortaya koyuyor. İplik sektörü toplam üretiminin sadece yüzde 13.7'si ihraç edilirken, bu oran kumaş sektöründe yüzde 24.3'e, ev tekstili sektöründe ise yüzde 40'a çıkıyor. Diğer bir ifade ile ürün son tüketiciye yönelik oldukça üretimden ihracat imkânı artıyor.

En önemli girdi pamuk

İplik sektörü açısından kritik önem arz eden ithal girdilerden, 2011 yılında toplam ithal girdi içerisindeki payı yüzde 1'den fazla olan girdiler şu ürünlerden oluşuyor; pamuk, linter pamuğu ve pamuk döküntüleri yüzde 41.7, diğer suni lifler ve artıkları yüzde 20.7, sentetik flament demetleri ve sentetik devamlı lifler yüzde 10.6, propilen ve diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde) yüzde 8.2, tekstil iplikleri yüzde 7.9, yün/yapağı ve diğer hayvan kılı yüzde 3.6, poliasetaller ve diğer polieterler ve epoksi reçineler (ilk şekillerde) yüzde 2.7, diğer yüzde 4.5. (Bakınız Tablo 1)

Tekstil iplikleri ilk sırada

Kumaş sektörü açısından kritik önem arz eden ithal girdilerden, 2011 yılında toplam ithal girdi içerisindeki payı yüzde 1'den fazla olan girdiler şu ürünlerden oluşuyor:

Tekstil iplikleri yüzde 29.7, propilen ve diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde) yüzde 12.9, diğer suni lifler ve artıkları yüzde 9.8, pamuk, linter pamuğu ve pamuk döküntüleri yüzde 9.7, sentetik veya suni flamentler ve devamsız liflerden mensucat yüzde 9.0, pamuklu mensucat yüzde 5,8, sentetik organik boyayıcı maddeler yüzde 3.2, sentetik flament demetleri ve sentetik devamlı lifler yüzde 2.8, azot fonksiyonlu bileşikler yüzde 2.2, örme mensucat yüzde 2.0, karboksilik asitler ve türevleri yüzde 1.7, poliasetaller ve diğer polieterler ve epoksi reçineler (ilk şekillerde) yüzde 1.6, yün/yapağı ve diğer hayvan kılı yüzde 1.5, diğer yüzde 8.0. (Bakınız Tablo 2)

Ev tekstili sektörü açısından kritik önem arz eden ithal girdilerden, 2011 yılında toplam ithal girdi içerisindeki payı yüzde 1'den fazla olan girdiler ise şunlar oluyor:

Propilen ve diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde) yüzde 40, tekstil iplikleri yüzde 26.2, pamuk, linter pamuğu ve pamuk döküntüleri yüzde 8.3, pamuklu mensucat yüzde 6.0, sentetik veya suni flamentler

İplik sektörünü etkileyen ithal ürünler ve payları

Pamuk, linter pamuğu ve pamuk döküntüleri	41.7 %
Diğer suni lifler ve artıkları	20.7 %
Sentetik flament demetleri ve sentetik devamlı lifler	10.6 %
Propilen ve diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	8.2 %
Tekstil iplikleri	7.9 %
Yün/yapağı ve diğer hayvan kılı	3.6 %
Poliasetaller ve diğer polieterler ve epoksi reçineler (ilk şekillerde)	2.7 %
Diğer	4.5 %

(TABLO 1)

Kumaş sektörünü etkileyen ürünler ve payları

Tekstil iplikleri	29.7 %
Propilen ve diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	12.9 %
Diğer suni lifler ve artıkları	9.8 %
Pamuk, linter pamuğu ve pamuk döküntüleri	9.7 %
Sentetik veya suni flamentler ve devamsız liflerden mensucat	9.0 %
Pamuklu mensucat	5.8 %
Sentetik organik boyayıcı maddeler	3.2 %
Sentetik flament demetleri ve sentetik devamlı lifler	2.8 %
Azot fonksiyonlu bileşikler	2.2 %
Örme mensucat	2.0 %
Karboksilik asitler ve türevleri	1.7 %
Poliasetaller ve diğer polieterler ve epoksi reçineler (ilk şekillerde)	1.6 %
Yün/yapağı ve diğer hayvan kılı	1.5 %
Diğer	8.0 %

(TABLO 2)

Türkiye'de her 100 dolarlık üretimin 25 dolarlık çarpan etkisi var.

KAPAK

Sektörlere göre çarpan etkisi

Sektör	Çarpan etkisi $
Tekstil	34.1
Kimyasallar	4.9
Plastik	1.0
Kâğıt, kâğıt hamuru	1.0
Maden ve Mineraller	0.3
Demir-Çelik	0.3
Bitkisel Yağ, Yağlı Tohum ve Meyveler	0.3
Metal Eşya	0.3
Hazır Giyim	0.2
Motorlu Kara Taşıtları	0.2
Elektrik Makineleri, Cihazlar	0.2
Diğer	0.7

(TABLO 3)

ve devamsız liflerden mensucat yüzde 4.4, etilen polimerleri (ilk şekillerde) yüzde 2.6, sentetik filament demetleri ve sentetik devamlı lifler yüzde 2.6, muhtelif kimya sanayi ürünleri ve model patları yüzde 1.3, sentetik organik boyayıcı maddeler yüzde 1.2, kurdeleler, etiketler, armalar, tüller vb. yüzde 1.0, diğer yüzde 6.3.

Büyümeye katkısı

Tekstil sektöründeki üretim artışının ülke genelinde nasıl bir etki yaratacağının da ölçüldüğü çalışmada, Ekonomi Bakanlığı'ndaki veri seti kullanıldı. Böylece tekstil sektöründeki büyümenin diğer sektörler üzerinde ve dolayısıyla tüm imalat sanayii genelinde yarattığı etki tespit edilmeye çalışıldı. Türkiye tekstil sanayiinde meydana gelecek 100 dolarlık birincil üretim artışı, hem tekstil sektöründe hem de diğer sektörlerde yarattığı ilave 43.5 dolarlık bir üretim artışı ile toplamda yaklaşık yüzde 43.5'lik bir çarpan etkisi doğuruyor. Bu yönüyle Türkiye'de üretimi yapılan her 100 dolarlık tekstil üretimi toplamda 143.5 dolarlık üretim artışını beraberinde getiriyor.

Türkiye genelinde her 100 dolarlık üretimin 25 dolarlık çarpan etkisi yarattığı düşünüldüğünde, tekstil sektörünün yaklaşık yüzde 43.5'lik etkisinin Türkiye ortalamasının oldukça üzerinde olduğu anlaşılıyor. Tekstil sektöründeki söz konusu çarpan etkisinden en büyük payı yine tekstil sektörü alırken, meydana gelecek 43.5 dolarlık ek büyümenin 34.1 dolarlık kısmı tekstil sektöründen kaynaklanıyor. (Bakınız Tablo 3)

Pay alacak iller

Ana sanayideki birincil üretim artışı ve diğer sektörlerdeki çarpan etkisi sonucu oluşacak toplam 143.5 dolarlık üretim artışından yüzde 1'den fazla pay alacak iller haritada gösteriliyor. Buna göre en çok üretim artışı İstanbul (25 dolar), Gaziantep (21 dolar) ve Bursa'da (16 dolar) gerçekleşecek. Bu üç ilin toplam üretim artışından aldıkları pay yüzde 46. Artıştan pay alacak diğer önemli üç il, Tekirdağ (15 dolar), Kahramanmaraş (12 dolar) ve Adana (7 dolar). Bu illerin üretim artışından aldıkları toplam pay ise yüzde 24.

Büyümeden diğer illerin alması beklenen paylar ise şöyle; Denizli 5.5 dolar, Yalova 5.1 dolar, Kayseri 4.9 dolar, İzmir 3.9 dolar, Kocaeli 3.5 dolar, Malatya 3.1 dolar, Kırklareli 2.4 dolar, Adıyaman 2.4 dolar, Uşak 1.9 dolar.

Genel olarak bakıldığında ise 143.5 dolarlık büyümenin yüzde 92.5'i yan tarafta sayılan 15 ilde oluşacak.

Sektör tespiti nasıl yapıldı?

Firmaların sektörlerinin tespitinde iki farklı yöntem kullanıldı. Bunlardan ilki, firma ihracatının yüzde 80'den fazlasını hangi üründe yapıyorsa, o ürüne karşılık gelen sektörde faaliyet gösterdiği varsayıldı. İkincisi ise, ihracatı olmayan ya da yüzde 80 oranının altında kalan firmalar için TÜİK sınıflandırmasında firma için atanan sektör kodlarından yararlanıldı. 36 sektörde sınıflandırılan 12 bin 87 imalat firmasının yıllık üretim verilerinde Maliye Bakanlığı'nın verileri esas alındı. Gelir tablosu kalemlerinden net satışlar, firmanın yurt içi ve yurt dışı satışlarının toplamı olarak alındı. 36 sektörün aylık üretim verisi ise iki ayrı verinin birleştirilmesi suretiyle türetilmişti. Maliye Bakanlığı'nın aylık beyan satış verileri yurt içi satışları, Ekonomi Bakanlığı'nın aylık ihracat verileri ise yurt dışı satışları göstermekte. 12 bin 87 firmanın aylık bazda söz konusu iki verisi bir araya getirildi, bu şekilde sektörler bazında üretimden satışlar Ocak 2008-Kasım 2011 arası 47 ay için aylık bazda belirlendi.

Ürünler nasıl tespit edildi?

Üretimde kullanılan ithal ara ve yatırım malının tespitinde, Ekonomi ve Maliye bakanlıklarının verileri kullanıldı. Buna göre; doğrudan ithalat, Ekonomi Bakanlığı verilerinde 12 bin 87 imalatçı firmanın her birinin kendisinin yaptığı ara ve yatırım malı ithalatını; dolaylı ithalat, imalat firmalarının kendisinin yapmadığı, ancak çalışma kapsamında incelenen 13 bin ithalatçı firmadan yaptıkları ara/sermaye malı alımlarını kapsıyor. Dolaylı ithalat, Maliye Bakanlığı'nın beyan alış verileri esas alınmak suretiyle hesaplandı. Bu şekilde, imalat firmalarının ithalat yapan dış ticaret firmalarından yaptığı alımları gösteren beyan alış verileri ile (dolaylı ithalat) imalat firmalarının kendi ara ve yatırım malı

Çarpan etkisinden en büyük payı yine tekstil sektörü alacak.

En çok üretim artışı İstanbul (25 dolar), Gaziantep (21 dolar) ve Bursa'da (16 dolar) olacak. Artıştan pay alacak diğer önemli üç il, Tekirdağ (15 dolar), K. Maraş (12 dolar) ve Adana (7 dolar).

ithalatları (doğrudan ithalat) toplanarak 2008 Ocak-2011 Kasım dönemine ilişkin aylık ve sektörel bazda ithalat rakamları tespit edildi.

İthalat analizi nasıl yapıldı?

İthalat analizinde, dış ticaret sınıflandırmalarından BEC'te ara ve yatırım malı olarak kabul edilen ürünler kapsama alınırken, bunların dışında kalan tüketim malları, üretime konu olmamaları nedeniyle kapsam dışında bırakıldı. Örneğin, binek otomobil, tüketime hazır gıda ürünleri gibi mallar, ister firmalar tarafından kullanılsın isterse iç pazarda tekrar alım-satıma konu olsun, çalışmanın kapsamına alınmadı.

Çalışmada, 36 sektörün üretimde kullandıkları ithalatın hangi sektörlerde yapıldığı tespit edildi.

Çalışmada, 36 sektörün her birinin üretimde kullandıkları ara ve yatırım malı miktarı toplamının dışında, bu ithalatın hangi sektörlerden yapıldığı da tespit edildi.

İmalat firmalarının dış ticaret firmalarından alımları, hem imalat firmalarının hem de dış ticaret firmalarının sektörleri belirlendiğinden, beyan alış-satış verileri kullanılmak suretiyle, sektörel bazda birleştirildi. Bu şekilde dolaylı ithalat, her bir sektörün 36 sektörden alımlarına göre sınıflandırıldı.

Dört ayrı veri hesaplandı

Sonuç olarak her bir imalatçının ve dolayısıyla 36 sektörün her birinin 2008-2011 yılları arası aylık ve yıllık bazda, yurt içi satışlar (YS), ihracat (İHR), doğrudan ithalat (ara ve yatırım malı) (DOGİT) ve dolaylı ithalat (DOLİT) olmak üzere dört ayrı verisi hesaplandı. Söz konusu dört veri kullanılarak hesaplanan 'sektörel ithal bağımlılık oranının' formülü şu şekilde: İthalat Bağımlılık Oranı= (DOGİT+DOLİT)/(YS+İHR-Sektör İçi Satışlar)

Formülde, YS'den 'Sektör İçi Satışların' düşülmesinin sebebi, aynı sektördeki firmaların birbirlerine satışlarından kaynaklanan çifte sayımın önüne geçmek. Örneğin aynı sektörde yer alan otomotiv yan sanayi firmasının ana sanayiye satışlarının düşülmemesi durumunda, aynı yan sanayi ürünü iki defa üretilmiş gibi görünecek, bu da üretimi olduğundan fazla gösterecek.

İthalat bağımlılık oranları

2011 yılı için ithalat bağımlılık oranları şöyle; demir-çelik sektöründe yüzde 69, bilgisayar ve veri işleme makinelerinde yüzde 67, kimyasallar yüzde 56, diğer metaller ve mamulleri yüzde 51, motorlu kara taşıtları yüzde 51, hava taşıtları yüzde 49, kauçuk 45, plastik yüzde 45, tekstil yüzde 43, optik-tıbbi alet ve ölçüm cihazları imalatında yüzde 43, kâğıt ve kâğıt hamuru yüzde 41, beyaz eşya ve tüketici elektroniği yüzde 40, deri ve kürklü deri imalatında yüzde 38, elektrik makineleri ve cihazlarda yüzde 37, tıbbi ve eczacılık ürünleri yüzde 37, gemi ve tekne imalatında yüzde 34, kozmetik ve temizlik ürünlerinde yüzde 33, bitkisel yağ ve yağlı tohum sektöründe yüzde 33, ağaç ve odun sektöründe yüzde 31, hayvan yemi sektöründe yüzde 31, mücevherat ve değerli taş sektöründe yüzde 29, demir yolu araçları yüzde 27, metal eşya yüzde 27, makine yüzde 25, maden ve mineral ürünleri imalatında yüzde 20, hazır giyim yüzde 19, mobilya yüzde 11, içecek imalatı yüzde 10, sebze-meyve yüzde 9.

Dolaylı ithalat, her sektörün, 36 sektörden yaptığı alımlara göre sınıflandırıldı.

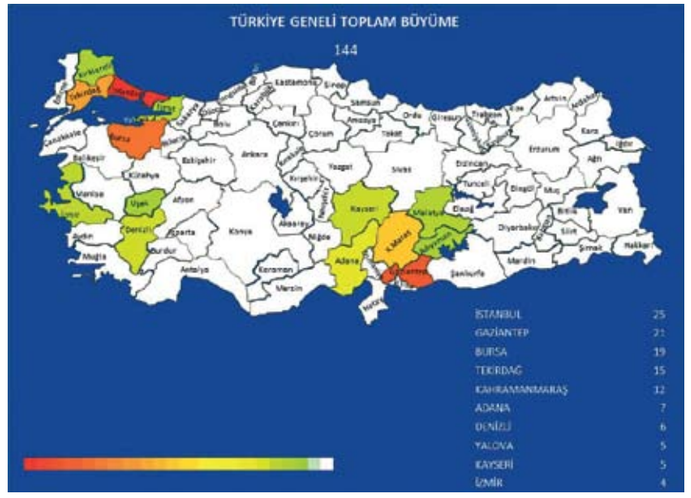

Yalın üretim ve yalın yönetim trendi

Tekstil ve hazır giyim sektörlerinde, rekabette, üretimden yönetime tüm süreçlerin iyi takibi gerekiyor. Japonya'da 1940'larda başlanan yalın üretim sistemi, son yıllarda Türkiye'de de Yeşim Tekstil, Hugo Boss gibi firmalarda da uygulanıyor.

Yalın Üretim Sistemi çalışanların verimliliğini kısa sürede yüzde 20 artırıyor.

Rekabetin hızla arttığı dünyada, tüm sektörlerde olduğu gibi, tekstil ve hazır giyim sektörlerinde de üretimden satışa kadar kazancın yolları değişiyor. Bu süreçte de son yıllarda yalın üretim ve yalın yönetim trendi ortaya çıkıyor. Yalın üretim sisteminde, problem çözmede tüm çalışanların katılımı, sorumluluk almaları, sürekli gelişim ve inovasyon öne çıkan faktörler oluyor.

Son yıllarda müşteriler daha fazla model çeşidine dağılmış, giderek küçülen partiler halinde verdikleri siparişlerin çok daha kısa sürede, tam ve doğru olarak karşılanmasını bekliyorlar. Özelikle hazır giyimde dünya markalarının ürünlerinde yılda 12 sezona kadar çıkılan alanları da bulunuyor. Yani, üretilen bir ürünün ömrü bir ay kadar kısa süreye düştü. Kur baskısına ve artan girdi maliyetlerine rağmen ürünlerin satış fiyatı da düşüş eğiliminde. Yalnız girdi maliyetlerini azaltmaya çalışarak şirket kârlılığını sürdürmek artık mümkün değil. Katma değeri yüksek ürün üretip daha iyi kazanç sağlamak için hızlı, kaliteli ve esnek olmak olmazsa olmazlardan. İşte bu süreçte 'Yalın Üretim Sistemi' devreye giriyor. Japonya'da 1940'larda uygulanmaya başlanan bu sistem, son yıllarda Yeşim Tekstil, Hugo Boss gibi Türk firmaları tarafından da tercih ediliyor.

Hatta Yeşim Tekstil, 2006 yılından bu yana uyguladıkları Yalın Üretim Sistemi konusunda örnek olabilecek çalışmalarını geçtiğimiz aylarda Uludağ Üniversitesi'nden gelen bir grup akademisyene anlatarak, bilgilenmelerini sağlamıştı. Rekabet edebilirlik ve verimlilik konusunda fark yaratmayı sağlayan Yalın Üretim Sistemi'nin sağladığı avantajları şöyle özetleyebiliriz:

Verimlilik odaklı

Kitle üretiminden yalın üretime dönüşüm başarıldığında teslim süreleri ve stoklarda, hatalı ürün miktarlarında yüzde 50-60 azalma, iş gücü veriminde yüzde 20-30 artış, alan ihtiyacında yüzde 30-40 azalma kolaylıkla başarılabilen hedefler oluyor.

İstanbul Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği (İHKİB) Başkanı Hikmet Tanrıverdi, rekabetin artması ile birlikte verimlilik odaklı çalışmaların hız kazandığını, Yalın Üretim Sistemi'nin de son yıllarda öne çıkan bir sistem olduğunu söylüyor. Emek yoğun bir iş olan konfeksiyon üretiminde çalışanların yetkinliğinin önem taşıdığına, kimi üreticilerin de çalışan becerisini hata ve problemlerin nedeni olarak görme eğiliminde olduklarına dikkat çeken Tanrıverdi, sözlerini şöyle sürdürüyor: "Oysa aynı çalışanların yalın üretim sisteminde, 1-2 hafta gibi kısa bir sürede yüzde 20'lik verim artışı sağladıkları gözlenebiliyor. Ayrıca eğitim düzeyleri yüksek olmasa da, bu çalışanların fırsat verildiğinde, problemleri çözebilme konusunda ne kadar istekli ve ne kadar başarılı olduğu da tespit edilmiş durumda."

Türkiye Yalın Enstitüsü'nün yaptığı bir

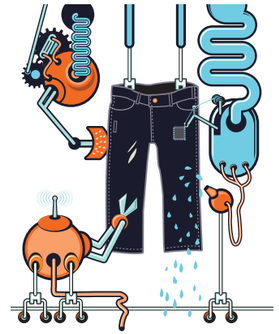

Yalın üretim nedir?

Yalın üretim, üretimde akış sürelerini azaltan, israfı engelleyen, kaliteyi geliştiren ve maliyetleri düşüren sisteme verilen ad. Ancak sistemin başarılı olabilmesi için yönetim uygulamalarının da yalın yönetim şeklinde yapılmasının gerektiğine dikkat çekiliyor. Yalın üretim ve yalın yönetim sistemini başaran firmaların rekabette öne çıkabildikleri de vurgulanıyor.

Tekstil ve hazır giyim için neden cazip?

Küresel rekabete açık olan tekstil ve hazır giyim sektörleri için yalın yönetim ve yalın üretim uygulamaları büyük önem taşıyor. Çünkü Zara, Nike, Mango'nun da aralarında yer aldığı birçok uluslararası markalar, tekstil tedarikçilerini seçerken hızlı ve kaliteli üretim yapan tekstil üreticilerini tercih ediyorlar. Yalın üretim ve yönetim de süreçlerin hızlanması ve kaliteli üretim yapılması konusunda öne çıkması ile tekstil üreticilerine avantaj sağlıyor.

Yalın Üretim Sistemi maliyetlerin düşmesini de sağlıyor.

araştırmaya göre, Yalın Üretim Sistemi'ni kullanan bir firmada üç yılda mavi yakalı çalışanlar ile sağlanan tasarruf, 10 milyon euro olarak hesaplandı. Bir başka firmada akış hatları ve hat dengeleme kurgusuyla aynı sayıda işçi ve makine ile elde edilen üretim artışı yüzde 58 oldu. Bir diğer örnekte ise, 13 adet forklift açığa çıkarıldı. Konfeksiyon sektöründe son derece doğal karşılanan dikiş tamirleri yüzde 15, leke oranları yüzde 50 oranında azaltıldı.

Rekabetle başa çıkılıyor

Tekstilden otomotive kadar birçok sektörde uygulanmaya başlanan Yalın Üretim Sistemi, iş süreçlerinin yönetilmesini ve küresel rekabetle daha kolay başa çıkılabilmesine de olanak sağlaması ile tercih edilen bir sistem oluyor.

Geçtiğimiz aylarda 6. Yalın Zirve için Türkiye'ye gelen Yalın Enstitüsü Kurucusu ve CEO'su John Shook, yalın üretim ile yalın yönetimin tekstil ve hazır giyim endüstrisinde küresel rekabetle başa çıkabilmek ve rekabeti yenmek için bir araç olduğunu söylüyor. Yalın Üretim Sistemi'nin tekstilden otomotive hemen her sektörde uygulanmaya başladığına dikkat çeken Shook, önümüzdeki birkaç yıl içinde yalın uygulamaların perakende ve kamu sektörlerinde de öne çıkmaya başlayacağını vurguluyor. Türkiye Yalın Enstitüsü Genel Sekreteri Ülkü Kulaç, günümüzde iş ve rekabet koşullarının müşteri beklentileri karşılanırken, şirket kârlılığının korunabilmesi için hızlı ve çevik hareket edebilen bir yapıyı gerekli kıldığını, bu yapının adının da 'Yalın Üretim Sistemi' olduğunu söylüyor.

Hız ve esneklik kazandırıyor

Kulaç, 'Yalın Üretim Sistemi'nin müşteri için azami değer yaratılırken, iş süreçlerindeki israfların en aza indirilerek maliyetlerin düşürülebildiği, hızlı ve esnek teslimatın mümkün olduğu, çok çeşitli ürünün bir arada çalışıldığı bir ortamda başarının elde edildiği tek sistem olduğunun altını çiziyor. Burada iki temel kavramın öne çıktığına işaret eden Kulaç, şunları söylüyor:

"Müşterinin istediği ve parasını ödediği, ona bir fayda sunan işler; kesmek, dikmek, ütülemek, paketlemek gibi hammaddeyi bitmiş ürüne dönüştürmek için zorunlu olan operasyonlar 'değer' olarak tanımlanır. Üründe bir dönüşüme yol açmayan işler (taşımalar, stoklar), ilk defada doğru yapılamadığı için tekrarlanan operasyonlar (hatalar ve tamirler) ve değer yaratmaksızın maliyet ekleyen her şey (beklemeler, gereksiz işlemler gibi) 'israf'tır. Yalın üretimde amaç, bu israfları önlemektir. İsraf olarak tanımlanan işleri yapan kaynakları geri kazanır ve değer yaratan işlere yönlendirir."

İş süreçlerinden örnek vermek gerekirse; büyük miktarlarda üretim yapan tekstil işletmelerinde parçalar, istasyonlar arasında biriktirilerek iletilir. İşletmede masaların, makinelerin üzerindeki parçaları sayıldığında her bir parçanın işletme içinde geçirdiği sürenin ne kadar uzun olduğu görülür. Kesim katı, dikiş katı, kontrol-paket bölümü gibi birimler arasında sürekli taşıma ve sürekli iş planlama ihtiyacı vardır. Kalite üretim operasyonlarından tamamen ayrılmış ve ayrı bir birime (ortacılar, proses kontrol, kalite güvence vb) devredilir. Hata bulunduğunda üretim çoktan tamamlanmış olur ve hatalı ürünleri tamir etmek veya ayıklamak gerekir. Olabildiğince az sayıda modelde değişiklik yapılmak istenir, çünkü tanımlı bir yöntemi olmayan model dönüşleri zaman kaybettirir.

Maliyetleri düşürüyor

İşlerin ve birbirini izleyen operasyonların senkronizasyonu, sürekli takip ve sürekli yeniden planlama ile sağlanır. Sistemin bir bütün olarak verimliliği yerine tek tek makinelerin, bölümlerin verimi esas alınır. Bu yüzden makinelerin ve insanların hiç durmadan çalışması istenir. Bu durum ise, gerekmeyen ürünlerin üretimine, stokların artmasına ve ilave maliyetlere yol açar.

Sonuçta, teslim süreleri uzar, teslimatlar gecikir, gerekenden çok daha fazla iş gücü kullanılır. Bu maliyeti ortadan kaldırmak için ucuz iş gücü alternatifleri aranır, daha fazla hata ve daha fazla tamir yapılır, verim düşerken maliyetler yükselir, stoklar artar, sürekli depo alanı ihtiyacı duyulur. 'Yalın Üretim Sistemi'nde ise bu sorunlar yaşanmaz. Yalın Üretim Sistemi, çok çeşitli ürünün, küçük miktarlarda ve hızla üretebilmenin, kayıpları azaltarak yüksek verimin, mümkün oldukça kesin siparişe dayandırılarak üretilebildiği ya da tedarik edilebildiği daha az stoklu çalışmanın anahtarlarını veriyor. Konfeksiyon üretiminde kesimden itibaren koliye kadar tek parça akış sistemi kolaylıkla uygulanabiliyor. İşlem çeşidi ve işlem ağırlığına göre ayrı ürün hatları oluşturulup takt zamanına göre bu hatlarda iş yükü dengelemesi yapılıyor.

Ne gibi avantajlar sağlıyor?

- Ürünün koliye girme süresi kısalır, yani terminler kısalabilir.
- Üretimde süre sapmaları daha azdır, sevkiyat performansı yükselir.
- Kirlenme gibi hataların en önemli kaynağı olan yarı mamul stokları ortadan kalkar; alan, sepet, kasa vb. ihtiyacı ve taşıma işçilikleri azalır.
- Kalite problemleri yığılmadan fark edilir ve sevkiyatı etkilemeden giderilebilir.
- Hattaki tüm operasyonların yakın hızlarda çalıştığı bir oto kontrol mekanizması sağlar.
- Standart iş tanımlanır, çok deneyimli olmayan çalışanların da doğru iş yapması sağlanır.
- Herkesi tek tek kontrol etmek gerekmez, hattın çıkış noktası izlenerek hedefe varılıp varılmadığı görülebilir, yönetim kolaylaşır.
- Hatta çalışanlar bir ekip olarak, birbirlerine yardımcı olup, birbirlerini uyararak toplam verimin artmasına katkı sağlar.
- Problemlerin sebepleri daha iyi görülebilir, bu sayede problemlerin tekrarı önlenebilir.

Çözüm 'Yalın' yönetimde!

Yalın Yönetim sistemleri, özellikle rekabetin çok olduğu alanlarda, israfın ve katma değersiz proseslerin yok edilmesi ile işletmelere avantajlar sağlıyor. Bu nedenle, sendikamız da 2007 yılından bu yana Yalın Altı Sigma eğitimlerini destekliyor.

Yalın prensip ve taktikleri

- İten değil çeken sistemler
- Sürekli akış
- Operasyon süresi
- Çabuk köklü değişimler
- İsrafı azaltmak
- Güvenilir üretim ekipmanları
- Standartlaştırma ve hata önleme sistemleri
- Görsel yönetim
- Çalışma ortam temizliği
- Değer-akış haritası (value-stream mapping)
- Kaizen

Rekabetin olmazsa olmaz temelleri, Yalın Felsefesi ve teknikleri ile işletmelerde sağlam temelli sürdürülebilir iyileştirme ve geliştirme sistemleri kurulmasına yardımcı oluyor. Bu altyapıya sahip olan işletmeler artık daha fazla rekabetçi bir yapıya sahip olmak için, istatistiğe ve istatistiksel tekniklere, optimizasyon, simülasyon gibi sektörde oyunun kurallarını belirleyen bir yeteneğe doğru entelektüel birikimlerini artırabilmek için Altı Sigma, Deney Tasarımı gibi teknikleri daha etkin değerlendiriyorlar. S.P.A.C. Danışmanlık Kurucusu ve Genel Müdürü Akın Polat "Yalın, bu yolculukta olmazsa olmaz bir yapı taşı konumunda" diyerek açıklamada bulunuyor: "Yalın, proseslerin ortalamalarını iyileştirirken, Altı Sigma, süreçlerde var olan değişkenlikleri ortadan kaldırıyor. Sürekli iyileştirme sistemleri de sürekli değişiyor ve ilerliyor. Her yeni çıkan trend, kendisinden önce gelen trendleri veya teknikleri yok saymıyor, aksine bir öncekinin temelleri üzerine inşa ediliyor. Bu doğrultuda, her işletmenin, kendi yetkinliklerine uygun bir sürekli iyileştirme ve geliştirme sistemi oluşturması ve bu sistemi de düzenli olarak revize edebilmesi gerekiyor."

İsrafı yok etmede etkin

Yalın, bir proseste yer alan kaynakların (madde, makine ve çalışan) minimum tüketimi ile prosesin tamamlanmasını içeriyor. Yalın sürecinde hiçbir kişi, alet veya yer, yeniden işleme için kullanılmıyor, güvenlik için stok yok, liderlik süresi minimum ve herkes süreçte katma değeri olan işler yapıyor. Burada, "Katma değeri olan işler demek", müşterinin ilgilendiği, ilk seferde doğru yapılması durumunda maliyetini, ödemeyi kabul ettiği işler anlamında kullanılıyor. Yalın kavramları, organizasyon faaliyetlerinden hangilerinin katma değersiz olduğunu anlamada ve tüm şirket süreçlerinin doğasında olan israfı yok etmede çok etkili.

Yalın prensiplerini uygulama deneyimleri tipik olarak, bütün süreç adımlarının yüzde 95 kadarının son ürüne katkı sağlamadığını ve ancak zamanın yüzde 1'den yüzde 5'e kadarki kısmının katma değerli ürün üretmede kullanıldığını gösteriyor. Tüm bunlar, Yalın prensiplerini uygulamanın sadece çevrim zamanını düşürmede değil, aynı zamanda gereksiz karmaşıklığı elemede, üretim harcamalarını düşürmede ve potansiyel hataları azaltmada da yardımcı olabileceğini gösteriyor.

Sendikamız, 2007 yılından bu yana Yalın Altı Sigma eğitimlerini destekliyor.

Günümüzde, rekabet baskısı altında çok zorlanan işverenler, esas faaliyet gelirlerini artırmak için, maliyetlerini kısmayı hedefliyorlar. Rekabete bağlı olarak kârlılıklar tek haneli rakamlara düşmeye başlayınca, maliyetleri kontrol edebilmek için yetkinliği yüksek çalışanlara ihtiyaç duyuluyor. İşini derinlemesine bilen çalışanlar için eğitimler alınıyor. TTSİS olarak biz bu aşamadaki işverenlere yardımcı olabilmek, rekabet güçlerini artırabilmek için 2007 yılından bu yana Yalın Altı Sigma eğitimlerini destekliyoruz. 2007-2014 Nisan dönemi göz önüne alındığında, eğitimleri hayata geçiren firmalarda 290 Kara Kuşak, 195 Yeşil Kuşak, 9 Uzman Kara Kuşak yetiştirildi. Proje liderlerince 650'nin üzerinde proje tamamlandı. Sendikamız tarafından söz konusu projelere yaklaşık 5.5 milyon TL kaynak aktarıldı. Firmalardan yıl sonlarında alınan raporlarda belirtildiği üzere, tamamlanan projelerden yaklaşık 80 milyon TL getiri sağlandı.Bu firmalardan birkaçı ise; Bossa, Coats, Söktaş, Yünsa, Kordsa, Saray Halı, Yataş, Bahariye, Levis, Dinarsu, Karsu, Harmacı Etiket, Aksa, Sasa, İşbir Sentetik.

Yalın 6 Sigma Eğitim desteğimiz devam ediyor. Bu süreçte S.P.A.C. Danışmanlık'tan hizmet alınıyor.

Yalın yönetim sistemlerinin avantajları

- Çalışanlara değer vermek, sorumlulukla birlikte yetki atamak,
- İsrafları belirlemek ve yok etmek,
- Sürekli iyileştirme ve geliştirme felsefesi ile işletmelerin her alanında iyileştirmeler (Kaizen) yapabilmek,
- Sürekli proses akışı sağlamak, set-up süresi adı verilen teslimat sürelerinin azaltılması,
- Makine ve ekipman kullanımını/verimini en üst seviyelere çıkartarak, işletme sermayesinden maksimum faydayı sağlamak,
- İşletmelerdeki proses zamanlarının katma değerli olan oranını artırmak.

Bilgi için: Ceren Ermiş, ceren.ermis@tekstilisveren.org.tr, Tel: (0212) 344 07 77

BÜYÜK YATIRIMLARA VERGİ SÜRPRİZİ

PROF. DR. ŞÜKRÜ KIZILOT

Başlıkta kullandığımız **'büyük yatırım'** deyimi kişiye göre değişir.

Kimine göre **5-10 milyon** ya da **30-40 milyon** liralık veya dolarlık yatırımlar büyük yatırımdır. Kimine göre de **5-10 milyar** ya da **30-40 milyar** liralık veya dolarlık yatırımlar, büyük yatırımdır.

Başlıktaki **'vergi şoku'** bunların hepsini ilgilendiriyor.

Yani **Üçüncü Boğaz Köprüsü'nü** ya da İstanbul'daki **üçüncü havalimanı** projesini de ilgilendiriyor. **Elektrik santrali, tünel, baraj, otoyol, otel, hastane, bina ve fabrika** yapanları da ilgilendiriyor!

Yap-işlet-devret sürprizi

Maliye Bakanlığı, **'yap-işlet-devret'** şeklinde yatırım yapanları yakından ilgilendiren önemli bir düzenleme yaptı.

Özelge ile yapılan bu düzenlemeyi açıklamadan önce, öteden beri sürdürülen uygulama hakkında bilgi vermekte yarar var.

A- Öteden beri sürdürülen vergi uygulaması

1- **Kiracı,** yap-işlet-devret sözleşmesiyle kiraladığı arsaya, **bina inşaatı** dâhil yapımı için yaptığı harcamaları **'özel maliyet bedeli'** olarak defterine kaydediyor yani aktifleştiriyor (Bu aşamada, arsa sahibine fatura kesimi ve KDV hesaplaması söz konusu değil).

2- Ardından bu özel maliyet bedelini **kira sözleşmesi süresine,** örneğin 10 yıla ya da 25 yıla bölerek belirlediği oran üzerinden her yıl **'gider'** yazıyor.

3- **Kira süresi bitiminde,** yaptıkları bina ve tesisi arsa sahibine 10-25 ya da 49 yıllık kiraya karşılık **'emsal bedeli'** üzerinden **'bedelsiz'** devrediyorlar.

4- Bu aşamada kiracının, kiralayana bedelsiz devrinde **KDV hesaplanıyor** (Kiraya veren **gerçek kişi ise** yüzde 20 de stopaj hesaplanıyor).

5- Kiraya veren de aynî (bina ve tesis) olarak tahsil ettiği **kira gelirini, beyan edip** vergi ödüyor (Gelir Vergisi Kanunu Md. 72/3).

B-Özelge ile getirilen uygulama

1- **Kiracı,** kiraladığı arsa üzerine inşa ettiği bina ve tesisi, **'fiilen kullanmaya başladığı'** tarihte; bina inşaatı harcamalarına, inşaatçının kâr marjını (örneğin yüzde 25) ekleyerek bulacağı tutarı (+ yüzde 18) **KDV'siyle bina yapım hizmeti olarak kiralayana yani mal sahibine fatura edecek.**

2- **Kiracı şirket,** inşaat harcamalarını, **'özel maliyet bedeli'** olarak **aktifine alamayacak.**

3- Bina ve tesisin yapım hizmeti nedeniyle oluşacak **yüzde 20 ya da yüzde 25 kazanç,** faturanın düzenlendiği yılın kurum kazancına dâhil edilecek (örneğin **50 milyar TL** maliyeti olan havaalanı veya köprü için 10 milyar TL ya da 12.5 milyar TL kazanç bildirilip, kurumlar vergisi ödenecek) ve yüzde 18 KDV hesaplanacak. Hesaplanan KDV'den o tarihe kadar oluşmuş olan **'İndirilecek KDV'** indirim konusu yapılacak ve kalan tutar, vergi dairesine yatırılacak. 50 milyarlık yatırıma uygulanan vergilendirme, 20-30 ya da 50 milyon liralık yatırıma da aynen uygulanacak.

4- **Kiracı,** arsa sahibine fatura ettiği ancak tahsil etmediği tutarı **'alacak olarak'** kayıtlarına intikal ettirecek. Bu tutarı kira süresine bölerek, alacak tutarından düşüp gider yazacak.

5- Arsa sahibine **hesaben yapılan kira ödemesi** (arsa sahibi gerçek kişi ise) **yüzde 20 stopaja** tabi tutulacak.

6- **Arsa sahibi** her yıl hesaben elde ettiği kira gelirini beyan edip, vergisini ödeyecek.

Beklenmedik bir vergi yükü

Özelge ile **yatırımcıya, yatırımı tamamladığı anda,** Kurumlar Vergisi ve KDV yükü getiriliyor (Maliye Bakanlığı'nın, 07.08.2013 tarih ve 2013/391-1213 Sayılı Özelgesi).

Yapılan bu düzenleme, mevcut uygulamayı neredeyse bütünüyle değiştiriyor.

Yatırımcılar için **'vergi şoku'** yaratan bu düzenleme değiştirilmezse, daha ötesi **geriye dönük olarak 2009'dan bu yana uygulanırsa,** başta 3996 Sayılı Yasa'ya göre **yap-işlet ve devret** modeliyle yatırım yapanlar olmak üzere, birçok şirket perişan olur.

Kimse de yap-işlet-devret modeliyle yatırım yapmaz!..

İran'da, Türk tekstilcileri için büyük bir potansiyel var.

İRAN İLE İMZALANAN TTA VE GETİRİLERİ

İran ile Türkiye arasında imzalanan Tercihli Ticaret Anlaşması'nın Türk tekstil ve hazır giyim sektörüne getireceği katkıları, AKSA Akrilik Mali İşler Direktörü Eren Ziya Dik ile konuştuk.

AKSA Akrilik Mali İşler Direktörü Eren Ziya Dik

Türkiye-İran arasında 29 Ocak 2014 tarihinde imzalanan Tercihli Ticaret Anlaşması (TTA) ile Türkiye'nin bazı tarım ürünlerinde İran'a tarife indirimi vermesi, buna karşılık İran'ın sanayi ürününde Türkiye'ye tarife indirimi sağlaması kararlaştırıldı. İran'ın, TTA ile Türkiye'ye tarife indirimi sağlayacağı ürünler arasında; temizlik ürünleri, ilaç, kozmetik, plastik malzemeler, orman ürünleri, hazır giyim, ev tekstili, mobilya, çelik ürünleri, demir ve demir dışı metaller, buzdolabı, bulaşık makineleri gibi beyaz eşya ürünleri, klimalar ve elektrik-elektronik ürünleri gibi birçok ürün yer alıyor.

Anlaşmanın Türk tekstil ve hazır giyim sektörüne sağlayacağı katkıları anlaşmanın detaylarıyla birlikte, AKSA Akrilik Mali İşler Direktörü Eren Ziya Dik'e, nisan ayında katıldığı Kalkınma Bakanı Cevdet Yılmaz'ın başkanlığındaki İran Ticaret Heyeti ziyareti sonrasında sorduk.

İran pazarının Türk tekstil konfeksiyon sektörü açısından önemi nedir?

Öncelikle, yüzlerce yıllık komşuluk ilişkimiz olan İran'la ilgili bazı rakamları paylaşmak isterim. Ülkenin yüzölçümü 1.6 milyon km^2 (Türkiye'nin yaklaşık iki katı), nüfusu 76 milyon, sadece başkent Tahran'da 8 milyon kişi yaşıyor. Ülke nüfusunun yarısından fazlası 35 yaşın altında. 2011 yılında GSMH, 577 milyar dolar. Bizim ülkemizin de problemi olan cari açık, İran'da 'sıfır', dış borç toplamı 10 milyar dolar. Buna karşılık 65 milyar dolar civarında yurtdışı para rezervleri bulunuyor. Petrolün yanı sıra dünyanın en geniş doğalgaz rezervlerinden birine sahipler ve henüz çok küçük bir kısmında çıkarım faaliyetleri var. En büyük doğalgaz ihracatını Türkiye'ye yapıyorlar. Tüm bu bilgiler ışığında kalabalık ve genç nüfusu, geniş yüzölçümü sayesinde aynı anda farklı iklimleri yaşıyabiliyor olması, coğrafi ve kültürel yakınlığımız, tabii kaynaklarından mütevellit ekonomik alım gücü düşünüldüğünde Türk tekstil sektörü açısından oldukça önemli bir pazardan bahsetmek mümkün. Tekstil sektörümüzü giyim özelinden çıkarıp, ev tekstilini de

> İran nüfusunun yarısından fazlası 35 yaşın altında. 2011 yılında GSMH, 577 milyar dolar.

hesaba katacak olursak, özellikle halıcılık, battaniye, perdelik kumaşlar gibi alanlarda İran'da yerleşik tekstil üreticilerinin de olmazı B2B (Business to Business) iş potansiyelini artırıyor.

İran'a yönelik yaptırımlar, tekstil konfeksiyon ticaretini nasıl etkiledi?

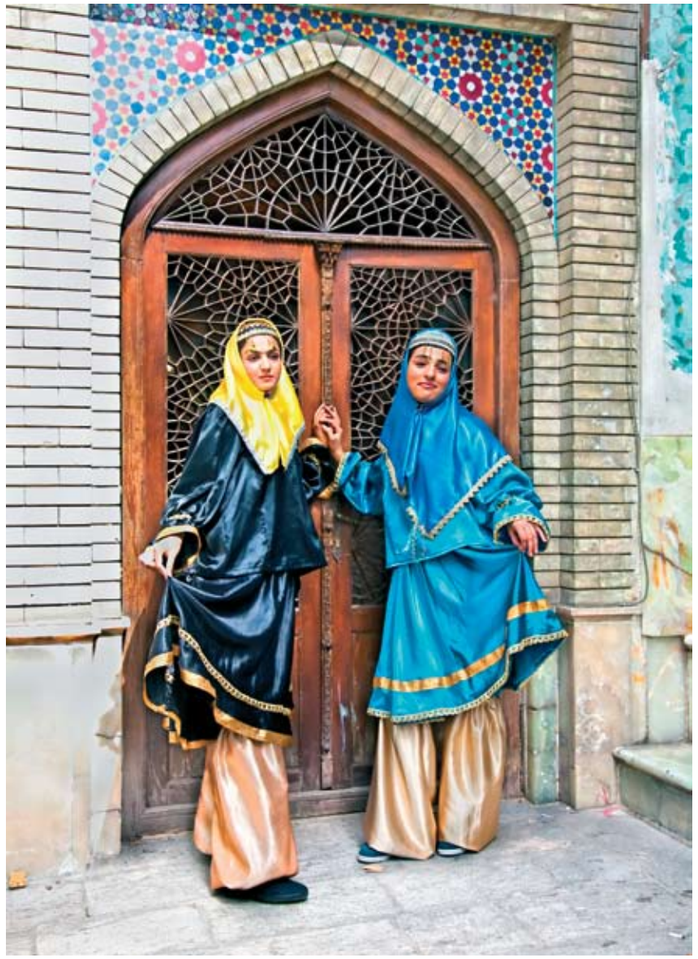

İran'ın birçok tekstil hammaddesinde ara ürüne ve bitmiş mamule ihtiyacı var.

Tekstil ürünleri genel itibariyle ambargolu ürünler arasında değil, ancak özellikle bankacılık işlemleri üzerindeki kısıtlar ve artık statüko haline gelmiş uygulamalar sebebiyle tekstil endüstrimizin ihracat potansiyeli, büyük kısıtlamalarla karşılaşıyor. Bu alandaki ticaret hacmimiz, potansiyeli ile karşılaştırıldığında oldukça küçük kalıyor.

İran ile yapılan bu anlaşma aslında nihai hedef olan Serbest Ticaret Anlaşması için bir ön adım oluşturuyor.

Örneğin Aksa'nın da içinde bulunduğu akrilik elyaf sektörüne bakacak olursak İran'ın yıllık tüketimi 150-160 bin ton, ancak ülke içindeki üretim kapasitesi 30 bin ton civarında. Kalan tüm ihtiyacını ise ithalatla karşılıyor. İran'ın birçok tekstil hammaddesine, ara ürüne ve bitmiş mamüle ihtiyacının olması, bu alanlardaki ihracat bedellerinin şirketlerimiz tarafından tahsil edilmesinde yaşanan zorluklarla ilgili gerçeği değiştirmiyor. Bugün İranlı bir firma, ithalat yapmak için ihtiyaç duyduğu dövizi temin edebilmek için, İran Merkez Bankası nezdinde aylarca süren bir kuyruğa giriyor. Medeni bankacılığın vazgeçilmezi olan akreditifler yine aynı şekilde sıraya bağlanmış veya kimi zaman hiçbir şekilde temin edilemiyor. Mesela, İran Merkez Bankası'nın açıkladığı Riyal/ABD doları kuru ile gerçekten İran'da günlük ticaret hayatında geçerli olan, bir başka deyişle çarşıdaki Riyal/ABD doları kuru arasında yüzde 25 fark var. Bu tip bariyerler ticareti kısıtlayan önemli unsurlar arasında yer alıyor ve Türk tekstil sektörü olarak bizleri özellikle Uzakdoğulu üreticilere karşı rekabet dezavantajına sokuyor. Bunun yanı sıra Çin, Tayland, Tayvan, Hindistan ve Güney Kore gibi ülkeler İran'la olan enerji ticaretleri içerisinde kurdukları bazı takas mekanizmaları sayesinde para akışı sorunlarını azaltmış görünüyor.

İran, halıcılık konusunda marka olmayı başarmış bir ülke.

Yaptırımların kısmen de olsa azaltılacak olması, tekstil ve konfeksiyon ticaretimizi sizce nasıl etkileyecek?

Gündemdeki 5+1 – İran görüşmeleri ve enerji alanındaki pazarlıklar, genel itibariyle ılımlı bir hava estiriyor, fakat özellikle bankacılık alanında bir gevşemeden bahsetmek henüz mümkün değil.

İran'la uzun süredir gündemde olan Tercihli Ticaret Anlaşması'nın Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın İran'a geçtiğimiz ocak ayında gerçekleştirdiği ziyaret sırasında imzalanmış olması, tekstil konfeksiyon sektörünü nasıl etkileyecek? Anlaşma ne zaman yürürlüğe girecek?

Söz konusu anlaşma ocak ayında imzalanmış olmasına rağmen, henüz iki ülkenin meclislerinin onayından geçmedi. Yetkililer kısa zamanda işlemin tamamlanacağını belirtiyor ve biz de beklemeye devam ediyoruz. Anlaşmanın içeriği ve ilgili ürünler hakkında bilgi henüz kamuoyu ile paylaşılmadı. Bildiğimiz kadarıyla 130 civarında farklı kalem anlaşmada gümrük vergisi indirimine tabi oluyor ve bu anlaşma aslında nihai hedef olan serbest ticaret anlaşması için bir ön adım oluşturuyor.

Kalkınma Bakanı Cevdet Yılmaz başkanlığında gerçekleştirilen İran ticaret heyetinde yer aldınız? Bu seyahatle ilgili gözlemleriniz neler? İran sanayi temsilcilerinin anlaşmayla ilgili genel yaklaşımları nasıl?

İran ticaret heyetine sayın bakanımızın himayesinde kalabalık bir ticari heyet olarak gitmiş olmaktan çok memnun olduk. Aynı şekilde İran tarafından da ilginin yüksek olması bizi gerçekten ümitlendirdi. Şimdi Türk ve İranlı işadamları olarak bize düşen, hükümetlerimizin koyduğu 30 milyar dolar tutarındaki ticaret hacmini yakalamak. 2002 senesinde iki ülke arasındaki ticaret sadece 2.6 milyar dolar seviyesindeyken, geçen sene 12.1 milyar dolara yükseldi. Türkiye'nin ihracatı ise sadece 2.5 milyar dolar ile sınırlı kaldı ama buna karşılık özellikle enerji ithalatımız ticaret toplamını 12 milyar dolar civarlarına yükseltti. Bu açıdan bakacak olursak, daha çok çalışmamız gerekiyor. Biz Türk özel sektör temsilcileri olarak, hükümetin de destekleyici politikalarıyla elimizden geleni yapmaya çalışıyoruz. İran ticareti söz konusu olduğunda, özellikle kamu kuruluşları olan Türk Eximbank'a alacak sigortası ve Halkbank'a bankacılık ve aracılık hizmetleri konusunda önemli rol düşüyor.

İran'da başarılı olabilmek için Türk firmalarına nasıl bir strateji uygulamalarını önerirsiniz?

Bakanımız Cevdet Yılmaz Bey'in Tahran'da söylediği gibi, "İran bir fırsatlar ülkesi. Bununla beraber hesabınızı ve anlaşmalarınızı kesinlikle çok dikkatli yapmalısınız." 1979 devriminden bugüne kadar ülkenin maruz kaldığı ambargolar ve İran-Irak savaşı ile İran hemen hemen her şeye ihtiyaç duymaya başladı. Son yıllara bakılacak olursa, oyunun kuralının İran lehine değiştiğini görüyoruz. Petrolün varili 40 dolardan 100 küsur dolara fırladığında, İran tabii kaynakları sayesinde çok önemli bir avantaj yakaladı. CNG teknolojisiyle deniz yolu taşımacılığına entegre olması yine İran açısından önemli bir kapının açılmasını sağlayacak. Bugün İran'da yerleşik faaliyet gösteren Türk şirketlerine baktığımda çok sevdiğim bir söz olan "Talih cesurun yanındadır" aklıma gelir. Türk şirketlerinin başarılı faaliyet sonuçları elde etmelerinin arkasında iyi bir pazar analizi yapmış olmalarının ve cesur hamlelerle hızlı bir büyüme planı uygulamaları olduğunu görüyoruz. Türkiye'de devamlı pahalı enerji maliyetlerinden bahsedilir, İran'da enerji çok ucuz, işsizlik oranı yüzde 15 civarında, asgari ücret ise 200 dolar civarında. Türkiye'de petrol ve türevleri konusunda hammadde eksikliği bulunuyor ve ithalat yapılıyor. İhtiyaç duyulan bu kaynaklar İran'da mevcut. İş kolunuz eğer bu unsurlara dayalı bir rekabet avantajı yaratabiliyorsa, İran'da yerleşik üretim tesislerinin iyi fikir olabileceğini düşünüyorum. Tabii her şeyden önemlisi tüm ön yargılarımızdan arınarak o ülkeye gitmek, söz konusu tüketici mallarıyla insanların yaşantısını gözlemlemek ve uygun iş ortaklarını tespit edebilmek. Bunlara ek olarak, İran Yabancı Yatırım Ajansı birçok teşvik imkânı sunuyor.

İran tekstilinde, geleneksel motifler öne çıkıyor.

İNOVASYONLA REKABET DÖNEMİ

Dünyada rekabetin artması ile birlikte farklılaşma, farklı ürün sunma, rekabetin olmazsa olmazları haline geldi. Bakteri tutmayan halıdan tutun da kalçaları küçük, bacakları daha uzun gösteren pantolonlara, daha zayıf gösteren gömleklere kadar hayatımızın her alanına inovatif ürünler hâkim olmaya başladı.

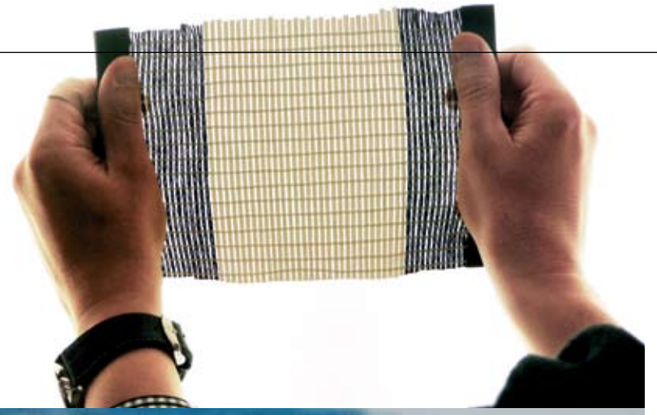

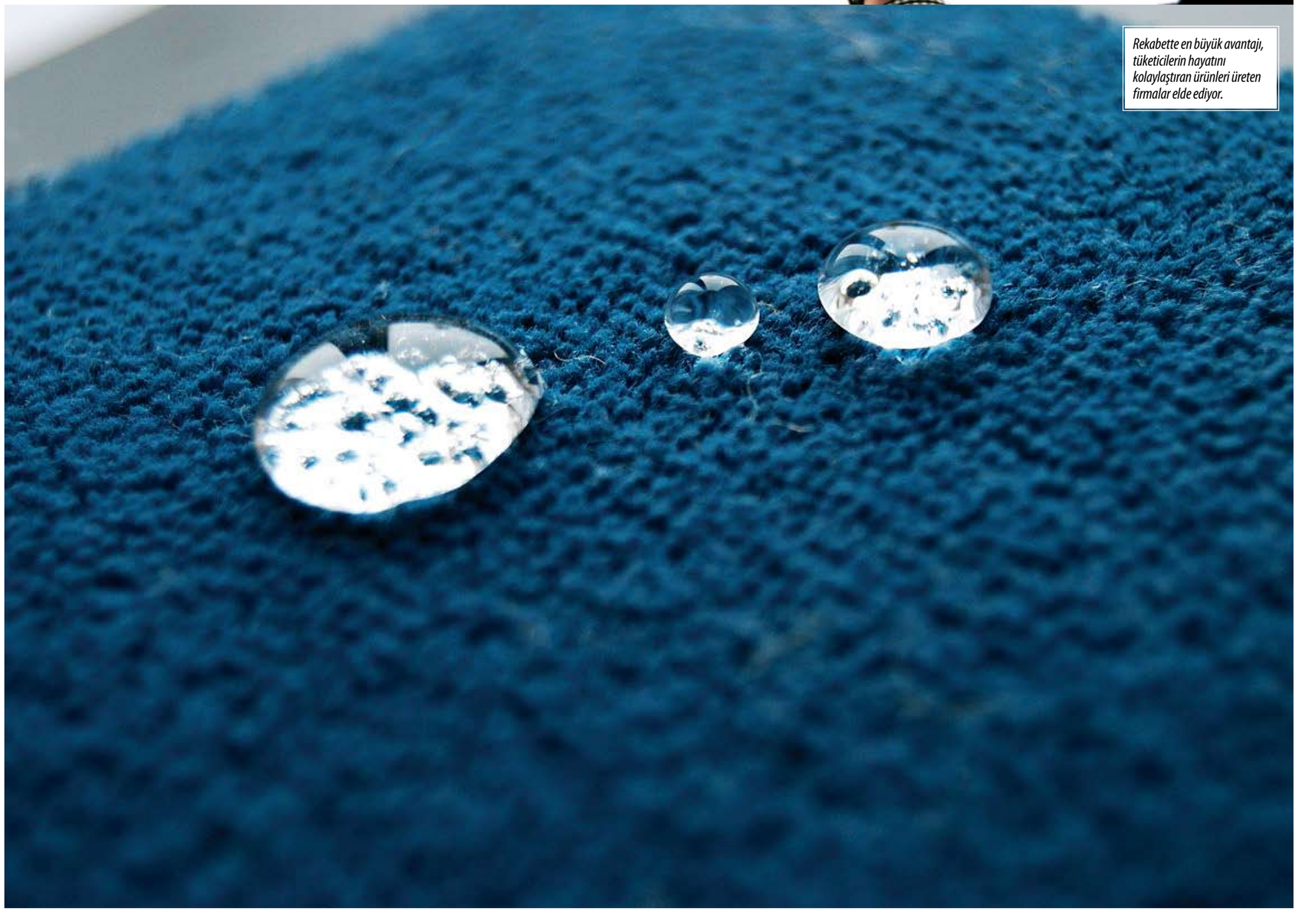

Rekabette en büyük avantajı, tüketicilerin hayatını kolaylaştıran ürünleri üreten firmalar elde ediyor.

Küreselleşen dünyada rekabet koşulları her geçen yıl daha da artıyor. Fiyat rekabeti ise bir süre sonra kendini farklı ürün arayışına bırakıyor. Çünkü şehir hayatı ile birlikte insanlar daha pratik, hayatlarını kolaylaştıran ve fark yaratan ürünlere para ödemeyi tercih ediyorlar. Bu durum, hem iç pazarda böyle hem de dış pazarda.

Bu talebi gören tekstil ve hazır giyim üreticileri de tüketici taleplerinden yola çıkarak Ar-Ge ve Ür-Ge çalışmalarına odaklanıyorlar. Ar-Ge çalışmaları ile inovatif ürünler arasına giren kir itici, leke tutmaz, sineksavar gibi birbirinden farklı teknik tekstil üretimi gerçekleştiriliyor. Ür-Ge çalışmalarıyla da kalçayı küçük gösteren, boyu uzun gösteren pantolondan, ince ve uzun gösteren gömleğe kadar inovatif ürünler geliştiriliyor.

Payı artıyor

Türkiye'nin Avrupa teknik tekstil pazarında, 1995-2012 arasında sahip olduğu pay, yüzde 3.7'den yüzde 15'ler seviyesine çıktı. Türkiye'de teknik tekstil üretimi 1995'te tüm Orta ve Doğu Avrupa ülkelerinin toplam üretiminin yarısı iken, 2013'te ise toplam üretimde ilk kez rakipleri geride bıraktı.

Teknik kumaşlar konusunda öne çıkan firmalardan biri olan Çalık Denim 2009'dan bu yana teknolojik ürünler geliştirmek için Malatya'daki üretim tesislerinde Ar-Ge çalışmaları yürütüyor.

Şirket satışlarının yüzde 41'ini teknolojik kumaşlar oluştururken, bu ürünler ağırlıklı olarak ABD, Fransa ve İtalya gibi ülkelere ihraç ediliyor.

2005 yılından bu yana giyim endüstrisinde kullanılan yüksek performans özelliklerine sahip teknolojik kumaşlar üreten Bossa, UV ışını koruyucu, serin tutan, teri çabuk uzaklaştırabilen, selülit önleyici, sivrisinek kovucu gibi özellikleri de kumaşa entegre etti.

Bu alanda faaliyet gösteren bir diğer firma olan Korteks ise 2004 yılından bu yana teknolojik iplikler üretiyor.

İnovatif ürünler revaçta

İnsanlar için sıradan bir pantolon yerine daha ince ve uzun gösteren bir pantolon çok daha makbul. Aynı şekilde kullanılan koltuğun kumaşının kir tutmaz olması ya da halıların kir tutmaz ve anti bakteriyel olması en çok aranan özellikler. İşte bu süreçte

Türkiye'nin Avrupa teknik tekstil pazarındaki payı yüzde 3.7'lerden yüzde 15'ler seviyesine çıktı.

İnovatif ürün sayısı artıyor

Türk firmaların geliştirdiği kumaşlar, geliştirilen akıllı giysiler, 24 saat nabız ve tansiyon ölçüyor, ateşte yanmıyor, leke ve ter tutmuyor, su geçirmiyor. İnovasyon ürünü katma değeri yüksek bu ürünler, ABD'den Avrupa ülkelerine kadar geniş bir coğrafyaya satılıyor.

Yüksek performanslı tekstil ürünleri, sağlıktan yiyeceğe, inşaattan otomotive, kozmetikten altyapı sektörüne, dekorasyondan ambalaja kadar birçok alanda kullanılıyor. Türkiye, teknik tekstilin giyim tarafında zayıf olsa da, teknolojik kumaş alanında oldukça iyi konumda yer alıyor. Teknik kumaş, sektörde ağırlıklı pay alıyor.

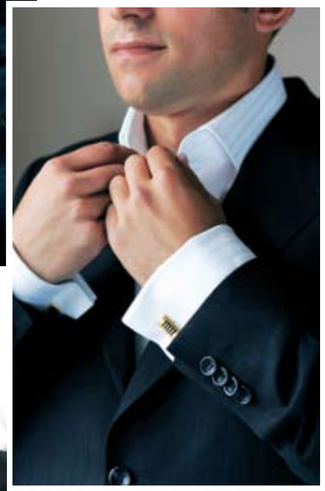

Tekstil sektöründe şıklık kadar kırışmama, leke tutmama gibi teknik özelliklere sahip ürünlerin popülerliği artıyor.

de fark yaratan, olmayanı üreten firmalar, hem iç pazarda hem de ihracatta rekabet konusunda daha şanslı oluyor.

Tekstil sektöründe faaliyet gösteren firmaların bir kısmı kumaştan konfeksiyona kadar çeşitli yelpazede üretim yapıyorlar. Bu firmalar arasında yer alan Yeşim Tekstil de, inovatif ürünler arasında sayılan teknolojik kumaş üretimine ilk başlayan firmalardan bir tanesi. Dünyaca ünlü müşterilerinin talepleri doğrultusunda her yıl kumaş geliştirme çalışmaları yapan Yeşim, su, leke, kir itici özellikli kumaş, kolay ütülenebilen kumaş, hızlı kuruyan nem transferi sağlayan kumaş, anti bakteriyel özellikli kumaş, kötü kokuyu yok eden kumaş, güneş ışınlarından koruma sağlayan kumaş, nano hibrit kumaş gibi pek çok ürün geliştirdi.

Yeşim Tekstil'in toplam üretiminin yaklaşık yüzde 5'lik kısmını bu tür teknolojik kumaşlar oluşturuyor.

Yeşim Tekstil Üretim Direktörü Kerim Bayram, inovasyona verdikleri önemi, "Her yıl takip ettiğimiz, 'gerçek kuzeyimiz' dediğimiz değerlerin içinde inovasyon da yer alıyor. Teknoloji sayesinde sürekli ve hızla yenilenen dünyada her an yeni bir şeyler sunmak durumundayız. Özellikle tekstil ve hazır giyim sektörü, bu konuda sürekli inovatif uygulamalarla fark yaratmak zorunda. Rekabette ayakta kalmanın temel şartlarından biri de inovasyon" sözleriyle özetliyor.

Ödüller alınıyor

Türk tekstil sektörü, yarım asra yaklaşan tecrübe birikiminin meyvelerini uluslararası alanda aldığı ödüller ile de pekiştiriyor. Tekstil sektöründe son yıllarda en önemli trend olan yanmayan, su tutmayan, ütü gerektirmeyen, terletmeyen akıllı kumaşların Türkiye'deki ilk üreticileri arasında yer aldıklarına dikkat çeken Bayram, Türkiye'de pamuklu kumaşta geri dönüşümü uygulayan ilk firmalardan biri olduklarını, hizmet inovasyonu konusunda da Türkiye'de ilk olan uygulamaları gerçekleştirdiklerini söylüyor.

Bayram, "Geliştirdiğimiz son baskı teknikleri ile 2011'de ve 2013 yılında ABD'de düzenlenen SGIA Özel Baskılar ve Görüntü Teknolojileri Fuarı'nda ikinci defa iki ödül birden aldık. Kısacası inovasyon gündemimizde. Özellikle de çevreci ürünler üretmek ve iş süreçlerimizde yenilik yapmak bu yıl da gündemimizde" diyor.

2000 yıllından bu yana bu alanda üretim yapan firma, teknik tekstil ve nano teknoloji konusundaki gelişmiş Ar-Ge altyapısıyla dikkat çekiyor.

Amerika Birleşik Devletleri, Almanya, İtalya, Fransa, Çin gibi teknik tekstil ihracatçısı ülkeler, inovasyon ürünü olan teknik tekstil konusunda iç tüketimin yüksekliği ile dikkat çekiyorlar.

İç pazarda da tercih ediliyor

ABD, Almanya, İtalya, Fransa, Çin gibi teknik tekstil ihracatçısı ülkeler inovasyon ürünü olan teknik tekstil konusunda iç tüketimin yüksekliği ile dikkat çekiyorlar. Türkiye'de ise inovasyon konusunda yapılan çalışmalar son 3-4 yıl içinde hızla artış gösterdi. Tekstil sektörü temsilcileri Türkiye'de teknik tekstil üretimi ve ihracatını artırmak için önce iç tüketimin artırılması gerektiğine dikkat çekiyorlar. İç tüketimi artırırken, ithalatı artırmamak için de, önce bu tip üretimlerin özendirilmesi ve kamuya açık alanlarda kullanım zorunluluğu getirilmesi gibi konular öne çıkıyor.

Teknik tekstil alanında şu anda 200'ün üzerinde şirket faaliyet gösterirken, bu şirketler, sadece ulusal değil uluslararası markaların da ilk tercihi. Ülke ihracatına hatırı sayılır bir katkıda bulunan bu firmalar, tekstil sektöründe sessiz sedasız ilerliyor.

Türk tekstil sektörünün köklü kuruluşlarından Söktaş, Öztek Tekstil gibi firmalar inovatif ürünleri ve teknik tekstil alanındaki yatırımları ile öne çıkıyorlar.

'Akıl Küpleri'

Royal Halı, inovasyon odaklı üretim anlayışı ile halıda standartları değiştirmeyi hedefleyen bir şirket. Firma, pazar araştırmaları sayesinde tüketicilerinin taleplerine kulak verirken, 2010 yılından beri 'Akıl Küpleri' uygulamasıyla, her kademeden çalışanın önerilerini işe dönüştürüyor. Fabrikanın pek çok yerine 'Akıl Küpleri' yerleştiren şirket, bu yolla yeni fikirler, vakit ve enerji tasarrufu sağlayacak öneriler de alıyor. Yenilikçi fikirler için ödül verilirken, kazandırılan faydaya göre bu ödülün miktarı da artabiliyor.

Türkiye'nin ilk ve tek sertifikalı antibakteriyel halılarını üreten Royal Halı'nın yönetim kurulu üyesi Cihan Dağcı, Ar-Ge, inovasyon ve görsel performans yönetimine dayalı üretimin, en alt kademedeki çalışandan en üstteki yöneticiye kadar tüm ekibin katkılarıyla yapılabileceğini, bu nedenle 'Akıl Küpleri' uygulamasını başlattıklarını söylüyor.

Royal Halı, 2005 yılında Türkiye'nin önde gelen sanayi kuruluşlarından Naksan Holding bünyesinde, Gaziantep'te kuruldu. Markanın yüksek teknolojili bilgisayarlı tezgâhları ile hazırlanan koleksiyonlar, Türkiye'de bin 250'nin üzerinde noktada satılırken, üretimin yüzde 35'lik bölümü ihraç ediliyor. Şirket, 2007 yılında Pierre Cardin halı markasının tüm dünyada üretim ve satış lisansını alarak, halıda modayı belirleyecek iddialı bir markanın temellerini atmıştı. İnovasyon ve Ar-Ge çalışmalarına her yıl milyon dolarlar ayıran şirket, halı sektöründe yenilikçi ürünler geliştiriyor.

Türk tekstil ve konfeksiyon firmaları, geliştirdikleri inanılmaz ürünler ile yaratıcılıkta sınır tanımıyor.

Hangi firma ne yapıyor?

Sun Tekstil: Otomobil ve uçak koltukları için sünger yerine de kullanılacak üç boyutlu kumaş üretti. Bu malzemeyle koltuklar inceldi, arabada ve uçaklarda iç hacim büyüyüp araçların hafiflemesi sağlandı. Şirket, Zara, Marks&Spencer, TopShop gibi dünyanın önde gelen markaları için hem üretim, hem de tasarım yapıyor. Sun Tekstil'in Pure Nature markası, zayıflatan, ince gösteren, parfümlü kumaşlar üretiyor.

Söktaş: Özelikle gömlek kumaşlarına yönelen grup, nano uygulamalarla leke tutmayan kumaşlar, kolay ütülenebilir özellikte kumaşlar üretiyor. Şirketin, çeşitli kapsül veya gümüş uygulamalarıyla anti-mikrobiyal özellikli ve vücutta bakteriler tarafından oluşan ter kokularını tutan ve etrafa yayılmasını engelleyen odor resistent kumaşları da bulunuyor.

Yeşim Tekstil: Su, leke, kir itici özellikli kumaş, kolay ütülenebilen kumaş, hızlı kuruyan, nem transferi sağlayan kumaş, anti-bakteriyel özellikli kumaş, kötü kokuyu yok eden kumaş, güneş ışınlarından koruma sağlayan kumaş, nano hibrit kumaş gibi pek çok ürün geliştirdi.

Çalık Denim: 2009'dan bu yana teknolojik ürünler geliştirmek için Malatya'daki üretim tesislerinde Ar-Ge çalışmaları sürdürüyor. Satışlarının yüzde 41'i teknolojik kumaşlardan oluşuyor ve ağırlıklı olarak ABD, Fransa ve İtalya gibi ülkelere ihraç ediliyor.

Bossa: 2005 yılından bu yana teknolojik kumaşlar üreten şirket, UV ışını koruyucu, serin tutan, teri çabuk uzaklaştırabilen, selülit önleyici, sivrisinek kovucu gibi özellikleri kumaşa entegre etti.

Royal Halı: Türkiye'de ilk defa lisanslı anti bakteriyel halıları üretmeye başladı.

Koton: Kadınlar için kalçayı küçük, bacakları uzun gösteren pantolon tasarlayarak satışlarını artırdı. Erkekler için tasarlanan ince gösteren gömlekler de çok talep görüyor.

Süvari: İnovasyon konusunda ciddi çalışmaları bulunan şirket, antibakteriyel çamaşır ve çorap, yeni nesil X-ray'de ötmeyen kemer, duşta yıkanabilen takım elbise (seyahatlerde kirlenen takım elbiseler duş başlığı ile yıkanarak birkaç saat içerisinde kuruması ve ütü gerektirmeden kullanıma hazır hale gelmesi ile kolaylık sağlıyor) gibi inovatif ürünler geliştirdi. Ayrıca yeni ürünler için de çalışmalar yürütülüyor.

Önümüzdeki dönemde döviz kurları nasıl yönlenecek?

MAHFİ EĞİLMEZ

"Ben dolar kurunda inişler, çıkırlaşlar yaşanmasını bekliyorum."

Son dönemin en merak edilen konularının başında döviz kurlarının nasıl hareket edeceği sorusu geliyor. Ve ne yazık ki bu sorunun kestirme, kolay bir yanıtı yok. Döviz kuru tahmini yapmak her zaman zordur, ama eskiden iktisatçılar için bu tahmini yapmak bugünkü duruma göre daha kolaydı. Zorluk, bizim ekonomimizin dışındaki ekonomilerin durumunun yaratacağı etkileri tahmin etmenin zorluğundan kaynaklanıyor. Özellikle içinde yaşadığımız kriz döneminde karşılaştığımız koşullar bu tahmini iyice zorlaştırıyor.

İçinde bulunduğumuz koşulları döviz kurlarına etkisi açısından sıralamaya çalışalım. Önce dış koşullara bir bakalım. Şu sıralarda olumsuz etkisi üzerinde en fazla durulan gelişme, Rusya ile Batılı ülkeler arasında Ukrayna sorunu nedeniyle yaşanan gerginlik ve buna dayalı ambargo uygulamaları olarak karşımıza çıkıyor. Bu aşamada ilişkiler daha sertleşirse, petrol ve dolayısıyla doğalgaz fiyatları artış yönünde etkilenebilir. Çünkü Rusya, ambargoya karşılık misilleme yoluna gidebileceğini vurguluyor. Bunu yapabileceği en kestirme yol, Avrupa'ya sattığı doğalgaz miktarında kısıtlamaya gitmek olabilir. Ki bu doğalgazın ve petrolün fiyatının artmasına yol açar. Bu, bizim açımızdan enerji ithal faturamızın ve dolayısıyla cari açığımızın artması anlamına gelir. Buna karşılık başta Almanya olmak üzere ticaret ortaklarımız arasında en önemli ağırlığa sahip olan Euro Bölgesi ülkelerinde görülmeye başlanan ekonomik toparlanma bizim açımızdan ihracatın artması anlamına geliyor. Zaten bu yılın ilk döneminde ihracatta artış görülüyor.

Dış koşullar arasında önemli bir gelişme de, ABD Merkez Bankası (FED) ve Avrupa Merkez Bankası'nın (ECB) krize yaklaşımda uyguladıkları para politikası açısından ortaya çıkıyor. FED, tahvil alımlarını indirmeye ve dolayısıyla piyasaya para vermeyi azaltmaya devam ediyor. Bu, bizim de aralarında bulunduğumuz gelişme yolundaki ekonomilere yönelik dış kaynak arzını olumsuz etkiliyor. Bu gelişme sonucunda gelişme yolundaki ekonomilerin hepsinde ve özellikle dış finansman ihtiyacı yüksek olanlarda kurlar yukarı yönlendi. Buna karşılık bir süre sonra piyasalar bu yeni duruma uyum gösterdi ve eskiye göre biraz daha yüksek bir noktada da olsa, kurlar yeniden dengeye geldi. Eğer ECB, Avrupa'da toparlanmayı hızlandırmak için FED'in bıraktığı yerden alıp da tahvil alımı gibi bir gevşek para politikasına yönelirse, bu bizim açımızdan olumlu bir gelişme olacak. Çünkü böyle bir gelişme, Avrupa'dan çıkacak paranın bizim de aralarında olduğumuz ülkelere yönelmesine ve dış finansman sorununun rahatlamasına yol açacak. Bu yolla başlayabilecek döviz girişlerinin kurları düşürmesini beklemek doğru bir yaklaşım olur.

Dış koşullar açısından en önemli gelişmeleri ele almaya çalıştım. Bunların bir bölümü kurları yukarı itici, öteki bölümü de aşağı çekici gelişme olarak görülüyor. Buna benzer gelişmeleri ve beklentileri çoğaltmak mümkün. Dış koşullar açısından görebildiğimiz en belirgin gerçek iniş ve çıkış yönünde farklı baskıların yaşanacağı bir yılın içinde olduğumuz gerçeğidir.

İç koşullar da aslında dış koşullardan çok farklı değil. Geçen yıl başlayan ve ekonomiyle ilgisi olmayan Gezi Parkı olayları, 17 Aralık gelişmeleri gibi gelişmeler sosyal istikrarsızlık yaratıyor. Siyasal alanda ortaya çıkan uzlaşmaz tutumlar bu istikrarsızlığı büyütüyor. Son olarak Anayasa Mahkemesi ile siyasal iktidar arasında başlayan ve demokrasinin özünü ilgilendiren olumsuz gelişmeler sosyal ve siyasal istikrarsızlığın boyutunun oldukça geniş olduğunu bir kez daha ortaya koymuş bulunuyor. Bu tür ekonomiyle ilgisi yokmuş gibi görünen gelişmeler, ekonominin bütün alanlarını etkiliyor. Ama asıl etki kurlar üzerinde oluyor. Bunun nedeni dış finansman kaynaklarımızda en büyük ağırlığın sıcak parada olmasıdır. Bu tür risk artışlarının ekonomiyi ve özellikle dış finansmanı etkileyeceğini öngören sıcak para dışarı çıkmaya yöneliyor. Dövizde yaşanan bu giriş çıkışlar da kurları etkiliyor kuşkusuz.

Aşağıdaki grafikte bu yılın ilk dört ayında sepet kurda (½$ + ½ €) yaşanan gelişmeler görülüyor.

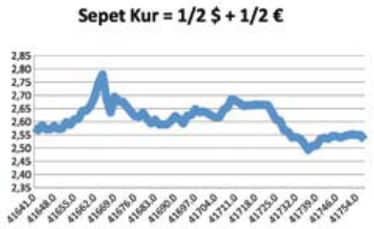

Belirsizliklerle başlayan 2014 yılının aynı şekilde geçeceğini tahmin ediyorum. O nedenle kurların ilk dört aydaki trendini sürdüreceğini yani inişli çıkışlı bir biçimde devam edeceğini bekliyorum.

Yatırımcı ve karar alıcı açısından zor bir yıl olacak. Bu tür belirsizlik hallerinin ekonomiye en ciddi etkisi, yatırım ve üretim kararları üzerinde erteleme etkileri yaratmasıdır. İkinci yarıda belirsizlikler ortadan kalkarsa kurların yönü aşağıya dönebilir. Benim beklentim yıl sonunda dolar kurunun 2.20 dolayında olması ve aradaki dönemde inişler ve çıkışlar yaşaması yönündedir.

HAZIR GİYİM DOLARA MEYDAN OKUYOR!

Dolar kurundaki yükselişe rağmen Türk hazır giyim sektörü, fiyat kırmak bir yana, dolar bazında fiyat artırdı. Dış ticaret ihracat birim endeksine göre, hazır giyim, doların yüzde 8.9 yükseldiği dönemde bile ihracat fiyatlarını yüzde 8 artırdı. Böylece daha az mal satıp, Türkiye'ye daha fazla döviz girdisi sağladı.

Önceki yıllarda dolar kuru yükselince ihracatta fiyat kırdıkları şeklinde suçlamalarla karşılaşan Türk tekstil ve hazır giyim sektörü, doların hızlı yükseldiği '17 Aralık Operasyonları'nın ardından bu eleştirileri hak etmediğini ortaya koydu. Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) yayımladığı Dış Ticaret Endeksi'ne göre, dolar kurunun yüzde 8.9 yükseldiği Kasım 2013 ile Şubat 2014 arasındaki dönemde hazır giyimin dolar bazında birim endeks değeri 109.5'ten 118.3'e yükseldi. Bu rakam dolardaki yükselişe rağmen Türkiye'den yapılan hazır giyim ihracatının dolar bazında fiyat olarak yüzde 8 yükseldiğini gösteriyor. Başka bir ifadeyle, aynı miktardaki hazır giyim ürünü Kasım 2013'e göre Şubat 2013'te yüzde 8 daha fazla

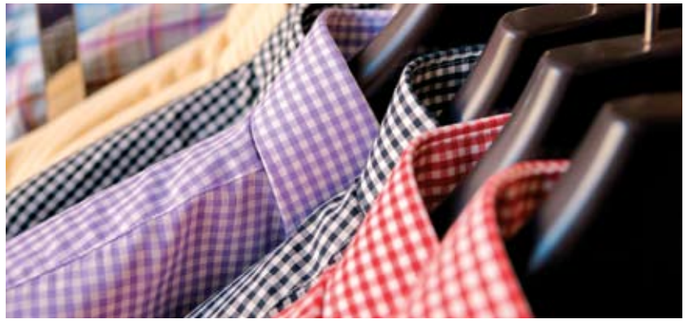

fiyatla ihraç edildi. Bu da Türkiye'ye aynı oranda ürün satılması karşılığında daha fazla döviz girdisi sağlandığını ortaya koydu. Doğal olarak Türk Lirası bazında endeks değeri de önemli oranda yükseldi. Yine Dış Ticaret Endeks rakamlarına göre, Kasım 2013'te Türk Lirası bazında 147 olan endeks değeri Şubat 2014'te 174'e çıktı. Bu artış yüzde 18'lik bir ihracat fiyatı yükselmesini ortaya koyuyor. Hazır giyim sektörü bu başarıyı gösterirken, dolar bazında imalat birim değer endeksi de 107.6'dan 108.4'e çıkarak tüm imalat sanayiinin yüzde 1 de olsa Kasım 2013'e göre daha pahalı fiyattan ihracat yaptığını gösterdi. Hazır giyim sektörünün ihraç fiyatları 2013 yılı Mayıs ayından bu yana bakıldığında ise Türk Lirası bazında yüzde 28.3 tırmandı. ABD Merkez Bankası FED'in tahvil alımlarını azaltacağı beklentisiyle global piyasalarda meydana gelen dalgalanmanın etkisinin yanı sıra Gezi olaylarıyla piyasada başlayan gerginlik nedeniyle dolar kuru aynı dönemde yüzde 23.6 yükselmişti. Yani yükselen dolar kurunun üstüne bir de yüzde 5.8'lik ek fiyat artışı ile hazır giyim ihracatı yapılmış oldu. Kurdaki yükselişle Türk Lirası olan girdilerinde bir değişiklik olmamasına rağmen, hazır giyimcilerin dolar bazında fiyat artırmaları bir yandan Çin'in azalan rekabet gücüne dayandırılırken, diğer yandan birçok ihraç ürününün artık marka haline gelmiş olmasının etkisinin de büyük olduğu sektör temsilcileri tarafından ifade ediliyor.

Tekstilci de fiyat kırmadı

Hazır giyim ihracatçılarının kurdaki artışın üstüne bir de fiyat artırmaları kendisini tekstil alanında fiyat kırmama şeklinde gösterdi. Kasım ayında dolar bazında 111.7 olan tekstil ihracatı endeksi Ocak 2014'te 112 oldu. Yani bir miktar da artış gösterdi. Şubat ayında ise çok küçük bir miktar azalarak 111.6'ya indi. Türk Lirası bazında tekstil sektörü endeksi ise yüzde 9.1 artarak 150.4'ten 164.4'e çıktı. Tekstil sektörünün Mayıs 2013'ten sonraki dalgalanmada ise Türk Lirası bazında ihracat endeksi ise yüzde 21'lik bir artış gösterdi ve endeks değeri 135.8'den 164.4'e zıpladı. Tekstil sektörü ihraç fiyatı mayıs ayından bu yana TL bazında yüzde 21 arttı.

Dolar kurundaki yükseliş, tekstil ithalatı birim değerlerini ise geriletti. 17 Aralık operasyonlarının başlaması ile fırlayan dolar nedeniyle tekstil ithalat endeksi 104.8'den 103'e geriledi. Türkiye tekstil ithalatını daha ucuza yaptı. 2014'ün ilk dört ayında da tekstil sektörü geçen yıla göre yüzde 10'luk artış ile 3 milyar 46 milyon dolarlık ihracat yaptı. Hazır giyim ise yüzde 11'lik bir ihracat artışı ile 4 ayda 6.2 milyar doları geçti. İki sektörün son 12 aylık ihracatı ise 26.7 milyar dolar seviyesine ulaştı. Tekstil ve hazır giyim ihracatının sağladığı bu büyük katkı miktar artışından çok fiyat ve katma değerdeki artıştan kaynaklandı. Değişen şartlara uyum sağlayan, esnek çalışan, yeni pazarlara yönelen firmaların büyümelerini sürdürmeleri ile adımlarını hızlandıran sektörün 2014 yılında da hızlı servis, çeşitlilik ve doğru iletişimle büyümeye devam etmesi bekleniyor. Tekstil ve hazır giyimin ihracatta bu kadar başarılı olmasının arkasında çok üretip satmaktan çok katma değeri daha yüksek ürünler olduğu bir başka istatistikte daha kendisini gösteriyor.

Türkiye 2013 yılı boyunca hazır giyimde 1 kilo ürünü 23.5 dolara sattı. Oysa 2013'ten önceki son 5 yılda ihraç ettiğimiz 1 kilo hazır giyim ürünü için 19,5 dolardı. Bu da, ürünleri artık yüzde 20 daha pahalı sattığımız anlamına geliyor. Tekstilde durum çok farklı değil. Sektör 2007'de 1 kilo tekstil ürününü 3.2 dolara satarken 2012'de 3.8 dolara satmaya başladı. 2013'te bu rakam 4 dolara çıktı. Yine 2013'ten önceki son 5 yılı baz aldığımızda 1 kilo tekstil ürününü 3.85 dolara sattığımızı görüyoruz. Bu da Türkiye'nin hem istidam yaratan hem de cari açığına ilaç olan tekstil ve hazır giyimin ne kadar önemli olduğunu ortaya koyuyor.

Bu durum nedeniyle 2013 yılında yüzde 10 ihracat artışı yakalandı. Döviz kurlarının istikrar kazanması halinde 2014'ün Türkiye'de ihracatçının yılı olacağı dile getiriliyor. Kur seviyesinin geldiği düzey ile ihracatta rekabetçi hale gelen tekstil ve hazır giyimciler bu trendin devam etmesi halinde ihracat artış hızının yüzde 10'un altına düşmeyeceğini ifade ediyor.

		TEKSTİL ÜRÜNLERİNİN İMALATI		HAZIR GİYİM İHRACAT ENDEKSİ	
		Dolar bazında ihracat endeksi	Türk Lirası bazında ihracat endeksi	Dolar bazında ihracat endeksi	Türk Lirası bazında ihracat endeksi
2012	Ocak	108.4	132.9	112.5	138
	Şubat	109.5	128.2	111.7	130.7
	Mart	109.1	129.7	105	124.8
	Nisan	109.3	130	102.1	121.4
	Mayıs	107.5	129	102.2	122.6
	Haziran	106.1	128.6	105.5	128
	Temmuz	106.7	128.7	106.1	127.9
	Ağustos	105.9	126.4	105.7	126.2
	Eylül	108.1	129.7	100.8	120.8
	Ekim	108.8	130.4	101.2	121.3
	Kasım	110	131.8	104.2	125
	Aralık	111.5	132.5	114.1	135.6
2013	Ocak	112.6	132.6	121.4	143
	Şubat	112.5	132.9	117.5	138.8
	Mart	111.9	134.8	113.3	136.4
	Nisan	112.3	134.4	109.5	131
	Mayıs	111.8	135.8	111.8	135.7
	Haziran	111.5	140.8	118.9	150.1
	Temmuz	109.3	140.5	115.5	148.5
	Ağustos	109.3	142.9	112.5	147
	Eylül	109	146.5	104	139.7
	Ekim	110.2	146.1	107.1	141.9
	Kasım	111.7	150.4	109.5	147.4
	Aralık	111.8	153.3	118.1	161.9
2014	Ocak	112	165.6	122.5	181
	Şubat	111.6	164.4	118.3	174.2

ENDEKS SAYISI, (2010=100)

VEHBİ CANPOLAT/TÜRKİYE TEKSTİL TERBİYE SANAYİCİLERİ DERNEĞİ YÖNETİM KURULU BAŞKANI:

Ucuz işgücüne dayalı ucuz ihracat bitti

Sektörün yarattığı bu durumu firmaların artık ucuz emek gücüne dayanan ihracatlarına son vermesine bağlayan Türkiye Tekstil Terbiye Sanayicileri Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Vehbi Canpolat, "Artık ucuz işgücüne dayalı ucuz ihracat bitti. Bunun ekonomik olarak bir mantığı da kalmadı. Çünkü başta işçilik olmak üzere üretim maliyetlerimiz de arttı. İstesek de ucuz ürün satamayız. Kur yükselse de düşse de biz fiyatımızı düşüremeyiz. Ucuz üretim bitince firmalar kaliteli üretim ve ihracata yöneldi. Kaliteli ihracat da bize daha katma değerli ürün ihracatının artışı olarak yansıdı. Artık firmalarımız marka yaratmaya; markaların satış fiyatları da gitgide artmaya başladı. Bu gelişme Türkiye'nin tekstil ve hazır giyim ihracatını artırdı" diye konuştu.

DOĞUŞTAN RESSAM!

100'ün üzerinde eseri bulunan Ercüment Rona, hâlâ kendine ressam diyemiyor.

Avukat Ercüment Rona, Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası'nda geçirdiği 28.5 yılın ardından resim sanatına yoğunlaştı. Levent Tenis Kulübü'nde dördüncü sergisini açan eski genel sekreterimiz, resme olan ilgisini dergimize anlattı.

Ercüment Rona'nın resme olan yeteneği, ilk olarak 1950 yılında tarih kitabında gördüğü Fatih Sultan Mehmet'in fetihten sonra İstanbul'a girerken tasvir edildiği resmin büyük bir kopyasını yapınca keşfedilmiş. Ortaokul birinci sınıfta yaptığı bu çalışma için dönemin Bilecik Valisi tarafından ödüllendirilen Rona'nın, resimle tekrar buluşması ancak emekliliğinden sonra gerçekleşebilmiş. Üyesi olduğu Levent Tenis Kulübü'nden ve arkadaşlarından gelen ısrarlarla ilk sergisini 2009 yılında açan Rona, resimleri büyük ilgi çekince geçtiğimiz ay dördüncü sergisini yine aynı yerde, izleyicilerin beğenisine sundu. 1950 yılında keşfedilmesini sağlayan resmi de sergiye ekleyen Rona'nın, bu sergisinde toplam 31 eseri yer alıyor. Bugüne kadar gerçekleştirdiği sergilerde 100'ün üzerinde resmi izleyicilerle buluşturan Rona, hâlâ kendisine ressam diyemiyor. İzleyicilerden gelen büyük beğeni sayesinde motivasyon sağladığını söyleyen Rona, tüm okuyuculara emekli olsalar bile boş durmamalarını, mutlaka üretecek yeni şeyler bulmalarını tavsiye ediyor.

Rona'nın yaptığı resimlerden birkaç.

Yılın büyük bölümünü artık Muğla, Datça'da geçiren Ercüment Rona, resim konusunda eğitim almaya hiç fırsat bulamamış. Doğuştan sahip olduğu yetenekle yaptığı resimleri büyük beğeni toplayan sanatçı, kendisinin tarz olarak klasik resme ilgi duyduğunu söylüyor. Koyu tonların kullanıldığı, ışık oyunlarıyla resmedilen tablolar en çok beğendikleriymiş. Ercüment Rona "Eskiden yaptığım resimler bana çocuklarımmış gibi gelirdi ve onları kimseye vermek istemezdim" diyor. Ama daha sonra bir arkadaşının "Ne güzel, senin imzanla resimler başka insanların evlerini süslüyor" demesi ona yaptığı resimleri sergileme ve satma konusunda ilham vermiş. Açtığı sergiler sırasında aldığı beğenilerle motivasyonu daha da artan Rona, bugün artık resimleri sembolik fiyatlarla olsa da, satıldığında büyük keyif aldığını söylüyor. Rona, "'Tabii ben çok iyi resimler yapabildiğim iddiasında değilim. Boş zamanlarımı bu şekilde değerlendiriyorum, dostlarıma, sergiyi izleyenlere, 'bakın yaptığım resimleri sizin beğeninize sunuyorum' demek istiyorum. Bu arada yaptığım masraflar da çıkarsa ne âlâ. Gerisi hiç önemli değil. Sergilerimden tüm beklediğim bu kadar" diyor. Ercüment Bey'e son olarak "Sergiyi izlemek isteyen okuyuculara söylemek istediğiniz bir şey var mı?" diye sorduğumuzda; "Dergi okuyucusu arkadaşlar, benim onların hizmetinde olduğum 28.5 yıl boyunca hep benim hukukçu yönümü gördüler. Bu dönemde pek çok grevler yaşadık. Bu günlerde iki defa Dev-Sol bizi bombaladı. Tüm bu toz duman içerisinden çıktık. O hizmetim artık bitti ama onlar beni o yönümle tanıyorlar. Şimdi isterim ki bu yönümü de görsünler" dedi.

MODA

Tasarım dünyasının en cesur ismi:

Niyazi Erdoğan

Dünyada erkek modası sınırsız bir yelpazeye sahipken, Türkiye'de kalıplaşmış formlar ve renk skalaları mevcut. Ama onun mimarlıktan ayrılıp bu dünyaya girmesi her şeyi değiştirdi. Çünkü artık erkek modasında da renkli çiçekler açabiliyor ve pastel tonları kullanılabiliyor.

Niyazi Erdoğan, 2014 ilkbahar-yaz koleksiyonunda tamamıyla doğal elyaf kumaşlardan yararlanıyor. Ceketlerde ise çok ince mikro yün tercih ediyor.

Ünlü tasarımcının koleksiyonlarında siyah, beyaz ve krem gibi klasik ve soğuk renklere rastlamanız neredeyse imkânsız.

Yaz yaklaşıyor. Tatil rotaları çiziliyor. Ünlü tasarımcı Niyazi Erdoğan da bu noktada devreye giriyor. Çünkü Erdoğan'ın 2014 ilkbahar – yaz koleksiyonu, seyahat etmeyi seven şehirli erkeğe hitap eden tasarımlardan oluşuyor. Rahatlık ve hareket kabiliyeti ön planda. Erdoğan, 'az çoktur' algısından yola çıkarak koleksiyonlarını hazırlıyor. 2014 sonbahar-kış koleksiyonunda da aynı durum hâkim. Yerel dokuları ve kültürel öğeleri, hem radikal hem de klasik çizgilerle buluşturan Erdoğan, bu yolculuğuna "Önemli olan ürün değil, stil bütünüdür" söylemiyle başladı. Şu sıralar yeni bir alt markanın müjdesini vermeye hazırlanan ve bu yeni projesini ilk defa Tekstil İşveren dergisiyle paylaşan Erdoğan, ser verip sır vermese de ortaya yine cesur bir çalışma çıkaracağı kesin!

Çiçekler, turuncu, beyaz, piksel, turkuaz. 2014 ilkbahar-yaz koleksiyonunuzu bu kelimelerle özetleyebiliriz.

Bu koleksiyonu yazın iç ferahlatıcı günlerinde, seyahat etmeyi seven erkekler için hazırladık. Doğal kumaşları kullandığımız bu sezonda rahatlık ön planda. Doğduğum ve büyüdüğüm toprakların turunçları da bu sezonun baskılarına ilham kaynağı oldu. Artık koleksiyonlarımızı uluslararası arenada olduğu gibi sadece sezonlarla isimlendiriyoruz.

Piksel, Türkiye'de yaygın kullanılmıyor. Bilinçli bir seçim miydi?

İlk defilemde tanıttığım koleksiyonun çıkış noktası, imajın en küçük birimi olan piksellerdi. "Önemli olan ürün değil, stil bütünüdür" söylemiyle başladım bu yolculuğa ve hep öyle devam etti. Piksellenmiş desenleri daha sonraları da temalara uygun şekilde kullandım. Bu sebeple artık piksel benim bir imzam.

Tasarımlarınızda çiçek desenleri hâkim. Türkiye'nin yerleşik ataerkil yapısını düşündüğünüzde bu tasarımları azınlık bir kesime hazırladığınızı düşünüyor musunuz?

Aslında sadece Türkiye'de değil, tüm dünyada erkek modası daha konservatif bir çizgide. Bildiğiniz gibi mimarlık eğitimi aldım ve erkek koleksiyonları tasarlamayı, mimarlık yapmaya benzetiyorum. Sınırlı alanlarda yaratıcılığınızı gösteriyorsunuz ve bu beni çok mutlu ediyor. Problemlerle, cevaplar aramak tasarım sürecimin en büyük girdilerinden. Bu nedenle herkesin kısıtlandığını düşündüğü alan benim için bir cennet oluyor.

Erkek modası ve Türkiye denildiğinde nasıl bir manzara oluşuyor?

Türkiye'nin giyim konusunda geçirdiği evrim bence 1990'lı yıllardan önceye dayanıyor. Kılık kıyafet devriminden sonra mevcut düzen bir anda değişti ve yeni bir anlayış geldi. Kendiliğinden süregelen bir değişim süreci olmadığı için bundan sonra oluşan her stil akımı ve anlayışı, Batı'nın kopyası olarak ilerledi. Benim için bugün bile oturmuş bir Türk erkek stilinden bahsetmek mümkün değil.

Mimarlık eğitimi alan Erdoğan'ın hayatı 2003 yılında Parsos School of Design Paris'e gitmesiyle değişti.

Tasarlamak istediğiniz ama "Burası Türkiye, aşırıya kaçar" dediğiniz herhangi bir iş oldu mu?

Tasarım sürecinde kendimi sınırlamıyorum. Çıkan sonuç beni mutlu ediyorsa bulunduğu konumun ya da zamanın pek önemi yok. Ama karakter olarak zaten aşırılıkları seven biri değilim.

Ayakkabı da tasarlıyorsunuz. Tekstile göre ne gibi kolaylıkları ve zorlukları var?

İnsanların içinde bir yaşam sürdürdüğü binaları tasarlayan birinin ayakkabı ya da tekstil alanında kolayca faaliyet gösterebileceğini tahmin edersiniz. Ayakkabı benim için ilk koleksiyonumdan beri tamamlayıcı unsur olarak vardı; ama üç sezondur İnci Deri için koleksiyon hazırlıyorum. Benim için hiçbir tasarım süreci zorluk içermiyor. Ar-Ge aşamasını çok sevdiğim için ayakkabıdan ayrı bir keyif alıyorum. Yeni malzemeler ya da yeni teknikler denemeyi seviyorum.

> BENİM İÇİN BUGÜN BİLE OTURMUŞ BİR TÜRK ERKEK STİLİNDEN BAHSETMEK MÜMKÜN DEĞİL.

Peki, moda tasarımcısı olmaya nasıl karar verdiniz?

Tasarımcı olmak seçim değildi. Küçük yaşlardan beri sanatın birçok dalına ilgim vardı. Lise yıllarında öğretmenlerimin yönlendirmesiyle tasarımın benim için en profesyonel alan olduğu kararına vardım. Aldığım mimarlık eğitiminden çok memnunum ve birçok alanda beni disipline ettiğine inanıyorum. Verdiğim ürünlerin karşılığını aldığıma inanıyorum ve bulunduğum noktadan mutluyum. Ama insan beyni hep ilerlemek ve gelişmek ister, tüm çabam bu yönde. Özgürlük konusuna gelince insan sınırlarını kendi belirler.

Tasarımcılardan çok sokak modası ön planda. Artık herkes moda dergilerinin değil, bloggerların izinden gidiyor. Bu eksen değişimini nasıl yorumluyorsunuz?

Moda dergileri ya da bloggerlar sadece bir iletişim aracı. Tabii ki trendleri belirlemede önemli rolleri var; ama modayı tasarımcılar yaratır. Bloggerların daha etkin olmasını ise sadece teknolojideki değişime bağlıyorum. Değişen zaman içerisinde bir başka iletişim aracı çıkacaktır; ama moda haftalarında koleksiyonlarını sergileyenler hep tasarımcılar olacak.

Türkiye'yi tekstil açısından nasıl yorumluyorsunuz?

Türkiye'nin tekstil tarihine baktığınızda erkek markalarının ve erkek ürünleri üretenlerin eskiye dayandığını göreceksiniz. Anadolu'da ilk kumaş fabrikası askeri üniformalara kumaş üretmek için Atatürk'ün emriyle kurulmuş. Tarihsel gelişim sürecinde ise Ar-Ge desteğiyle, çok yeni teknolojilerde, inanılmaz kumaşlar üretiliyor.

"Şu özelliğimizi bir türlü kullanamıyor, değerlendiremiyoruz" dediğiniz herhangi bir şey var mı?

Bugüne kadar hazırladığım koleksiyonlara baktığınız zaman benim derdimin bu değerleri ortaya çıkarmak olduğunu anlıyorsunuz. Tamamen bu topraklardan ilham alan, global vizyonda bir Türk erkek modası ekolü yaratma çabasıyla bütün işlerimi yapıyorum. Arabesk kültür bile bunun bir parçası.

Hangi tasarımcıların işleri sizin için ilham kaynağı oluyor?

Miuccia Prada'yı tek geçerim. Yaptığı ürünlerden ziyade düşünce biçimine ve tasarım vizyonuna hayranım.

Yakın gelecekte ne gibi projeleriniz var?

Çok yakın zamanda bir alt markanın müjdesini veriyor olacağız. Bunu ilk defa burada söylüyorum. İnanılmaz heyecanlı bir dönemdeyim. Takipte kalın.

Yaz koleksiyonunun baş kahramanları çiçekler ve piksel desenler. Pek çok tasarımında pikseli tercih eden Erdoğan, desenlerini de bu şekilde işliyor.

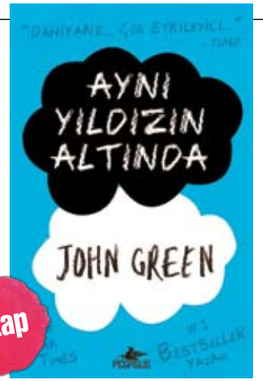

Kitap

Hayatın anlamı aşk mı?

Yakında beyazperdede izleyeceğimiz 'Aynı Yıldızın Altında'da, hayatın anlamını bulmanın, âşık olmanın ve alınan her nefesin farkına varmanın öyküsünü anlatılıyor. John Green'in kaleme aldığı romanda, 16 yaşındaki kanser hastası Hazel Grace ile Augustus Waters adlı yakışıklı, sürprizlerle dolu bir gencin yolu kesişiyor.

Kitap

Sıfır kilometre yazılar

Hayatı insana dar edebilen taksiciler, fazla iltifat içinde boğulanlar; kısacası herkes Perihan Mağden'in son romanı 'Tehlikeli Temayüller'den nasibini alıyor. Mağden, her zamanki gibi dobra, zeki, sakınmasız, keskin ve samimi. Tabii her zamanki gibi düzene de kinli. Her zamanki gibi 'sek', kendine has ve Perihan Mağden'ce yorumlarıyla ünlü yazar, 'Tehlikeli Temayüller'de sıfır kilometre hikâyelerle, yazılarla karşınızda.

Yeryüzündeki cennet

Etkinlik

Festival sezonu açılıyor ve yılın en mutlu pazar günü yaklaşıyor. Life Park'ta yeşilliklerin üzerine uzanıp müziğin tadını çıkarmaya hazırlanın! Çünkü Chill-Out Festival, her yıl olduğu gibi bu yıl da sizleri 'yeryüzündeki cennet'e davet ediyor. Alternatif, dans, etnik ve trip-hop türlerinin en ünlü temsilcilerinin ağırlandığı festivalin bu yılki bombası Goldfrapp! 'Lovely Head' ve 'Deer Stop' gibi şarkılarıyla Türkiye'de de kayda değer bir hayran kitlesine sahip olan İngiliz grubun, 25 Mayıs'ta unutulmaz bir performansa imza atacağı kesin.

Tiyatro

AŞKIN HALLERİ

Bulgar yazar Stefan Tsanev'in 'Bütün Çılgınlar Sever Beni' adlı oyunu Ankara, İzmir ve Antalya'ya geliyor. Mert Fırat, Volkan Yosunlu ve Aslı Tandoğan'ın rol aldığı oyun, kadın-erkek ilişkisine odaklanıyor. Özellikle de erkek bakış açısını ti'ye alan 'Bütün Çılgınlar Sever Beni', izleyenleri bir taraftan güldürürken, öteki taraftan da kendilerine ve ilişkilerine dair bir muhakemeye itiyor.

Sergi

TEKİNSİZ EVLER

x-ist, 30 Nisan – 24 Mayıs tarihleri arasında Bahadır Baruter'in 'Evim Evim Güzel Evim' başlıklı yeni kişisel sergisine ev sahipliği yapıyor. Toplumun gizli kalmış tabularını özel hayattan sahneleri ele alarak resmeden Baruter, göz ardı edilen gerçekleri ironik bir yaklaşımla su yüzüne çıkarıyor. Ünlü sanatçı, aile kavramını sorguladığı bir önceki sergisi 'Senin Ailen Bir Yalan Yavrum'un devamı niteliğinde olan yeni serisinde, bir ev hayali ve evlilik hedefi ile yetiştirilen kadınların, bu süreçteki iç dünyalarını ve gerçek ruh hallerini resmediyor.

TUTKUNUN RİTMİ

Etkinlik

İKSV, Okan Üniversitesi'nin 15'inci kuruluş yıldönümü etkinlikleri kapsamında çok özel bir gösteriye ev sahipliği yapıyor. Günümüzün en yaratıcı koreograf ve dansçılarından Sidi Larbi Cherkaoui'nin, Arjantinli dansçılar ve müzisyenlerle hayata geçirdiği tango projesi 'mi¡longa', 30 Mayıs Cuma akşamı Zorlu Center PSM'de izleyicilerle buluşuyor. "Bir çift tango yaptığında, aralarında özel bir diyalogun oluştuğunu, sezgisel olarak bağlandıklarını ve tek vücut olduklarını hissedebiliyorsunuz" diyen Sidi Larbi'nin bu büyüleyici gösterisinde sadece tutku konuşacak.

MUTLULUK İLACI

Geçtiğimiz yıl İstanbul'da fırtına estiren dünyaca ünlü grup Pink Martini, 'Get Happy' albümlerinin Avrupa turnesi kapsamında yeniden İstanbul'da. Ama bu sefer rotalarına iki durak daha ekliyorlar: Ankara ve İzmir. Storm Large'ın kıvrak dansları ve 'Una Notte a Napoli', 'Amado Mio', 'Donde Estas Yolanda' ve 'Let's Never Stop Falling in Love' gibi klasikleşmiş şarkıları eşliğinde görkemli bir müzik şöleni sizleri bekliyor. Konserlerinde izleyiciyi sahneye dans etmeleri için davet eden Pink Martini'yle birlikte mutluluğu müzikte bulacaksınız.

Konser

TAŞ KALPLİ MALEFİZ

Sinema

Disney, 'Uyuyan Güzel'in kötü karakterinin anlatılmamış hikâyesini, 'Malefiz'i sunar. Angelina Jolie'nin başrolünde olduğu filmin baş karakteri Malefiz, barışçıl bir orman krallığında huzurlu bir hayata sahiptir. Ta ki bir gün insanlardan oluşan istilacı bir ordu gelip, topraklarının düzenini tehdit edene kadar! Malefiz, topraklarının koruyucusu olur ama acımasız bir ihanete uğrayınca saf kalbi taşa dönüşür. İntikam hırsıyla dolan genç kadın, kralın yeni doğan çocuğu Aurora'yı lanetler. Sezonun en iddialı yapımlarından 'Malefiz', 30 Mayıs'ta üç boyutlu gösterime giriyor.

DVD

Karanlık sırlar

'Sherlock' dizisiyle tanıdığımız Benedict Cumberbatch, hayatının en zorlu rollerinden birine bürünüyor. 'Wikileaks: Beşinci Kuvvet', Wikileaks'in isyankâr kurucusu Julian Assange ile Daniel Domscheit-Berg'in arasındaki ilişkiye ve Assange'in misyonuna odaklanıyor. Bir gecede sessizce açığa vurduğu kimi gizli belgelerle tüm dünyayı yerinden oynatan Wikileaks'in iç yüzünün anlatıldığı film, Daniel Domscheit-Berg'in kendi kaleme aldığı kitabından uyarlandı. Gerçek olaylara dayanan 'Wikileaks: Beşinci Kuvvet', sizi şok edici olaylarla birlikte bambaşka dünyalara götürecek.

DVD

Son randevu

Aşk, ikinci kez kapıyı çalar mı? James Gandolfini ve Julia Louis-Dreyfus'ın başrolleri paylaştıkları 'Başka Söze Gerek Yok', bu soruyu cevaplıyor. Evliliği sona eren Eva ile kendisi gibi boşanmış, tatlı, komik ve kafa dengi Albert arasında aşk başlar. Fakat Eva'nın, her zaman eski eşinden şikâyet eden Marianne ile tanışması bazı dengeleri değiştirir. 2013 yılında hayatını kaybeden, 'The Sopranos' dizisinin yıldızı Gandolfini'nin son filmi 'Başka Söze Gerek Yok', tatlı sert bir romantik komedi.

Brezilya'nın uçsuz bucaksız plajları sizleri bekliyor.

Brezilya

Dünya Kupası'nı izlemeye Brezilya'ya gelmişken, mükemmel plajlarının, müthiş doğasının, eğlence hayatının da tadını çıkarın. Hayal ettiğiniz tatili, Brezilya'da bulabilirsiniz.

	Mar Palace Copacabana Hotel *Rio de Janeiro*	Metropolitan Flat *Brasilia*	Ímpar Suítes Cidade Nova *Belo Horizonte*	Parque Balneário *Sao Paulo*
NEREDE?	Adından da anlaşılacağı üzere Rio'nun en meşhur plajı Copacabana'ya çok yakın. Yürüyerek beş-altı dakikada ulaşabileceğiniz plajın hemen arka paralelindeki sokakta.	Brezilya Ulusal Kongre Binası'nın olduğu noktadan başlayan ünlü Esplanada dos Ministérios Caddesi üzerinde. Mané Garrincha stadına yürüyerek beş dakika uzaklıkta.	Minas Alışveriş Merkezi'ne ve metro istasyonuna beş dakika yürüme mesafesinde. Stada dört kilometre uzaklıkta.	Tarihi Santos bölgesinin merkezinde, Gonzaga sahiline 30 metrelik mesafede.
AMBİYANS	Beş yıldızlı otel konforu aramadığınız sürece kendinizi mutlu hissedebilirsiniz.	Stada o kadar yakın ki, otelden dışarı adım attığınız an taraftarları gördükçe heyecan katsayınız artacak.	Apart daireleri konforlu. "Burada aylarca yaşayabilirim" hissi veriyor.	Tarihi bir sokakta ama iç mimarisi son derece modern.
KİMLER GİDER?	Erkek erkeğe maç keyfi sürmek ve eğlenceli partilere katılmak isteyen gençler. Bu sefer sevgilinizi Türkiye'de bırakabilirsiniz.	Brezilya'nın tadını şehrin merkezinde çıkarmak isteyen Dünya Kupası seyircileri.	Rahatı ve konforu seven, aynı zamanda şehrin merkezinden uzaklaşmadan tatilini değerlendirmek isteyenler.	Dünya Kupası'na ailesiyle gelenler.
ODALAR	103 odanın hepsi son derece temiz ve rahat.	Dört yıldızlı süitleri son derece modern ve rahat. Dileyen konuklara mini mutfaklı süit seçeneği de sunuluyor.	96 apart dairenin hepsi de son derece rahat ve geniş. Çekyatlar sayesinde kalabalık bir grup bile rahatça konaklayabilir.	119 odanın hepsi lüks detaylarla düzenlenmiş. Çocuklar için yapılmış oyun odaları kalabalık aileler için ideal.
YEME - İÇME	Otelde restoranlar mevcut ama otele tıkılıp kalmak yerine, kendinizi sahile atmanızı öneririz.	Barda Brezilya'ya özel egzotik tatları deneyin.	Otelin restoranında sabahları açık büfe kahvaltı, öğle ve akşam yemeklerinde Brezilya ve dünya mutfaklarından lezzetler tadılabilir.	Old Harbour restoranın nefes kesen deniz manzarasına karşı egzotik Brezilya yemeklerini tadabilirsiniz.
NEDEN GİTMELİ?	Dünya Kupası finali, dünyanın en meşhur plajı ve Rio kızları yeter de artar.	Tuttuğunuz takım yarı finalde elendiyse üzülmeyin. Takımınızın üçüncülük maçını Mané Garrincha stadında izleyebilirsiniz.	Dünya Kupası'nın ilk yarı final maçı bu şehirde oynanacak.	Dünya Kupası ikinci yarı finali bu şehirde, Sao Paulo stadında oynanıyor. Futbolla ilgilenmeyen kadınlar açısından da alışveriş olanakları cazip.
FİYAT	Standart odanın gecelik fiyatı iki kişi için 335 TL.	Standart odanın gecelik fiyatı iki kişi için 214 TL.	Odanın gecelik fiyatı iki kişi için 164 TL.	Standart odanın gecelik fiyatı iki kişi için 334 TL
İLETİŞİM	Av. Nossa Sra de Copacabana, 552, Rio de Janeiro, Brezilya Tel: +55 21 2132 1501 hotelmarpalace.com.br	Shn Quadra, 02 Bloco H Brasilia, Brezilya Tel: +55 61 3533 8888 atlanticahotels.com.br	Rua Arthur de Sá, 309, Belo Horizonte, Brezilya Tel: +55 31 2533 2300 imparhoteis.com.br	Ana Costa Street, 555, Praia Do Gonzaga, Santos, Sao Paulo Tel: +55 13 3285 6900 parquebalneario.com.br

1 ŞEHİR 4 OTEL

How domestic is production?

The 2013 Textile Sector Report on Domestic Production was a critical document in terms of determining the rate of domestic input in the sector. In preparing the report which delved into the sector, TÜİK examined 90,000 firms, categorizing them on the basis of "annual industry and service statistics." In its first group, TÜİK identified 12,087 firms active in the manufacturing industry. The second group, meanwhile, was composed of 13,000 foreign trade firms that do not engage in manufacturing and include trade firms that conducted imports in 2010, as well as the companies that conducted the most imports. According to the report, 54.2 percent of Turkish fiber production, 65.4 percent of fabric production in Turkey and 65.2 percent of home textile production in the country have been domestic since 2011.

Textiles and ready -to- wear challenge U.S. dollar

The textile and ready -to- wear sector demonstrated that it didn't deserve recent criticisms after the dollar rose in the wake of the Dec. 17, 2013, operations into alleged graft in the government. According to the Foreign Trade Index published by the Turkish Statistical Institute (TÜİK), during the period between November 2013 and February 2014 in which the dollar rose 8.9 percent, the ready -to- wear sector increased in value from 109.5 to 118.3 points on the unit index, which is based on the dollar. Despite the rise of the dollar, this figure shows that exports made by Turkey's ready -to- wear sector rose by 8 percent in terms of price on the basis of the dollar. Exporters from the ready -to- wear sector were able to proceed without hurting prices in the textile sphere despite rises in the rates and prices increases. While the textile export index was 111.7 to the dollar in November, this figure had only risen to 112 by January.

The winners are the ones that go public

Borsa İstanbul is one of the most important players in the Turkish economy. In addition to providing inexpensive resources, it also offers advantages like corporatization and familiarity to companies. While the textile sector might not be the most represented sector on the exchange in terms of size, it certainly is in terms of the number of listed firms. Market experts assert that it is not just big firms that can go public, but smaller players as well. However, although the sector plays such an important role in the Turkish economy, its size on the Borsa İstanbul in terms of the market value has still not attained the desired level. At the moment, its share of the market value at Borsa İstanbul is below 1 percent.

CRITICAL REPORT ON THE CUSTOMS UNION FROM THE WORLD BANK

In a report released in April, the World Bank examined the Customs Union, which has long been of critical importance in trade relations between Turkey and European Union (EU) countries. The report, which was financed by the European Commission and titled "Evaluation of the EU-Turkey Customs Union," meticulously examined the effects of the pioneering treaty over the past 20 years, from the first regulations to the present. According to the report, economic analyses have suggested that in the event of a Free Trade Agreement (FTA), Turkey's exports to the EU and vice versa would fall by 7.2 and 4.2 percent, respectively. However, despite a serious rise in the value of bilateral trade between the two sides, changes in the global economy are creating problems necessitating a revision of the Customs Union. The report specifically focuses on the need for the widening of commercial regulations mostly covering industrial products to also encompass agriculture and services, as well as the formalization of parallel FTA negotiations with third countries.

MAYIS

INTERBRIDE
31.05.2014 - 03.06.2014
Giyim
Düsseldorf, Almanya

HAZİRAN

INTERNOTIONAL EXHIBITION OF TEXTILE PRODUCT AND ECONOMIC FORUM
01.06.2014 - 03.06.2014
Tekstil
Aşkabat, Türkmenistan

INTERMEBEL
04.06.2014 - 06.06.2014
Mobilya
Kazan, Rusya

OLYMPIA INTERNATIONAL ART AND ANTIQUES FAIR
05.06.2014 - 15.06.2014
Ev Dekorasyonu, Halı
Londra, İngiltere

ITMA ASIA + CITME 2014
16.06.2014 - 20.06.2014
Tekstil
Şanghay, Çin

EUROSATORY
16.06.2014 - 20.06.2014
Savunma Sanayii
Paris, Fransa

3. IRAQ FURN EXPO
18.06.2014 - 21.06.2014
Mobilya
Erbil, Irak

7TH INTERNATIONAL WEDDING EXHIBITION AND FASHION SHOW DOHA 2014
18.06.2014 - 21.06.2014
Evlilik, Moda
Doha, Katar

HIA SYDNEY HOME SHOW
19.06.2014 - 22.06.2014
Ev Dekorasyonu ve İç Dizayn
Sidney, Avustralya

MILANO MODA UOMO
21.06.2014 - 25.06.2014
Moda, Erkek Hazır Giyim
Milano, İtalya

TRANOI HOMME
29.06.2014 - 01.07.2014
Erkek Giyim
Paris, Fransa

TEMMUZ

AFRICA RAIL 2014
01.07.2014 - 02.07.2014
Demiryolu
Johannesburg, G.Afrika

FIMI – INTERNATIONAL FAIR OF CHILDREN'S
01.07.2014 - 07.07.2014
Bebek Eşyaları, Çocuk Giyim
Madrid, İspanya

PREMIUM ORDER
01.07.2014 - 01.07.2014
Hazır Giyim
Düsseldorf, Almanya

TRANOI PREVIEW
04.07.2014 - 06.07.2014
Hazır Giyim
Paris, Fransa

TREND SET
05.07.2014 - 07.07.2014
Mobilya ve Dekorasyon
Münih, Almanya

SALON INTERNATIONAL DE LA LINGERIE
05.07.2014 - 07.07.2014
Hazır Giyim
Paris, Fransa

INTERFILIERE
05.07.2014 - 07.07.2014
Tekstil
Paris, Fransa

MODE CITY
06.07.2014 - 08.07.2014
Hazır Giyim
Paris, Fransa

HONG KONG FASHION WEEK FOR SPRING/ SUMMER
07.07.2014 - 10.07.2014
Moda
Hong Kong, Çin

CBD-CHINA INTERNATIONAL BUILDING DECORATION FAIR
08.07.2014 - 11.07.2014
Ev Dekorasyonu
Guangzhou, Çin

BREAD & BUTTER
08.07.2014 - 10.07.2014
Hazır Giyim
Berlin, Almanya

INTERTEXTILE PAVILLION SHENZHEN
11.07.2014 - 13.07.2014
Ev Tekstili
Shenzen, Çin

TEXWORLD USA
16.07.2014 - 18.07.2014
Tekstil
New York, ABD

KINGPINS SHOW
16.07.2014 - 17.07.2014
Tekstil
New York, ABD

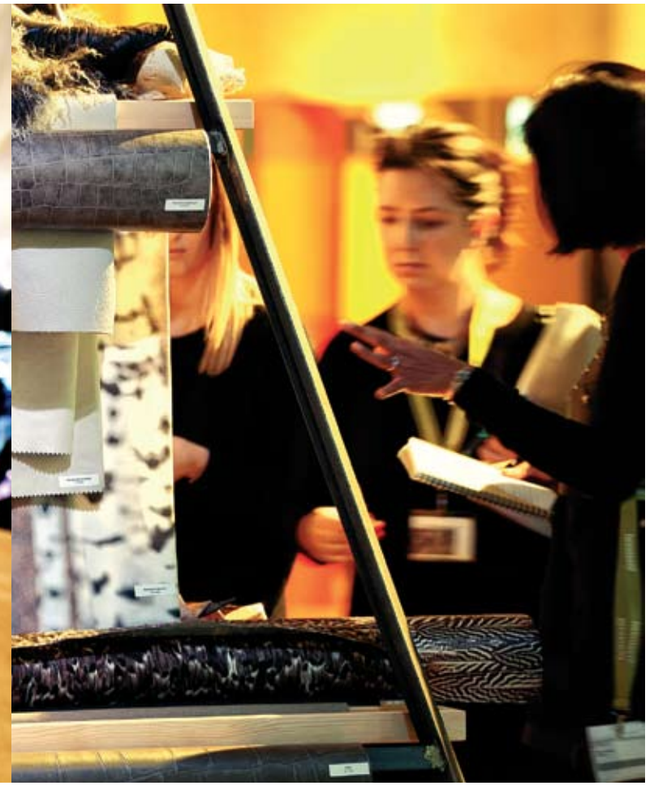

THE LONDON TEXTILE FAIR
16.07.2014 - 17.07.2014
Tekstil, Hazır Giyim
Londra, İngiltere

KOREA STYLE WEEK
17.07.2014 - 20.07.2014
Tekstil, Hazır Giyim
Seul, G. Kore

SPINEXPO
17.07.2014 - 18.07.2014
İplik, Örme Kumaş
New York, ABD

BLUE
17.07.2014 - 19.07.2014
Denim Hazır Giyim,
Spor Giyim
New York, ABD

PROJECT NEW YORK
17.07.2014 - 19.07.2014
Hazır Giyim
New York, ABD

ENK NY
18.07.2014 - 20.07.2014
Hazır Giyim ve Moda
New York, ABD

HTS HOME TEXTILES SOURCING
19.07.2014 - 21.07.2014
Tekstil
New York, ABD

LIBERTY FASHION & LIFESTYLE FAIRS
22.07.2014 - 23.07.2014
Hazır Giyim
New York, ABD

PREMIERE VISION NEW YORK
22.07.2014 - 23.07.2014
Tekstil
New York, ABD

SUMMER LAS VEGAS MARKET
27.07.2014 - 31.08.2014
Mobilya, İç Dekorasyon
Las Vegas, ABD

SERIGRAFIA SIGN FUTURETEXTIL
28.07.2014 -31.07.2014
Tekstil, Sao Paulo, Brezilya

FORMOBILE
29.07.2014 - 01.08.2014
Mobilya
Sao Paulo, Brezilya

AĞUSTOS

GFIM GUANGZHOU FASHION WEEK
01.08.2014 - 01.08.2014
Hazır Giyim
Guangzhou, Çin

MODA MANHATTAN
04.08.2014 - 06.08.2014
Hazır Giyim
New York, ABD

ACCESSORIE CIRCUIT - INTERMEZZO COLLECTIONS
05.08.2014 - 07.08.2014
Hazır Giyim ve Aksesuar
New York, ABD

HOME FURNISHING EXPO SHENZHEN HOMETEX
07.08.2014 - 09.08.2014
Ev Tekstili, Ev Dekorasyonu
Shenzhen, Çin

CPH VISION SCANDINAVIAN DESIGN AND STREETWEAR EXHIBITION
08.08.2014 - 10.08.2014
Tekstil, Hazır Giyim
Kopenhag, Danimarka

MODA UK
10.08.2014 - 12.08.2014
Hazır giyim, Ayakkabı, Aksesuar
Birmingham, İngiltere

FEBRATEX 2014
12.08.2014 - 15.08.2014
Tekstil ve Boya
Blumenau, Brezilya

THE 11TH INTERNATIONAL EXHIBITION OF HOME & OFFICE FURNITURE
13.08.2014 - 16.08.2014
Mobilya ve Dekorasyon
Tebriz, İran

EXPO MUEBLE YAZ 2014
13.08.2014 - 16.08.2014
Mobilya ve İç Tasarım
Guadalajara, Meksika

TÊXTIL HOUSE FAIR - PRIMAVERA VERÃO
16.08.2014 - 19.08.2014
Tekstil
Sao Paulo, Brezilya

MRKET
18.08.2014 - 20.08.2014
Erkek Hazır Giyim
Las Vegas, ABD

LIBERTY FASHION & LIFE STYLE FAIRS
19.08.2014 - 21.08.2014
Hazır Giyim,
Las Vegas, ABD

KIDS FASHION-2014
21.08.2014 - 23.08.2014
Çocuk Giyim
Almatı, Kazakistan

FASHION EXPOSED
23.08.2014 - 25.08.2014
Moda
Sidney, Avustralya

INTERTEXTILE SHANGAI – AUTUMN EDITION
27.08.2014 - 29.08.2014
Tekstil
Şanghay, Çin

FUTURA FAIR - WOMENSWEAR, MENSWEAR, CHILDRENSWEAR & FOOTWEAR FAIR
30.08.2014 - 31.08.2014
Giyim, Moda , Ayakkabı
Dublin, İrlanda

TENDENCE 2014
30.08.2014 - 02.09.2014
Dekorasyon,
Mobilya, Ev Eşyaları
Frankfurt, Almanya

Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası

Metrocity A Ofis Blok Büyükdere Cad. No: 171 K: 19 34330 1. Levent - İstanbul
Tel: (0212) 344 07 77 (Pbx) Fax: (0212) 344 07 66-67
www.tekstilisveren.org.tr info@tekstilisveren.org.tr